

Bryssel den 28 mars 2023
(OR. en)

7911/23

**Interinstitutionellt ärende:
2021/0425(COD)**

**ENER 162
ENV 317
CLIMA 165
IND 154
RECH 115
COMPET 286
ECOFIN 293
CODEC 506**

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat
till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 7557/23
Komm. dok. nr: 15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1

Ärende: Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om
gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas
och vätgas (omarbetning)
– Allmän riktlinje

För delegationerna bifogas rådets allmänna riktlinje om det ovannämnda förslaget som antogs av rådet (transport, telekommunikation och energi) vid mötet den 28 mars 2023.

Den allmänna riktlinjen fastställer rådets preliminära ståndpunkt om detta förslag och utgör grunden för förberedelserna inför förhandlingarna med Europaparlamentet.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas
(Text av betydelse för EES)**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA
DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

¹ EUT C 211, 19.8.2008, s. 23.

² EUT C 172, 5.7.2008, s. 55.

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG³ har ändrats väsentligt flera gånger⁴. Eftersom ytterligare ändringar ska göras, bör det direktivet av tydlighetsskäl omarbetas.
- (2) Den inre marknaden för naturgas, som stegvis har genomförts i hela unionen sedan 1999, syftar till att skapa faktiska valmöjligheter för alla förbrukare i Europeiska unionen, både enskilda och företag, nya affärsmöjligheter och ökad handel över gränserna, vilket ska leda till ökad effektivitet, konkurrensutsatta priser, högre kvalitet på tjänsterna och bidra till försörjningstrygghet och hållbarhet.
- (3) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/55/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG har i hög grad bidragit till att skapa en sådan inre marknad för naturgas.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94).

⁴ Se del A i bilaga III.

- (4) Som en del av paketet om ren energi för alla i EU, som föreslogs av kommissionen den 30 november 2016, innebar förordning (EU) 2019/943⁵ och direktiv (EU) 2019/944⁶ ytterligare ett steg i utvecklingen av en inre marknad för el med medborgarna i centrum och bidrog till unionens mål att ställa om till ett system för ren energi och minska utsläppen av växthusgaser. Den inre marknaden för naturgas bör bygga på samma principer och i synnerhet säkerställa en likvärdig konsumentskyddsnivå.
- (5) Unionen har som mål att minska utsläppen av växthusgaser. Den har därför antagit en rad initiativ för att uppnå detta mål, däribland strategin för integrering av energisystem **(COM(2020) 299 final)** och den vätgasstrategi **(COM(2020) 301 final)** som kommissionen offentliggjorde i juli 2020, där det beskrivs hur energimarknaderna ska uppdateras, inbegripet gasmarknader med minskade koldioxidutsläpp, samt förordning (EU) 2018/1999 och förordning (EU) 2021/1119. Detta direktiv bör bidra till att uppnå dessa mål och säkerställa försörjningstrygghet och en välfungerande inre marknad för gaser, inbegripet vätgas.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54).

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

- (5a) **Detta direktiv bör ses tillsammans med andra politiska instrument och lagstiftningsinstrument, särskilt de som föreslås inom ramen för den europeiska gröna given. Många av dessa andra föreslagna instrument, till exempel utvidgningen av unionens [utsläppshandelssystem, förordningen om ansvarsfördelning, direktivet om förnybar energi, energieffektivitetsdirektivet, ReFuelEU-initiativen och den föreslagna översynen av energiskattedirektivet, syftar till att ge incitament till utfasningen av fossila bränslen i unionens ekonomi och säkerställa dess fortsatta utveckling mot ett klimatneutralt EU senast 2050, i enlighet med den europeiska klimatlagen]. Huvudsyftet med detta direktiv är dock inte att ge incitament till omställningen utan att möjliggöra och underlätta den genom att säkerställa att effektiva gasmarknader fortsätter att existera.**
- (6) Detta direktiv syftar till att underlätta en ökad användning av förnybara och koldioxidsnåla gaser i energisystemet, möjliggöra en övergång från fossil gas och göra det möjligt för dessa nya gaser att spela en viktig roll för att uppnå EU:s klimatmål för 2030 och klimatneutralitet 2050. Direktivet syftar också till att upprätta ett regelverk som gör det möjligt för och stimulerar alla marknadsaktörer att ta hänsyn till den övergångsroll som fossil gas spelar när de planerar sin verksamhet, för att undvika inlåsnings effekter och säkerställa en gradvis utfasning av fossil gas i god tid, särskilt inom alla relevanta industrisektorer och för uppvärmningsändamål.

- (6a) På vägen mot Europeiska unionens uppnående av klimatneutralitet senast 2050 förväntas energibesparingar och direkt elektrifiering i många fall utgöra det mest kostnadseffektiva och energieffektiva alternativet för utfasning av fossila bränslen. Det kommer dock alltjämt att finnas ett antal slutanvändningstillämpningar där detta kanske inte är genomförbart eller medför högre kostnader. I sådana fall kan det vara relevant att använda förnybara eller koldioxidsnåla gaser och bränslen, inbegripet biometan och förnybar och koldioxidsnål vätgas. De incitament som skapas genom paketet om den europeiska gröna given förväntas därför leda till en grundläggande förändring av strukturen för energiefterfrågan i allmänhet och för gaser i synnerhet. Exempelvis när naturgas i dag i stor utsträckning används för rumsuppvärmning förväntas denna efterfrågan i framtiden till stor del tillgodoses av andra energibärare, t.ex. genom eldrivna anordningar för rumsuppvärmning. De framtida användningsområdena för vätgas förväntas i första hand finnas i sektorer där det annars är svårt att fasa ut fossila bränslen. Dessa omfattar ett antal industriella processer, men även transportsätt som tunga långdistansvägtransporter, luftfart och sjöfart. Eftersom de exakta utvecklingsbanorna för utfasningen av fossila bränslen, energibärarnas roll och deras användningsområden också kommer att bero på lokala utgångspunkter, resurser och omständigheter, bör de inte föreskrivas i detalj. Givet lokala resurser och omständigheter kommer effektiva marknader att säkerställa att förbrukare som ges incitament genom andra politiska instrument ges möjlighet att välja de alternativ för utfasning av fossila bränslen som är bäst lämpade för deras särskilda användningsområde.

- (7) I EU:s vätgasstrategi sägs det att eftersom EU:s medlemsstater har olika potential att producera förnybar vätgas har en öppen och konkurrensutsatt EU-marknad med obehindrad handel över gränserna stora fördelar för konkurrensen, överkomligheten och försörjningstryggheten. Där betonas vidare att en utveckling i riktning mot en likvid marknad för råvarubaserad vätgashandel skulle underlätta för nya producenter att komma in på marknaden och gynna en djupare integration med andra energibärare. Det skulle skapa stabila prissignaler för investeringar och operativa beslut. De regler som anges i detta direktiv bör därför bidra till att vätgasmarknader, en råvarubaserad vätgashandel och likvida marknadsplatser uppstår, och alla onödiga hinder i detta avseende bör undanröjas av medlemsstaterna. Samtidigt som man erkänner de inneboende skillnaderna bör befintliga regler som möjliggjorde utvecklingen av en effektiv kommersiell verksamhet för el- och gasmarknaderna och handel med el och gas bli tillämpliga på unionens vätgasmarknader i lämplig utsträckning och inom en lämplig tidsram.
- (8) I linje med EU:s vätgasstrategi väntas förnybar vätgas byggas ut i stor skala från och med 2030 för att uppnå minskade koldioxidutsläpp i vissa sektorer, från luftfart och sjöfart till industrisektorer där det är svårt att uppnå minskade koldioxidutsläpp. Alla slutkunder som är anslutna till vätgassystem kommer att åtnjuta de grundläggande konsumenträttigheter som gäller för slutkunder som är anslutna till naturgassystemet, såsom rätten att byta gashandlare och få korrekt faktureringsinformation. I de fall där kunder är anslutna till vätgasnätet, till exempel industrikunder, kommer de att åtnjuta samma konsumentskydds rättigheter som naturgaskunder. Konsumentbestämmelser som syftar till att uppmuntra hushållens deltagande på marknaden, till exempel i fråga om prisjämförelseverktyg, aktiva kunder och medborgarenergigemenskaper, är dock inte tillämpliga på vätgassystemet.

- (9) I linje med EU:s vätgasstrategi är EU:s prioritering att utveckla förnybar vätgas som produceras främst med hjälp av vind- och solenergi. Förnybar vätgas är det alternativ som på lång sikt går bäst ihop med EU:s mål om klimatneutralitet och nollutsläpp, och är mest förenligt med ett integrerat energisystem. Koldioxidsnåla bränslen såsom koldioxidsnål vätgas kan dock spela en roll i energiomställningen, särskilt på kort och medellång sikt, för att snabbt minska utsläppen från befintliga bränslen och stödja användningen av förnybara bränslen såsom förnybar vätgas. För att stödja omställningen är det nödvändigt att fastställa en tröskel för minskade växthusgasutsläpp från koldioxidsnål vätgas och koldioxidsnåla syntetiska gasformiga bränslen. En sådan tröskel bör skärpas för vätgas som produceras i installationer som tas i drift från och med den 1 januari 2031, för att ta hänsyn till den tekniska utvecklingen och bättre stimulera en dynamisk utveckling mot minskade växthusgasutsläpp från vätgasproduktion. I EU:s strategi för integrering av energisystem betonades behovet av att införa ett EU-omfattande certifieringssystem som även omfattar koldioxidsnåla bränslen, med målet att göra det möjligt för medlemsstaterna att jämföra koldioxidsnåla bränslen med andra alternativ för minskade koldioxidutsläpp och införliva sådana bränslen i sin energimix som en gångbar lösning. För att säkerställa att koldioxidsnåla bränslen minskar koldioxidutsläppen i samma omfattning som andra förnybara alternativ är det viktigt att de certifieras genom tillämpning av en liknande metod som bygger på en livscykelanalys av deras totala utsläpp av växthusgaser. Detta skulle göra det möjligt att införa ett heltäckande EU-omfattande certifieringssystem som omfattar unionens hela energimix. Med tanke på att koldioxidsnåla bränslen och koldioxidsnål vätgas inte är förnybara bränslen kunde deras terminologi och certifiering inte tas med i förslaget till översyn av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001⁷. Att de tas med i detta direktiv täpper därför till denna lucka.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (10) De friheter som Europeiska unionens medborgare garanteras genom fördraget – bland annat fri rörlighet för varor, etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster – kan endast uppnås på en fullständigt öppen marknad, där alla förbrukare fritt kan välja handlare och där alla handlare kan leverera fritt till sina kunder.
- (10a) Medlemsstaterna bör med hänsyn till en helt öppen marknad fortfarande kunna planera sin energimix. Medlemsstaterna kan välja att strategiskt stänga och anpassa en del av sina distributionssystem för att fasa ut leverans av naturgas till hushållen i syfte att säkerställa övergången till ett hållbart och effektivt system.**
- (11) Förbrukarnas intresse bör stå i centrum för detta direktiv och tjänsternas kvalitet bör höras till naturgas- och vätgasföretagens centrala ansvarsområden. Befintliga konsumenträttigheter och rätten att få tillgång till [...]energijtjänster [...] och skydd mot energifattigdom i enlighet med meddelandet om den europeiska pelaren för sociala rättigheter behöver stärkas och tryggas och bör innefatta ökad transparens. Konsumentskyddet bör säkerställa att alla förbrukare inom unionens utökade ansvarsområde kan dra nytta av en konkurrensutsatt gas marknad. Medlemsstaterna eller, om en medlemsstat föreskrivit detta, tillsynsmyndigheterna, bör se till att konsumenträttigheterna tillgodoses.
- (12) Den europeiska pelaren för sociala rättigheter hänför energi till de väsentliga tjänster som alla ska ha tillgång till och efterlyser stödåtgärder för dem som behöver det (princip 20). FN:s mål nr 7 för hållbar utveckling efterlyser också att man säkerställer tillgång till överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

- (13) Krav när det gäller allmännyttiga tjänster och de gemensamma miniminormer som är en följd av dem måste stärkas ytterligare för att alla förbrukare, särskilt utsatta förbrukare, ska kunna gynnas av konkurrensen och skäliga priser. Kraven på allmännyttiga tjänster bör definieras på nationell nivå och med hänsyn till nationella omständigheter; unionsrätten bör emellertid respekteras av medlemsstaterna.
- (14) För att uppnå mål av allmänt ekonomiskt intresse bör medlemsstaterna ha stor handlingsfrihet när det gäller att införa skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster för gasföretag. Att fastställa en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster genom att fastställa priser för leverans av naturgas utgör dock en fundamentalt snedvridande åtgärd som ofta leder till ackumulering av tariffunderskott, begränsning av förbrukarnas valfrihet, lägre incitament för energibesparingar och investeringar i energieffektivitet, lägre kvalitet på tjänsterna, mindre delaktighet och tillfredsställelse hos förbrukarna, begränsning av konkurrensen samt färre innovativa produkter och tjänster på marknaden. Följaktligen bör medlemsstaterna använda andra instrument, särskilt riktade socialpolitiska åtgärder, för att upprätthålla överkomliga naturgaspriser för sina medborgare. Offentliga ingripanden i priserna för leverans av naturgas bör endast genomföras som skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och bör omfattas av särskilda villkor. En helt avreglerad, välfungerande kundmarknad för naturgas skulle stimulera priskonkurrens och andra typer av konkurrens bland befintliga gashandlare och uppmuntra nya aktörer att komma in på marknaden, och detta skulle öka förbrukarnas valmöjligheter och tillfredsställelse.

- (15) Skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster genom att fastställa priser för leverans av naturgas bör användas utan att urholka principen om öppna marknader, avse tydligt definierade omständigheter och förmånstagare samt vara tidsbegränsad. För att mildra de snedvridande effekterna av en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster genom att fastställa priser för leverans av naturgas bör de medlemsstater som gör sådana ingripanden vidta ytterligare åtgärder, inbegripet åtgärder för att hindra en snedvridande prissättning i grossistledet. Medlemsstaterna bör säkerställa att alla som omfattas av reglerade priser fullt ut kan dra nytta av de erbjudanden som är tillgängliga på den konkurrensutsatta marknaden när de önskar göra detta. I detta syfte bör de som omfattas av reglerade priser direkt och regelbundet informeras om erbjudanden som finns och besparingar som kan göras på den konkurrensutsatta marknaden, och de bör få stöd för att svara på och dra fördel av marknadsbaserade erbjudanden.
- (16) Offentliga ingripanden i priserna för leverans av naturgas bör inte leda till direkt korssubventionering mellan olika kundkategorier. Enligt den principen får prissättningssystem inte uttryckligen leda till att vissa kundkategorier bär kostnaderna för ingripanden i prissättningen som berör andra kundkategorier. **Vid prissättningen bör skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster endast gälla leverans av naturgas, eftersom hushållen inte förväntas använda vätgas för uppvärmningsändamål i stor skala. Vätgasmarknaden kommer främst att gälla industrin, som inte kräver några sådana offentliga ingripanden.**

(16a) Offentliga ingripanden i prissättningen av naturgas utgör i princip en marknadssnedvridande åtgärd. Sådana ingripanden får därför endast genomföras som skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och omfattas av särskilda villkor. Enligt detta direktiv får reglerade priser tillämpas på hushåll som lever i energifattigdom och utsatta hushåll, även under kostnadsnivån, och, som en övergångsåtgärd, på hushåll och mikroföretag. I kristider, då grossist- och slutkundspriserna på naturgas ökar avsevärt, och detta har en negativ inverkan på ekonomin i stort, bör medlemsstaterna tillåtas att tillfälligt utvidga tillämpningen av reglerade priser till att även omfatta små och medelstora företag. För både hushåll och små och medelstora företag bör medlemsstaterna tillfälligt tillåtas att fastställa reglerade priser under kostnadsnivån, förutsatt att detta inte skapar snedvridning mellan leverantörerna och att leverantörerna kompenseras för kostnaderna för att leverera till priser som understiger kostnadsnivån. Det måste dock säkerställas att en sådan prisreglering är målinriktad och inte skapar incitament för att öka förbrukningen. En sådan prisreglering bör därför omfattas av villkor. Dessa villkor bör anpassas till de villkor för reglerade elpriser som anges i [direktiv (EU) 2019/944]. I den mån dessa åtgärder utgör statligt stöd bör bestämmelserna om åtgärderna inte påverka tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget. Rådet bör, på förslag av kommissionen, genom ett genomförandebeslut fastställa när en naturgaspriskris föreligger. Beslutet bör också ange giltighetstiden för detta fastställande, under vilken den tillfälliga förlängningen av reglerade priser gäller, som får vara upp till ett år. Genom att rådet tilldelas genomförandebefogenheter tas tillräcklig hänsyn till den politiska karaktären hos beslutet att utlösa de utvidgade möjligheterna till offentliga ingripanden i prissättningen av naturgas, vilket kräver en delikat avvägning mellan olika politiska överväganden, samt till de övergripande konsekvenserna av ett sådant beslut för medlemsstaterna.

- (17) Förbrukarna bör få tydlig och begriplig information om sina rättigheter när det gäller energisektorn. Kommissionen har fastställt, efter samråd med berörda intressenter, bland annat medlemsstaterna, tillsynsmyndigheterna, konsumentorganisationer och naturgasföretag, en lättillgänglig och användarvänlig kontrollista för energiförbrukare, där förbrukarna får praktiska upplysningar om sina rättigheter. Denna kontrollista bör hållas aktuell, tillhandahållas alla förbrukare och göras tillgänglig för allmänheten.
- (18) Medlemsstaterna bör beakta att en framgångsrik omställning kräver ökade investeringar i utbildning och kompetens för arbetstagare inom gasindustrin, även när det gäller infrastrukturutveckling. Ett sådant omnämnande skulle ligga i linje med förslaget till översyn av energieffektivitetsdirektivet (2021/0203 (COD)).
- (19) Marknadsregler bör skydda kunderna och ge dem möjlighet att göra koldioxidsnåla val, så att nya förnybara och koldioxidsnåla gaser till fullo kan ingå i energiomställningen.
- (20) Naturgas spelar fortfarande en viktig roll för energiförsörjningen, eftersom hushållens energiförbrukning från naturgas fortfarande är högre än från el. Även om elektrifiering är en viktig del av den gröna omställningen kommer hushållen i framtiden fortfarande att förbruka naturgas, inbegripet ökade volymer av förnybar gas.
- (21) Eftersom naturgassektorn, inklusive kundmarknaden för naturgas, inte ingick i paketet om ren energi för alla i EU har de relaterade bestämmelserna om konsumentdelaktighet och konsumentskydd inte anpassats till energiomställningens behov och motsvarar i stället situationen för mer än tio år sedan när det tredje energipaketet antogs.

- (22) Naturgasmarknaden uppvisar en låg grad av tillfredsställelse och delaktighet hos kunderna samt ett långsamt införande av nya förnybara och koldioxidsnåla gaser, vilka faktorer återspeglar begränsad konkurrens i många medlemsstater. [...]Naturgaspriserna steg för hushållskunder under det senaste årtiondet, vilket ledde till att hushållskonsumenter betalade två eller tre gånger mer för sin naturgasförbrukning än industrikunder.
- (23) Liksom inom elsektorn är marknadsflexibilitet och ett adekvat regelverk på unionsnivå för konsumenträttigheter inom naturgassektorn avgörande för att säkerställa att förbrukarna kan delta i energiomställningen och dra nytta av överkomliga priser, god kvalitet på tjänsterna och ett ändamålsenligt urval av erbjudanden som återspeglar den tekniska utvecklingen.
- (24) Övergången från fossil gas till förnybara alternativ kommer att bli verklighet om energi från förnybara energikällor blir ett attraktivt och icke-diskriminerande val för förbrukarna baserat på verkligt transparent information och där omställningskostnaderna fördelas rättvist mellan olika grupper av förbrukare och marknadsaktörer.
- (25) För att åtgärda de nuvarande luckorna på kundmarknaden för gas är det nödvändigt att ta itu med de befintliga konkurrensrelaterade och tekniska hindren för framväxten av nya tjänster, bättre servicenivåer och lägre konsumentpriser, samtidigt som det säkerställs att energifattiga och utsatta förbrukare skyddas.

- (26) För att säkerställa en hög nivå av konsumentskydd och konsumentinflytande på ett konsekvent sätt i alla energisektorer bör regelverket för en gasmarknad med minskade koldioxidutsläpp återspegla skyddet av elmarknadens kunder och, i relevanta fall, dess bestämmelser om inflytande.
- (27) För att vara konsekvent och ändamålsenlig bör [...] denna återspeglingsomfattning omfatta alla bestämmelser om konsumentskydd och konsumentinflytande, när så är möjligt och anpassningsbart till gasmarknaden. Detta bör innefatta grundläggande avtalsrättigheter, regler för faktureringsinformation, byte av energileverantör, tillgång till tillförlitliga jämförelseverktyg, skydd av utsatta och energifattiga förbrukare, säkerställande av ett adekvat uppgiftsskydd när det gäller smarta mätare och uppgiftshantering samt effektiva regler för alternativ tvistlösning.
- (28) I strävan efter enhetlighet i bestämmelserna för olika sektorer bör bördorna för nationella förvaltningar och företag samtidigt vara begränsade och proportionerliga genom att även bygga vidare på erfarenheterna av paketet om ren energi för alla i EU.
- (29) En modernisering av gassektorn förväntas leda till betydande ekonomiska **och miljörelaterade** fördelar både i form av bättre konkurrens i återförsäljarledet, inklusive dess sociala och fördelningsrelaterade fördelar, och kundinflytande, inbegripet stärkta avtalsrättigheter och bättre tillgång till information om förbrukning och energikällor, vilket leder till grönare val. Berörda energigemenskaper bör bidra till en ökad användning av förnybar gas.

- (30) Att kunna byta gashandlare är en viktig indikator på förbrukarnas delaktighet och ett viktigt verktyg för att stimulera konkurrensen på **både** naturgas- **och** **vätgas**marknaderna. Andelen kunder som byter gashandlare varierar fortfarande mellan medlemsstaterna och förbrukarna avskräcks från att byta genom avgifter för avslutning och uppsägning. Även om ett avlägsnande av sådana avgifter kan begränsa förbrukarnas val genom att produkter som belönar konsumentlojalitet försvinner, borde en ytterligare begränsning av avgifternas användning leda till nöjdare och mer delaktiga förbrukare och öka konkurrensen på marknaden.
- (31) Kortare tider för byte av gashandlare kommer sannolikt att locka kunder att leta efter bättre energierbudanden och byta gashandlare. I och med den ökade användningen av informationsteknik bör den tekniska bytesprocessen för att registrera en ny gashandlare vid en mätpunkt hos marknadsaktören normalt sett, senast år 2026, kunna slutföras inom 24 timmar, under en vardag. Genom att säkerställa att det då blir möjligt att genomföra den tekniska bytesprocessen inom 24 timmar skulle bytestiderna minimeras, vilket bidrar till större konsumentdelaktighet och konkurrens på kundmarknaden.

- (31a) **Förfarandet för byte inom 24 timmar för gas skulle spegla det som redan tillämpas på elmarknaden, som har liknande backend-funktioner och it-databaskrav. En harmonisering av bytestiderna mellan de båda sektorerna skulle gynna alla förbrukare, särskilt de som har dubbelbränsleavtal. Kortare bytestider för förbrukare bör inte påverka leverantörernas balansskyldighet.**
- (32) Flera faktorer hindrar förbrukarna från att få tillgång till, förstå och agera utifrån de olika källor för marknadsinformation som de har tillgång till. Möjligheten att jämföra erbjudanden bör därför förbättras och olika hinder för byten bör i största möjliga utsträckning minimeras, utan att detta i onödan begränsar förbrukarnas valmöjligheter.
- (33) Oberoende jämförelseverktyg i form av t.ex. webbplatser är ett effektivt sätt för mindre kunder att bedöma fördelarna med de olika energierbjudanden som är tillgängliga på marknaden. Verktygen bör sträva efter att omfatta så många tillgängliga erbjudanden som möjligt och täcka marknaden på ett så fullständigt sätt som möjligt i syfte att ge kunderna en representativ översikt. Det är mycket viktigt att mindre kunder har tillgång till minst ett jämförelseverktyg och att den information som dessa verktyg tillhandahåller är tillförlitlig, opartisk och transparent. I det syftet kan medlemsstaterna ombesörja ett jämförelseverktyg som drivs av en nationell myndighet eller ett privat företag.
- (34) Slutkunder bör också kunna förbruka, lagra och sälja egenproducerad förnybar gas och delta på alla naturgasmarknader genom att tillhandahålla stödtjänster till systemet, exempelvis genom energilagring. Medlemsstaterna bör kunna ha olika bestämmelser i nationell rätt som reglerar skatter och avgifter för aktiva kunder som agerar enskilt eller gemensamt.

- (35) Med tanke på den roll de kan spela när det gäller att uppnå minskade koldioxidutsläpp i energisystemet bör vissa kategorier av medborgarinitiativ på energiområdet erkännas som ”medborgarenergigemenskaper” på naturgasmarknaden på unionsnivå. Dessa gemenskaper bör underlätta användningen av förnybar gas i naturgassystemet. För att ge dem en rättvis behandling och lika villkor bör en möjliggörande ram och en välavgränsad katalog över rättigheter och skyldigheter fastställas som i allmänhet återspeglar medlemskapsstrukturen hos, styrningskraven för och syftet med medborgarenergigemenskaper enligt direktiv (EU) 2019/944.
- (35a) Gemenskaper för förnybar energi i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001[...] och medborgarenergigemenskaper[...] i enlighet med direktiv (EU) 2019/944 och [...]detta direktiv[...] kan bidra till produktion, lagring och leverans av förnybar gas och stödja utfasningen av fossila bränslen i energisystemet. I synnerhet kan gemenskaper för förnybar energi bidra till utvecklingen av en lokal cirkulär ekonomi, särskilt i landsbygdsområden. Medborgarenergigemenskaper kan bidra till att mobilisera privata kapitalinvesteringar för utfasning av fossila bränslen i fråga om energiförsörjning och [...] ge jordbruksföretag och byar möjlighet att fånga upp metan från jordbruk och kommunalt avfall och leverera till hushåll i det eller de lokala områdena [...]. Det finns ett behov av att skapa lika villkor så att förnybara gaser, till exempel biometan, som produceras av gemenskaper för förnybar energi kan integreras i naturgassystemet.**

(36) [...]

(36a) Bestämmelserna om medborgarenergigemenskaper bör inte utesluta förekomsten av andra medborgarinitiativ, t.ex. gemenskaper för förnybar energi enligt direktiv (EU) 2018/2001 eller sådana som härrör från civilrättsliga överenskommelser. Medlemskap i medborgarenergigemenskaper bör vara öppet för alla slutkunder, i synnerhet hushållskunder. Det är lämpligt att den effektiva kontrollen, [...] enligt definitionen i [...] detta direktiv, och därmed ett avgörande inflytande över beslutsfattandet, [...] stannar kvar hos små företag, lokala myndigheter och fysiska personer. Medlemsstaterna bör [...] begränsa risken för ett avgörande inflytande över beslutsfattandet från privata företag som bedriver storskalig kommersiell verksamhet och vars primära ekonomiska verksamhet innefattar [...] energisektorn genom att utesluta deras deltagande och deras röstdeltagande och genom att begränsa antalet [...] [...] aktier och affärsavtal som de kan inneha. Sådana privata företag [...] bör inte omfatta offentligägda företag. [...] [...]. För att ytterligare minska risken för extrem lobbning från företag bör medlemsstaterna övervaka att dessa initiativ uppfyller de kriterier för styrning och deltagande som fastställs i detta direktiv för att säkerställa att den effektiva kontrollen stannar kvar hos lokala myndigheter, medborgare och småföretag i enlighet med detta direktiv [...].

- (37) Fakturor och faktureringsinformation är ett viktigt sätt att informera slutkunderna och ge dem inflytande. Energifakturor är fortfarande den främsta frågan för förbrukare och den främsta källan till klagomål från dem, vilket är en faktor som bidrar till fortsatt låg tillfredsställelse och delaktighet hos förbrukare i gassektorn. Bestämmelserna om faktureringsinformation inom gassektorn släpar också efter de rättigheter som beviljas förbrukare inom elsektorn. Det är därför nödvändigt att anpassa dem och fastställa minimikrav för fakturor och faktureringsinformation inom gassektorn, så att förbrukare får tillgång till transparent och lättbegriplig information. Fakturor bör förmedla information till slutkunder om deras förbrukning och kostnader, och på så sätt underlätta jämförelser mellan erbjudanden och byte av gashandlare, och information om deras konsumenträttigheter (t.ex. om alternativ tvistlösning). Dessutom bör fakturor vara ett verktyg för att aktivt engagera förbrukare på marknaden, så att de kan hantera sina förbrukningsmönster och göra grönare val. **Det är viktigt att ge förbrukarna fullständig och korrekt information för att säkerställa att de är medvetna om sin miljöpåverkan och att förbrukarna därigenom kan uttrycka sin preferens för de mest hållbara energibärarna.**
- (38) Det är viktigt att regelbundet tillhandahålla korrekt faktureringsinformation, baserad på faktisk gasförbrukning och underlättad genom smarta mätare, för att hjälpa kunderna att kontrollera sin gasförbrukning och sina kostnader. Kunder, i synnerhet hushållskunder, bör dock ha tillgång till flexibla arrangemang för själva betalningen av sina fakturor.

- (39) En viktig aspekt när det gäller leverans till kunderna är tillgången till objektiva och transparenta förbrukningsuppgifter. Förbrukarna bör således ha tillgång till sina förbrukningsuppgifter och tillhörande priser och servicekostnader så att de kan begära in offerter från konkurrenter på grundval av [...] denna information. Förbrukarna bör även ha rätt att få ordentlig information om sin energianvändning. Förskottsbetalningar bör inte medföra oproportionerliga nackdelar för användarna, och de [...] olika betalningssystemen bör vara icke-diskriminerande. Om förbrukarna tillräckligt ofta ges information om energikostnaderna borde de uppmuntras till att spara energi, eftersom kunderna direkt ser effekterna av investeringar i energieffektivitet och ändrat beteende.
- (40) Vid beslut på nationell nivå om införandet av smarta mätarsystem för naturgas bör det vara möjligt att basera sådana beslut på en ekonomisk bedömning. Den ekonomiska bedömningen bör ta hänsyn till de långsiktiga fördelarna med att införa smarta mätarsystem för förbrukarna och hela värdekedjan. Om det vid en sådan bedömning skulle framgå att det endast är ekonomiskt rimligt och kostnadseffektivt med sådana mätare för förbrukare med en viss naturgasförbrukning bör medlemsstaterna ha möjlighet att ta hänsyn till detta när de inför systemen med smarta mätare. Den bedömningen bör dock regelbundet omprövas för att hantera större förändringar av de bakomliggande antagandena, eller minst vart fjärde år, mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen.

- (41) För att bidra till slutkunders aktiva deltagande på marknaden bör man i de smarta mätarsystem som ska införas ta vederbörlig hänsyn till användningen av relevanta tillgängliga standarder, inbegripet sådana som möjliggör driftskompatibilitet på datamodells- och applikationsnivå, bästa praxis, vikten av att utveckla datautbyte och framtida och innovativa energitjänster. Dessutom bör de smarta mätarsystem som införs inte utgöra ett hinder för byte av gashandlare när det gäller naturgasförbrukare, och de smarta mätarsystemen bör vara utrustade med ändamålsenliga funktioner som gör det möjligt för slutkunder att i god tid få tillgång till sina förbrukningsuppgifter, anpassa sitt energibeteende, belönas för det och få lägre fakturor.
- (42) Medlemsstater som inte systematiskt inför smarta mätare i naturgassystemet bör tillåta förbrukarna att dra fördel av en installering av en smart mätare, på begäran och på rättvisa och rimliga villkor, **samtidigt som de står för de dithörande kostnaderna**, och bör förse dem med all relevant information.
- (43) Det finns för närvarande ett antal olika modeller för uppgiftshantering som har utvecklats eller håller på att utvecklas i medlemsstaterna i anslutning till införandet av smarta mätarsystem. Oberoende av modell för uppgiftshantering är det viktigt att medlemsstaterna inför transparenta regler enligt vilka uppgifter är åtkomliga på icke-diskriminerande villkor och som säkerställer högsta möjliga cybersäkerhet och dataskydd samt opartiskheten hos de enheter som behandlar uppgifter.

- (44) Effektiva tvistlösningsmöjligheter för alla konsumenter borgar för ett bättre konsumentskydd. Medlemsstaterna bör föreskriva snabba och effektiva förfaranden för behandling av klagomål.
- (45) Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder, såsom att föreskriva förmåner inom ramen för sina socialförsäkringssystem för att säkerställa att utsatta kunder får den leverans de behöver eller stödja energieffektivitetsförbättringar, i syfte att åtgärda energifattigdom där sådan fastställts i enlighet med artikel 3.3 d i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999⁸, också i samband med åtgärder mot fattigdom överlag. Sådana åtgärder kan variera alltefter de särskilda omständigheterna i medlemsstaterna i fråga och kan inbegripa sociala eller energipolitiska åtgärder avseende betalning av gasfakturor, investeringar i energieffektivitet för bostäder eller konsumentskydd i form av t.ex. skydd mot avstängning.
- (46) I enlighet med förordning (EU) 2018/1999 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944⁹ har kommissionen **i rekommendationen av den 14 oktober 2020 om energifattigdom**¹⁰ gett vägledning [...] om lämpliga indikatorer för att mäta energifattigdom och om definitionen av ett ”betydande antal energifattiga hushåll”.

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

¹⁰ EUT L 357, 27.10.2020, s. 35.

- (47) En förenkling och rationalisering av administrativa tillståndsförfaranden och tydliga tidsfrister för beslut som ska fattas av de myndigheter som är behöriga att bevilja tillstånd bör säkerställa att utbyggnaden av produktionsanläggningar för vätgas och infrastruktur för vätgassystem kan ske i tillräcklig takt. Medlemsstaterna bör ombes att rapportera om de framsteg som gjorts. Det är nödvändigt att förlänga giltighetstiden för tillstånd (t.ex. licenser, tillåtelser, koncessioner eller godkännanden) som beviljats enligt nationell rätt för uppförande och drift av befintliga naturgasrörledningar och andra nättillgångar när den gasformiga energibärare som transporteras i en gasrörledning byts från naturgas till (ren) vätgas. **Denna förlängning av giltighetstiden för tillstånd bör inte påverka giltigheten för tekniska säkerhetskrav för vätgasinфраstruktur eller de behöriga myndigheternas möjlighet att övervaka efterlevnaden av sådana krav och vidta lämpliga och proportionella verkställighetsåtgärder, inbegripet en eventuell återkallelse av de förlängda tillstånden, om det är motiverat.** Detta bör förhindra onödiga dröjsmål när användningen av befintliga naturgasrörledningar och andra nättillgångar ändras till vätgastransport. Det bör undvikas att villkoren för att bevilja tillstånd för infrastruktur för vätgassystem skiljer sig väsentligt åt utan tillräcklig motivering. Tekniska säkerhetshänsyn kan motivera en differentierad strategi för förlängd tillämpning av befintliga tillstånd eller utfärdande av nya tillstånd. Bestämmelserna om tillståndsförfaranden bör gälla utan att det påverkar tillämpningen av internationell rätt och unionsrätt, inbegripet bestämmelser för att skydda miljön och människors hälsa. När det är vederbörligen motiverat på grund av extraordinära omständigheter bör det vara möjligt att förlänga tidsfristerna för tillståndsförfaranden med upp till ett år.

- (48) Att ge vägledning till sökande under hela deras administrativa ansöknings- och tillståndsförfaranden genom en administrativ kontaktpunkt syftar till att minska komplexiteten för projektutvecklare och öka effektiviteten och transparensen. En möjlighet för sökande att lämna in relevanta handlingar i digital form och tillgången till en handbok med förfaranden för sökande skulle kunna bidra till effektivitet. Medlemsstaterna bör säkerställa att de myndigheter som genomför tillståndsförfaranden aktivt deltar i arbetet med att ta itu med återstående hinder, inbegripet icke-finansiella hinder såsom otillräckliga kunskaper, digitala resurser och personalresurser, som hindrar deras handläggning av ett växande antal tillståndsförfaranden.
- (49) Utan effektiv åtskillnad mellan näten och verksamheter som rör produktion och leverans ("effektiv åtskillnad"), finns det en risk för diskriminering, inte bara i samband med nätdriften utan även när det gäller incitamenten för de vertikalt integrerade företagen att göra de investeringar i näten som krävs.
- (50) De regler för rättslig och funktionell åtskillnad som anges i direktiv 2003/55/EG har emellertid inte medfört någon effektiv åtskillnad av systemansvariga för överföringssystem. Därför uppmanades kommissionen vid Europeiska rådets möte den 8–9 mars 2007 att utarbeta lagförslag för effektiv åtskillnad mellan leverans och produktion, å ena sidan, och nätverksamhet, å andra sidan.

- (51) Effektiv åtskillnad kan bara säkerställas genom att man undanröjer incitamentet för vertikalt integrerade företag att diskriminera konkurrenterna i samband med nättillträde och investeringar. Åtskilt ägande, vilket innebär att nätägaren utses till systemansvarig och att nätägaren är oberoende av leverans- eller produktionsintressen, är helt klart en effektiv och stabil metod för att lösa inbyggda intressekonflikter och säkerställa försörjningstryggheten. Europaparlamentet hänvisar därför i sin resolution av den 10 juli 2007 om utsikterna för den inre gas- och elmarknaden till åtskilt ägande på överföringsnivå som det effektivaste verktyget för att främja investeringar i infrastruktur på ett icke-diskriminerande sätt och garantera ett rättvist nättillträde för nya aktörer och transparens på marknaden. Vid åtskilt ägande bör det därför ställas krav på medlemsstaterna att säkerställa att en eller flera personer inte kontrollerar ett produktions- eller gashandelsföretag samtidigt som den eller de utövar kontroll över eller rättigheter gentemot en systemansvarig för överföringssystem eller ett överföringssystem. Omvänt bör kontroll över ett överföringssystem eller en systemansvarig för överföringssystem utesluta möjligheten att utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett produktionsföretag eller ett gashandelsföretag. Inom dessa begränsningar bör ett produktionsföretag eller ett gashandelsföretag kunna inneha en minoritetsandel i en systemansvarig för överföringssystem eller ett överföringssystem.
- (52) Ett system för åtskillnad bör effektivt undanröja eventuella intressekonflikter mellan producenter, handlare och systemansvariga för överföringssystem för att skapa incitament för nödvändiga investeringar och trygga nya marknadsaktörers tillträde inom ramen för ett transparent och effektivt regelverk samt bör inte skapa ett regelverk som är alltför betungande för tillsynsmyndigheterna.

- (53) Definitionen av begreppet kontroll är hämtad från rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (*EG:s koncentrationsförordning*)¹¹.
- (54) Med tanke på de vertikala kopplingarna mellan el- och gassektorn bör bestämmelserna om åtskillnad dessutom tillämpas tvärsöver båda sektorerna **i enlighet med vad som närmare anges i respektive artiklar i detta direktiv**.
- (55) När det däremot gäller vätgassektorn skulle uppkomsten av vertikalt integrerade företag i första hand kunna undvikas genom att man fastställer tydliga regler på förhand. Detta är att föredra framför kostsamma krav på åtskillnad i efterhand som skulle ta tid att genomföra.

¹¹ EUT L 24, 29.1.2004, s. 1.

- (56) Vid åtskilt ägande bör, för att säkerställa att nätdriften är helt oberoende av leverans- och produktionsintressen och förhindra utbyte av konfidentiella uppgifter, inte samma person sitta i styrelsen för både en systemansvarig för överföringssystem eller ett överföringssystem och ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet. Av samma skäl bör samma person inte ha rätt att utse medlemmar till en styrelse för en systemansvarig för överföringssystem eller ett överföringssystem och samtidigt utöva kontroll över eller rättigheter gentemot ett produktionsföretag eller ett gashandelsföretag.
- (57) Inrättandet av systemansvariga eller systemansvariga för överföringssystem vilka är oberoende av leverans- eller produktionsintressen bör göra det möjligt för vertikalt integrerade företag att bibehålla sitt ägande av nättillgångar, samtidigt som en effektiv intresseuppdelning säkerställs, förutsatt att den oberoende systemansvarige (ISO) eller den oberoende systemansvarige för överföring (ITO) utför den systemansvariges samtliga uppgifter samt att detaljerad reglering och omfattande myndighetstillsyn införs.
- (58) När ett företag som äger ett överföringssystem den 3 september 2009 ingick i ett vertikalt integrerat företag bör medlemsstaterna därför ges ett val mellan åtskilt ägande och införande av oberoende systemansvariga eller oberoende systemansvariga för överföring utan leverans- eller produktionsintressen.

- (59) För att till fullo kunna tillvarata aktieägarnas intressen i vertikalt integrerade företag bör medlemsstaterna kunna välja mellan att antingen införa åtskilt ägande genom direkt avyttring eller genom att dela upp det integrerade företags aktier på aktier i nätföretaget och aktier i det återstående leverans- och produktionsföretaget, förutsatt att kraven i samband med åtskilt ägande faktiskt har uppfyllts.
- (60) För att införandet av en oberoende systemansvarig eller oberoende systemansvarig för överföring ska vara effektivt bör särskilda kompletterande regler antas. Reglerna för den oberoende systemansvarige för överföring ger ett lämpligt regelverk för att garantera fungerande konkurrens, tillräckliga investeringar, tillträde för nya aktörer på marknaden och integration av gasmarknaderna. Effektiv åtskillnad med hjälp av reglerna för den oberoende systemansvarige för överföring bör bygga på dels en pelare av organisatoriska åtgärder och åtgärder avseende förvaltningen av systemansvariga för överföringssystem, dels en pelare av åtgärder avseende investeringar, anslutning av ny produktionskapacitet till nätet och marknadsintegrering genom regionalt samarbete. Oberoendet för den systemansvarige för överföring bör också bland annat säkerställas genom vissa ”avkylningsperioder”, under vilka ingen ledningsverksamhet eller annan relevant verksamhet som ger tillgång till samma information som den som kan ha erhållits i en ledande ställning i ett företag utövas inom det vertikalt integrerade företaget.

- (61) I syfte att utveckla konkurrensen på den inre marknaden för gas bör stora icke-hushållskunder som bedriver storskalig kommersiell verksamhet ha möjlighet att välja gashandlare och teckna avtal med flera gashandlare för att täcka sina försörjningsbehov. Dessa kunder bör skyddas mot exklusivitetsklausuler, som utesluter konkurrerande eller kompletterande anbud.
- (62) En medlemsstat bör ha rätt att välja fullständigt åtskilt ägande på sitt territorium. Om en medlemsstat har valt fullständigt åtskilt ägande, bör ett företag [...] inte ha rätt att välja alternativet med en oberoende systemansvarig eller en oberoende systemansvarig för överföring. Företag som bedriver något slags produktions- eller leveransverksamhet bör dessutom inte direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot en systemansvarig för överföringssystem från en medlemsstat som har valt fullständigt åtskilt ägande.
- (63) Olika typer av marknadsorganisation finns på den inre marknaden för naturgas. De åtgärder som medlemsstaterna kan vidta för att säkerställa lika villkor på marknaden bör grunda sig på överordnade krav av allmänt intresse. Samråd bör ske med kommissionen om åtgärdernas förenlighet med EUF-fördraget och unionsrätten.

- (64) När en effektiv åtskillnad genomförs, bör principen om icke-diskriminering mellan den offentliga och den privata sektorn respekteras. Därför bör samma person, på egen hand eller tillsammans med någon annan, inte tillåtas att, i strid med det åtskilda ägandet eller med lösningen med en oberoende systemansvarig, utöva kontroll över eller någon rättighet i fråga om sammansättning av och röstning eller beslutsfattande i både organ för systemansvariga för överföringssystem eller överföringssystem och organ för produktionsföretag eller gashandelsföretag. Under förutsättning att medlemsstaten i fråga kan visa att detta krav uppfylls, bör vid åtskilt ägande och lösningen med en oberoende systemansvarig två skilda offentliga organ kunna kontrollera produktion och leverans å ena sidan och överföring å den andra.
- (65) Effektiv åtskillnad mellan å ena sidan nätverksamhet och å andra sidan leverans och produktion bör gälla i hela unionen, för både unionsföretag och icke-unionsföretag. För att säkerställa att å ena sidan nätverksamheten och å andra sidan leverans och produktion i unionen bedrivs oberoende av varandra, bör tillsynsmyndigheterna ges befogenheter att vägra certifiering av sådana systemansvariga för överföringssystem som inte uppfyller bestämmelserna om åtskillnad. För att säkerställa att dessa bestämmelser tillämpas enhetligt i hela unionen bör tillsynsmyndigheterna ta största möjliga hänsyn till kommissionens uppfattning, när de fattar beslut om certifiering. För att dessutom säkerställa att unionens internationella åtaganden respekteras, liksom solidariteten och energitryggheten inom unionen, bör kommissionen ha rätt att avge ett yttrande om certifiering avseende ägaren till eller den systemansvarige för överföringssystem som kontrolleras av en eller flera personer från tredjeländer.

- (66) Rörledningsnät för vätgas bör utgöra ett viktigt medel för effektiva och hållbara transporter av vätgas, både på land och till havs. Till följd av de höga kapitalutgifter som krävs för att bygga dem skulle rörledningsnät för vätgas kunna utgöra naturliga monopol. Erfarenheterna av att reglera naturgasmarknaderna har visat hur viktigt det är att säkerställa ett öppet och icke-diskriminerande tillträde till rörledningsnät för att skydda konkurrensen på råvarumarknaderna. Därför bör väletablerade principer för nät drift, såsom tredje parts tillträde, tillämpas på landbaserade och havsbaserade vätgasnät i unionen.
- (67) Driften av vätgasnät bör skiljas från verksamhet inom energiproduktion och energiförsörjning för att undvika risken för att nätoperatörer drabbas av intressekonflikter. En strukturell åtskillnad av ägandet av vätgasnät och deltagande i energiproduktion och energiförsörjning garanterar att det inte förekommer några sådana intressekonflikter. Medlemsstaterna bör kunna använda den alternativa modellen för åtskillnad i form av **”integrerade operatörer av vätgasnät” för systemansvariga för överföringssystem för naturgas som omfattas av modellen för åtskillnad mellan oberoende systemansvariga för överföringssystem och för befintliga vertikalt integrerade vätgasnät.** Medlemsstaterna bör också kunna tillåta att modellen med **”oberoende operatörer av vätgasnät”** [...] används för att göra det möjligt för vertikalt integrerade ägare av vätgasnät att behålla äganderätten till sina nät samtidigt som en icke-diskriminerande drift av sådana nät säkerställs efter 2030.

- (68) En gemensam drift av vätgasnät och gas- eller elnät kan skapa synergieffekter och bör därför tillåtas, men verksamheter som rör driften av vätgasnät bör organiseras i en separat rättslig enhet för att säkerställa transparens i fråga om finansiering och användning av tariffer för tillträde.

[...] [...]

- (70) För att säkerställa transparens när det gäller kostnaderna för och finansieringen av reglerad verksamhet bör verksamhet som avser drift av vätgasnät särskiljas från annan nätdrift för andra energibärare, åtminstone när det gäller nätoperatörernas juridiska form och redovisning. **Med tanke på den rättsliga åtskillnaden vad gäller operatörer av vätgasnät bör bildandet av ett dotterbolag eller en separat rättslig enhet inom koncernstrukturen för den systemansvarige för överförings- eller distributionssystemet för gas anses vara tillräckligt, utan att det behövs en funktionell åtskillnad av styrningen eller åtskillnad av ledning eller personal. Insyn i kostnaderna för och finansieringen av reglerad verksamhet uppnås således utan att man förlorar de synergieffekter och kostnadsfördelar som driften av flera nät kan medföra. Med tanke på deras avlägsna läge och begränsade marknadsstorlek bör kravet på rättslig åtskillnad gälla Estland, Lettland och Litauen först från och med 2031. [...]**
- (71) Vätgasnät bör omfattas av tredje parts tillträde för att säkerställa konkurrens och lika villkor på marknaden för vätgasförsörjning. Ett reglerat tillträde för tredje part på grundval av reglerade tillträdestariffer bör vara standardregeln på lång sikt. För att säkerställa nödvändig flexibilitet för operatörer och minska de administrativa kostnaderna under vätgasmarknadens uppbyggnadsfas bör medlemsstaterna ha möjlighet att tillåta användning av förhandlat tillträde för tredje part fram till 2030.

- (72) **Endast delar av de naturligt förekommande underjordiska lager som används för naturgas, såsom saltkaverner, reservoarer och tömda gasfält, kan också användas för vätgas.** Tillgången till **dessa** storskaliga underjordiska lagringsanläggningar för vätgas är begränsad och ojämnt fördelad mellan medlemsstaterna. Med tanke på deras potentiellt gynnsamma roll för vätgastransport och vätgasmarknader bör tillträdet till sådana storskaliga underjordiska lager **ytterst** vara föremål för reglerat tillträde för tredje part, för att säkerställa lika villkor för marknadsaktörerna. **Under uppbyggnadsfasen för en vätgasmarknad bör det dock finnas flexibilitet så att medlemsstaterna även kan använda förhandlade tillträdessystem.**
- (72a) **Man kan förvänta sig att vätgas och vätgasderivat (såsom ammoniak eller flytande organiska vätgasbärare) kommer att importeras till och transporteras inom [...] unionen. Det är dock ännu osäkert på vilket sätt och i vilken form vätgas kommer att [...]transporteras, och olika sätt och former kommer sannolikt att samexistera och konkurrera med varandra. Detta direktiv utgör ett regelverk för infrastruktur och marknader för gasformigt väte. Endast i de fall där andra former av vätgas eller derivat och de anläggningar som hanterar dem är relevanta för att säkerställa framväxten av en konkurrensutsatt marknad för gasformigt väte [...] bör den roll och de regler som kan tillämpas på dem följaktligen fastställas i detta direktiv.**

- (73) Terminaler för omvandling av flytande väte eller flytande ammoniak till gasformig vätgas utgör ett sätt att importera vätgas, men de konkurrerar med andra metoder för att transportera vätgas. Tredje parts tillträde till sådana terminaler bör säkerställas, men medlemsstaterna bör kunna välja att införa ett system med förhandlat tillträde för tredje part i syfte att minska de administrativa kostnaderna för operatörer och tillsynsmyndigheter.
- Lagringen av flytande väte eller flytande ammoniak i anslutning till terminalen och till vilken tillträde beviljas bör stå i proportion till terminalens kapacitet att omvandla och tillföra väte till nätet.**
- (73a) Medlemsstaterna får välja att fasa ut gas för att uppnå det klimatneutralitetsmål som anges i förordning (EU) 2021/1119 eller av andra tekniska skäl. Det är viktigt att tillhandahålla ett tydligt regelverk som gör det möjligt att vägra tillträde och eventuellt stänga av nätanvändare för att uppnå dessa politiska mål. Av konsekvens- och insynsskäl kan nätanvändare endast nekas tillträde eller avstängas om det gäller infrastruktur som kommer att avvecklas i enlighet med nätutvecklingsplanerna och på distributionsnivå måste den också motsvara godkänd avveckling. Samtidigt bör lämpliga åtgärder vidtas för att skydda nätanvändarna under sådana omständigheter, och det är också viktigt att beslut om nekat tillträde och avstängning omfattas av objektiva, öppna och icke-diskriminerande kriterier som utarbetats av tillsynsmyndigheterna.
- (74) Befintliga vertikalt integrerade vätgasnät bör [...] ha rätt att begära undantag från kraven i detta direktiv, förutsatt att dessa nät inte utvidgas avsevärt och så länge som ett sådant undantag inte inverkar negativt på konkurrensen, vätgasinfrastrukturen eller marknadsutvecklingen.

- (75) Lokala vätgaskluster bör vara en viktig byggsten i den europeiska vätgasekonomin. Sådana kluster skulle kunna dra nytta av förenklade regler under vätgasmarknadens uppbyggnadsfas [...], särskilt när det gäller tillämpningen av åtskillnad beträffande ägandet av nät som tillhandahåller sådana kluster. De motsvarande förenklade reglerna bör också tillgodose behovet av regleringsmässig flexibilitet när det gäller direkta rörledningar mellan vätgasproducenter och enskilda kunder samt leveranser till industriella vätgaskunder via ändrade eller nybyggda lokala distributionsnät.
- (76) Rörledningssammanlänkningsar med tredjeländer kan fungera som transportmetoder vid import eller export av vätgas. **Tillämpligheten av detta direktiv på rörledningar för vätgas till och från tredjeländer bör vara begränsad till medlemsstaternas territorium.** Driftsreglerna för [...] sammanlänkningsar för vätgas med tredjeländer [...] bör fastställas i ett [...] internationellt avtal mellan unionen och det berörda tredjelandet, eller tredjeländerna. Ett sådant internationellt avtal bör inte anses vara nödvändigt om den medlemsstat som är ansluten eller avser att anslutas av sammanlänkningsar för vätgas förhandlar om och ingår ett mellanstatligt avtal med det [...] eller de berörda tredjeländerna i enlighet med det förfarande för bemyndigande som föreskrivs i detta direktiv, för att säkerställa ett enhetligt regelverk och en konsekvent tillämpning av det för hela infrastrukturen.

- (77) För att säkerställa en effektiv drift av de europeiska vätgasnäten bör operatörer av vätgasnät ansvara för drift, underhåll och utbyggnad av nätet för vätgastransport i nära samarbete med andra operatörer av vätgasnät samt med andra systemansvariga till vilka deras nät är anslutna eller kan anslutas, bland annat för att underlätta integreringen av energisystemet.
- (78) **En eller ett begränsat antal av [...]operatörer av vätgasnät bör av medlemsstaternas tillsynsmyndighet få i uppdrag att bygga upp en tillräcklig gränsöverskridande kapacitet för transport av vätgas som tillgodoser alla ekonomiskt rimliga och tekniskt genomförbara krav på sådan kapacitet, vilket möjliggör marknadsintegration.**
- (78a) **I linje med unionens vätgasstrategi bör fokus ligga på transport och användning av vätgas i ren form. I detta avseende bör det framtida vätgassystemet transportera, lagra och hantera vätgas av hög renhetsgrad, med beaktande av slutanvändarnas kvalitetskrav, i motsats till vätgas som blandas i naturgassystemet. Framtida tillämpliga vätgaskvalitetsstandarder för vätgassystemet kommer att ytterligare definiera de allmänt godtagbara renhetsnivåerna för vätgas. De europeiska standardiseringsorganen bör inom ramen för en teknisk standardiseringsprocess fastställa en bandbredd av godtagbara renhetsnivåer för vätgas och andra relevanta parametrar för vätgaskvalitet (t.ex. föroreningar).**

- (79) I vissa fall, beroende på bland annat vätgasnätens topografi och populationen av slutanvändare som är anslutna till vätgasnäten, kan det bli nödvändigt att operatörer av vätgasnät sköter hanteringen av vätgaskvalitet (t.ex. rening). Därför kan tillsynsmyndigheterna ge operatörer av vätgasnät i uppdrag att säkerställa en effektiv hantering av vätgaskvalitet i sina nät när så krävs för systemförvaltning. När operatörer av vätgasnät sköter detta bör de följa tillämpliga kvalitetsstandarder för vätgas.
- (80) Om systemansvariga för naturgassystem eller operatörer av vätgasnät avslår ansökningar om tillträde eller anslutning på grund av kapacitetsbrist bör sådana avslag vederbörligen underbyggas, och systemansvariga och operatörer bör åläggas att förbättra sina system så att begärda anslutningar eller begärt tillträde möjliggörs om det är ekonomiskt motiverat.
- (81) Hindren för fullbordandet av den inre marknaden för naturgas till följd av underlåtenheten att tillämpa unionens marknadsregler för gasöverföringsledningar till och från tredjeländer bör också åtgärdas. Det är nödvändigt att säkerställa att reglerna för gasöverföringsledningar som kopplar samman två eller fler medlemsstater också är tillämpliga inom unionen på gasöverföringsledningar till och från tredjeländer. Detta bör göra lagstiftningen inom unionen samstämmig och samtidigt motverka snedvridning av konkurrensen på unionens inre marknad för energi och negativa effekter på försörjningstryggheten. Det bör också öka transparensen och skapa rättslig säkerhet för marknadsaktörerna, särskilt investerare i gasinfrastruktur och systemanvändare, vad gäller det tillämpliga regelverket.

- (82) Medlemsstaterna och de fördragsslutande parterna i fördraget om upprättande av en energigemenskap¹² bör ha ett nära samarbete om alla frågor som rör utvecklingen av en integrerad gasmarknad och minskade koldioxidutsläpp på den och bör inte vidta åtgärder som äventyrar den fortsatta integreringen av gasmarknaderna eller försörjningstryggheten i medlemsstater och fördragsslutande parter. Detta skulle kunna inbegripa samarbete om lagringskapacitet och inbjudan av experter till relevanta regionala riskgrupper för gas.
- (83) Rörledningar som kopplar samman ett projekt för olje- eller gasproduktion i ett tredjeland med en bearbetningsanläggning eller slutlig landningsterminal vid kusten i en medlemsstat bör anses vara ett tidigare led i rörledningsnätet. Rörledningar genom vilka ett projekt för olje- eller gasproduktion i en medlemsstat kopplas samman med en bearbetningsanläggning eller slutlig landningsterminal vid kusten i ett tredjeland bör inte anses vara ett tidigare led i rörledningsnätet vid tillämpningen av detta direktiv eftersom sådana rörledningar sannolikt inte i betydande grad påverkar den inre marknaden för energi.
- (84) Systemansvariga för överföringssystem bör vara fria att ingå tekniska avtal med systemansvariga för överföringssystem eller andra enheter i tredjeländer om frågor som rör drift och sammanlänkning av överföringssystem, under förutsättning att innehållet i dessa avtal är förenligt med unionsrätten.
- (85) Tekniska avtal om driften av överföringsledningar mellan systemansvariga för överföringssystem eller andra enheter bör fortsätta att gälla under förutsättning att de följer unionsrätten och relevanta beslut av tillsynsmyndigheten.

¹² EUT L 198, 20.7.2006, s. 18.

- (86) Om sådana tekniska avtal har ingåtts krävs enligt detta direktiv inte något ingående vare sig av ett internationellt avtal mellan en medlemsstat och ett tredjeland eller av ett avtal mellan unionen och ett tredjeland om driften av den berörda gasöverföringsledningen.
- (87) Tillämpligheten av detta direktiv på gasöverföringsledningar till och från tredjeländer bör vara begränsad till medlemsstaternas territorium. När det gäller gasöverföringsledningar till havs bör detta direktiv gälla i territorialvatten tillhörande den medlemsstat i vilken den första sammanlänkningspunkten med medlemsstaternas nät är belägen.
- (88) Befintliga avtal om driften av överföringsledningar som ingåtts mellan en medlemsstat och ett tredjeland bör kunna fortsätta att gälla i enlighet med detta direktiv.
- (89) När det gäller avtal eller delar av avtal med tredjeländer som kan påverka unionens gemensamma regler bör ett konsekvent och öppet förfarande införas som gör det möjligt att på en medlemsstats begäran bemyndiga den att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland om driften av en överföringsledning eller ett tidigare led i rörledningsnätet mellan medlemsstaten och ett tredjeland. Förfarandet bör inte försena genomförandet av detta direktiv, bör inte påverka fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna och bör gälla för befintliga och nya avtal.

- (90) Om det är uppenbart att innehållet i ett avtal omfattas till en del av unionens behörighet och till en del av en medlemsstats behörighet är det avgörande att säkerställa nära samarbete mellan den medlemsstaten och unionsinstitutionerna.
- (91) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på att fatta beslut om att bemyndiga eller vägra att bemyndiga en medlemsstat att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹³.

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (92) En tryggad energiförsörjning är absolut nödvändig för den allmänna säkerheten och är därför till sin natur förknippad med en effektivt fungerande inre marknad för gas och med en integration av medlemsstaternas separata gasmarknader. Gasförsörjningen till unionens medborgare kan enbart ske genom ett nät. Fungerande öppna gasmarknader, och framför allt nät och andra tillgångar som är förknippade med gasförsörjningen, har en avgörande betydelse för den allmänna säkerheten, ekonomins konkurrenskraft och för unionsmedborgarnas välfärd. Personer från tredjeländer bör därför endast tillåtas kontrollera ett överföringssystem eller en systemansvarig för överföringssystem, om de uppfyller de krav på effektiv åtskillnad som tillämpas inom unionen. Utan att det påverkar unionens internationella åtaganden anser unionen att sektorn för överföringssystem för gas är mycket viktig för unionen och att ytterligare skyddsåtgärder därför behövs när det gäller att upprätthålla en tryggad energiförsörjning till unionen i syfte att förhindra hot mot den allmänna ordningen och den allmänna säkerheten i unionen och unionsmedborgarnas välfärd. En trygg energiförsörjning till unionen kräver i synnerhet en bedömning av nät driftens oberoende, nivån på unionens och enskilda medlemsstaters beroende av energiförsörjning från tredjeländer samt av hur både inhemsk och internationell handel med energi och inhemska och internationella energiinvesteringar hanteras i ett visst tredjeland. Försörjningstryggheten bör därför bedömas mot bakgrund av de faktiska omständigheterna i varje enskilt fall samt de rättigheter och skyldigheter som uppkommer enligt internationell rätt, särskilt de internationella avtalen mellan unionen och det berörda tredjelandet. Kommissionen bör vid behov lägga fram rekommendationer för förhandlingar om relevanta avtal med tredjeländer beträffande en trygg energiförsörjning till unionen, eller ta med de nödvändiga frågorna i andra förhandlingar med dessa tredjeländer.

- (93) Det behövs ytterligare åtgärder för att säkerställa transparenta och icke-diskriminerande tariffer för tillträde till transport. Tarifferna bör gälla alla användare av systemen, utan diskriminering. När lagringsanläggningar, lagring av gas i rörledningar eller stödtjänster opererar på en tillräckligt konkurrensutsatt marknad kan tillträde medges på grundval av transparenta och icke-diskriminerande marknadsbaserade mekanismer.
- (94) Det är nödvändigt att säkerställa att systemansvariga för lagringssystem är oberoende i syfte att förbättra tredje parts tillträde till lagringsanläggningar som är tekniskt eller ekonomiskt nödvändiga för ett effektivt tillträde till systemet med tanke på leverans till kunder. Det är därför lämpligt att lagringsanläggningar drivs genom juridiskt skilda enheter som har faktisk rätt att fatta beslut när det gäller de tillgångar som behövs för att underhålla, driva och utveckla lagringsanläggningarna. Det är också nödvändigt att öka transparensen när det gäller lagringskapacitet som erbjuds tredje part genom att förpliktiga medlemsstaterna att fastställa och offentliggöra en icke-diskriminerande och tydlig ram som omfattar lämpliga tillsynsformer för lagringsanläggningar. Denna förpliktelse bör inte kräva ett nytt beslut beträffande reglerna om tillträde, men bör leda till förbättrad transparens när det gäller reglerna om tillträde till lagring. Kravet på konfidentialitet för kommersiellt känslig information är särskilt viktigt när det gäller uppgifter av strategisk karaktär eller när det finns endast en enda användare av en lagringsanläggning.

- (95) Icke-diskriminerande tillträde till distributionsnätet är avgörande för tillträdet till kunder i återförsäljarledet. Utrymmet för diskriminering när det gäller tredje parts tillträde och investeringar är dock mindre på distributionsnivå än på överföringsnivå, eftersom överbelastning och produktionsintressenas inflytande i allmänhet inte är så betydande på distributionsnivå som på överföringsnivå. För att fastställa lika villkor i återförsäljarledet bör systemansvariga för distributionssystem övervakas, så att de hindras från att dra fördel av sin vertikala integration när det gäller konkurrensläget på marknaden, framför allt gentemot hushållskunder och små icke-hushållskunder.
- (96) Medlemsstaterna bör vidta konkreta åtgärder för att främja ökad användning av **biometan, eller andra typer av gaser, som på ett tekniskt möjligt och säkert sätt kan föras in i och transporteras genom naturgassystemet, [...]** och producenter av sådan gas bör ges icke-diskriminerande tillträde till gassystemet, förutsatt att detta tillträde på kontinuerlig basis är förenligt med de relevanta tekniska reglerna och säkerhetsstandarderna **och om inte annat föreskrivs i detta direktiv**

- (97) Producenter av förnybara och koldioxidsnåla gaser är ofta anslutna till distributionsnätet. För att underlätta en ökad användning av sådana gaser och deras marknadsintegration är det avgörande att de får obehindrat tillträde till grossistmarknaden och de relevanta virtuella handelspunkterna. Deltagandet på grossistmarknaden avgörs av hur entry-exitsystemen definieras. I flera medlemsstater ingår producenter som är anslutna till distributionsnätet inte i entry-exitsystemet. Tillträdet för förnybara och koldioxidsnåla gaser till grossistmarknaden bör därför underlättas genom att man anger en definition av entry-exitsystem **som möjliggör inkludering av distributionssystem** och ytterst säkerställer att **allaproduktionsanläggningar har tillträde till marknaden oberoende av om de är** anslutna till distributionssystemet **eller överföringssystemet**[...]. Dessutom föreskrivs i förordning [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021)[...] **804**] att systemansvariga för distributionssystem och systemansvariga för överföringssystem ska samarbeta för att möjliggöra omvända flöden från distributionsnätet till överföringsnätet eller alternativa sätt att underlätta integrationen av förnybara och koldioxidsnåla gaser på marknaden.
- (98) För att undvika att små systemansvariga för distributionssystem får en oproportionerlig ekonomisk och administrativ börda bör medlemsstaterna vid behov kunna undanta berörda företag från krav på rättslig åtskillnad.

- (99) När ett slutet distributionssystem används för att säkerställa optimal effektivitet i en integrerad energiförsörjning som kräver särskilda driftsnormer, eller när ett slutet distributionssystem upprätthålls i första hand för att användas av systemets ägare, bör det vara möjligt att undanta den systemansvarige för distributionssystemet från skyldigheter som skulle utgöra en onödig administrativ börda på grund av det särskilda förhållandet mellan den systemansvarige för distributionssystemet och systemets användare. Industriella och kommersiella platser samt platser där gemensamma tjänster tillhandahålls, såsom tågstationer, flygplatser, sjukhus, stora campingplatser med integrerade anläggningar eller kemiska industrianläggningar, skulle kunna inbegripa slutna distributionssystem på grund av att den verksamhet som bedrivs i dessa anläggningar är av specialiserad karaktär.
- (100) I och med att allt större volymer förnybara och koldioxidsnåla gaser integreras i naturgassystemet kommer kvaliteten på de gaser som transporteras och förbrukas i Europa [...] att förändras. För att säkerställa att naturgassystemet fungerar effektivt bör de systemansvariga för överföringssystemen ansvara för hanteringen av gaskvalitet i sina anläggningar. Om injektionen av förnybara och koldioxidsnåla gaser sker på distributionsnivå och vid behov för att hantera sådana gasers effekt på gaskvaliteten, kan tillsynsmyndigheterna ge de systemansvariga för distributionssystemen i uppdrag att säkerställa en effektiv hantering av gaskvaliteten i sina anläggningar. När de systemansvariga för överförings- respektive distributionssystemen utför kvalitetshanteringsuppgifter för gas bör de efterleva tillämpliga kvalitetsstandarder för gas.

- (101) För att den inre marknaden för naturgas ska kunna fungera korrekt behöver energitillsynsmyndigheterna kunna fatta beslut i alla relevanta tillsynsfrågor, och de måste också vara fullständigt oberoende av övriga offentliga eller privata intressen. Reglerna om tillsynsmyndighetens självständiga ansvar för genomförandet av den anslagna budgeten bör tillämpas inom ramen för nationell budgetlagstiftning och nationella budgetbestämmelser. Samtidigt som medlemsstaterna med hjälp av ett lämpligt roterande system bidrar till tillsynsmyndighetens oberoende gentemot politiska eller ekonomiska intressen, bör medlemsstaterna ha möjlighet att vederbörligen beakta de tillgängliga personella resurserna och styrelsens storlek.
- (102) För att säkerställa effektivt marknadstillträde för alla marknadsaktörer, inklusive nya aktörer, krävs icke-diskriminerande balansmekanismer som avspeglar kostnaderna. Detta bör uppnås genom att man inför sådana transparenta marknadsbaserade mekanismer för försörjning och inköp av gas som krävs för att uppfylla kraven på balans. Tillsynsmyndigheterna bör arbeta aktivt för att säkerställa att balanspriserna är icke-diskriminerande och avspeglar kostnaderna. Samtidigt bör lämpliga incitament tillhandahållas för att balansera inmatning och uttag av gas och för att inte äventyra systemet.

- (103) Tillsynsmyndigheterna bör kunna fastställa eller godkänna tariffer eller beräkningsmetoder för tariffer på grundval av ett förslag från den systemansvarige för överförings- eller distributionssystemet eller LNG-anläggningar eller på grundval av ett förslag som de systemansvariga och nätanvändarna kommit överens om. Vid fastställandet eller godkännandet bör tillsynsmyndigheten säkerställa att överförings- eller distributionstarifferna är icke-diskriminerande och avspeglar kostnaderna och samtidigt ta hänsyn till de långsiktiga marginalkostnader för näten som går att undvika med hjälp av åtgärder för styrning av efterfrågan.
- (104) Tillsynsmyndigheterna bör, i nära samarbete med den byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/942 [...]¹⁴, främja en öppen, konkurrensutsatt, säker och miljömässigt hållbar inre marknad för vätgas med obehindrade gränsöverskridande flöden. För att den inre marknaden för vätgas ska kunna fungera korrekt behöver tillsynsmyndigheterna kunna fatta beslut i alla relevanta tillsynsfrågor.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/942 av den 5 juni 2019 om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (EUT L 158, 14.6.2019, s. 22).[...]

- (105) Energitillsynsmyndigheterna bör ha befogenhet att fatta bindande beslut avseende naturgasföretag eller vätgasföretag och antingen själva besluta, eller föreslå att en behörig domstol beslutar, om effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner för naturgasföretag eller vätgasföretag som inte fullgör sina skyldigheter.
- Energitillsynsmyndigheterna bör även ges befogenhet att, oavsett tillämpningen av konkurrensbestämmelserna, fatta beslut om åtgärder som säkerställer fördelar för kunderna genom främjande av den effektiva konkurrens som är nödvändig för att den inre marknaden för naturgas och vätgas ska fungera korrekt. Program för frigörande av gas är en av möjliga åtgärder för att främja effektiv konkurrens och säkerställa att marknaden fungerar korrekt.
- (106) Energitillsynsmyndigheterna bör även ges befogenheter att bidra till att säkerställa en hög standard på allmännyttiga tjänster som står i samklang med kraven på öppnande av marknaden, skydd för utsatta kunder och ett verkligt effektivt konsumentskydd. Dessa bestämmelser bör varken påverka kommissionens befogenheter att tillämpa konkurrensreglerna, inbegripet granskningen av företagskoncentrationer med en unionsdimension, eller reglerna för den inre marknaden, såsom den fria rörligheten för kapital. Det oberoende organ till vilket en part som berörs av ett beslut av en tillsynsmyndighet har rätt att överklaga kan vara en domstol eller annan rättslig instans med befogenhet att genomföra en rättslig prövning.

- (107) Harmonisering av tillsynsmyndigheternas befogenheter bör inbegripa befogenheter att erbjuda företagen incitament och befogenheter att fastställa effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner för [...] företag eller att föreslå en behörig domstol att besluta om sådana sanktioner. Dessutom bör tillsynsmyndigheterna ha befogenhet att begära in relevant information från företagen, göra lämpliga och tillräckliga undersökningar samt lösa tvister.
- (108) Tillsynsmyndigheterna och Acer bör tillhandahålla information om vätgasmarknaden för att säkerställa transparens, inbegripet aspekter som rör tillgång och efterfrågan, transportinfrastruktur, tjänsternas kvalitet, gränsöverskridande handel, investeringar, konsumentpriser och marknadslikviditet.
- (109) Systemansvariga för överföringssystem spelar en viktig roll för att säkerställa kostnadseffektiva investeringar i gasnät. För att få en optimal planering för olika energibärare och för att överbrygga klyftan mellan de olika nationella och EU-omfattande strategierna för nätplanering införs ytterligare krav på konsekvent planering. Nätplaneringen bör också ta hänsyn till de ökade kopplingarna mellan naturgas och el samt vätgas.

- (110) Vid utarbetandet av en nätutvecklingsplan är det viktigt att infrastrukturoperatörer tar hänsyn till principen om energieffektivitet först¹⁵, särskilt till den förväntade förbrukning som ligger till grund för utvecklingen av det gemensamma scenariot.
- (111) I strategin för integrering av energisystemet framhålls vikten av samordnad planering och drift av energisystemet för att uppnå målen om minskade koldioxidutsläpp. Det är därför nödvändigt att utarbeta en nätutvecklingsplan på grundval av ett gemensamt scenario som utvecklats på sektorsövergripande basis. Samtidigt som separata sektorsplaner behålls bör infrastrukturoperatörer arbeta för en högre integrationsnivå med beaktande av systembehov utöver specifika energibärare.
- (112) Nätutvecklingsplaner är ett viktigt inslag när det gäller att identifiera luckor i infrastrukturen och tillhandahålla information om infrastruktur som antingen behöver byggas upp eller som kan avvecklas och som skulle kunna användas för andra ändamål, såsom vätgastransport. Detta gäller oberoende av vilken modell för åtskillnad som valts för nätoperatörer.
- (113) Att tillhandahålla information om infrastruktur som kan avvecklas inom ramen för nätutvecklingsplanen kan innebära att infrastrukturen lämnas outnyttjad, nedmonteras eller används för andra ändamål, såsom vätgastransport. Målet med denna ökade transparens i fråga om infrastruktur tar hänsyn till att infrastruktur som används för nya ändamål är jämförelsevis billigare än nybyggd infrastruktur och därför bör möjliggöra en kostnadseffektiv omställning.

¹⁵ Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749 av den 28 september 2021 om energieffektivitet först: från princip till praktik – Riktlinjer och exempel för att genomföra principen i beslutsprocessen inom och utanför energisektorn.

- (114) I medlemsstater där ett vätgasnät kommer att utvecklas bör rapporteringen om utvecklingen av vätgasinфраstruktur säkerställa att uppförandet av ett vätgassystem baseras på realistiska och framåtblickande efterfrågeprognoser, inklusive potentiella behov ur elsystemets perspektiv. Om medlemsstaterna beslutar att tillåta särskilda avgifter som ett sätt att samfinansiera ny vätgasinфраstruktur bör rapporteringen stödja tillsynsmyndigheten i dess bedömning av dessa avgifter. En rapport bör lämnas till tillsynsmyndigheten på regelbunden basis, vars intervall bestäms av tillsynsmyndigheten. Mot bakgrund av att vätgasmarknaden håller på att byggas upp bör dock en oproportionerlig och kontinuerlig sekvensering av rapporteringsskyldigheten undvikas.
- (115) Informationen i nätutvecklingsplanen bör möjliggöra en prognos över de effekter på tarifferna som följer av den planering och avveckling som berör den regleringsmässiga tillgångsbasen enligt artikel 51 i detta direktiv.
- (116) I stället för att tillhandahålla en nationell nätutvecklingsplan på enskild medlemsstatsnivå bör medlemsstaterna kunna välja att utarbeta en nätutvecklingsplan på regional nivå som omfattar mer än en medlemsstat och ligger i linje med en frivillig regional gasmarknadsintegration.
- (117) Till skillnad från el väntas naturgasens roll minska, vilket också påverkar efterfrågan på infrastrukturinvesteringar. Nätutvecklingsplanen måste därför innehålla en avvägning beträffande konkurrensproblemen och undvika strandade tillgångar. Följaktligen bör systemansvariga för överföringssystem som är föremål för åtskilt ägande inte omfattas av artikel 51.7.

(118) Investeringar i viktig ny infrastruktur bör kraftigt prioriteras, samtidigt som man säkerställer att den inre marknaden för gaser fungerar korrekt. [...] [...]. Det bör vara möjligt att tillfälligt bevilja företag med leverantörs- och produktionsintressen partiella eller fullständiga undantag från bestämmelserna om åtskillnad för projekten i fråga. Med tanke på försörjningstryggheten bör möjligheten till tillfälliga undantag särskilt gälla nya rörledningar inom unionen som transporterar gas från tredjeländer till unionen. Undantag som beviljas i enlighet med direktiv 2003/55/EG och direktiv 2009/73/EG i dess ändrade lydelse bör fortsätta att gälla fram till det planerade slutdatum som fastställs i beslutet om beviljande av undantag eller det beviljade undantaget.

- (119) Det är nödvändigt att göra framsteg i riktning mot sammanlänkade vätgasmarknader i unionen och därigenom underlätta investeringar i gränsöverskridande vätgasinfrastruktur. **Efter december 2030, när[...] systemet för reglerat tillträde för tredje part tillämpas heltäckande i alla medlemsstater och i** avsaknad av gränsöverskridande transporttariffer, [...] bör ett system för ekonomisk ersättning ge ekonomiska incitament till marknadsaktörerna att utveckla gränsöverskridande sammanlänkningar.
- (120) Förtroendet för marknaden, dess likviditet och antalet marknadsaktörer måste öka, och därför måste tillsynen av företag verksamma på området för gasförsörjning stärkas. Sådana krav bör inte påverka, och bör vara förenliga med, befintlig unionsrätt beträffande finansmarknaderna. Tillsynsmyndigheterna för energisektorn och för finansmarknaden behöver samarbeta för att göra det möjligt för varandra att få en överblick över berörda marknader. **Medlemsstaterna bör kunna fastställa naturgasleveransföretagens ekonomiska soliditet som ett kriterium för att bevilja tillstånd för försäljning, inbegripet återförsäljning, av naturgas. Detta kriterium ska vara fullt ut transparent och icke-diskriminerande.**

- (121) Till övervägande del, och i stigande grad, importeras naturgas till unionen från tredjeländer. Unionsrätten bör ta hänsyn till naturgassektorns särdrag, exempelvis en viss strukturell stelhet som har sin grund i koncentrationen av gashandlare, långsiktiga avtal och bristen på likviditet i senare led. Därför krävs ökad transparens, bland annat i fråga om prisbildning.
- (122) Innan kommissionen antar riktlinjer för kraven när det gäller bevarande av information, [...] bör Acer och Europeiska värdepapperstillsynskommittén (CESR), inrättad genom kommissionens beslut 2009/77/EG¹⁶, samråda och råda kommissionen om innehållet i dessa riktlinjer. [...] Acer och CESR bör också samarbeta för att ytterligare utreda och ge råd i frågan om huruvida transaktioner med avtal om leverans av gas och gasderivat bör omfattas av transparenskrav före och/eller efter handel och i så fall hur dessa krav bör utformas.
- (123) Medlemsstaterna eller, om en medlemsstat föreskrivit detta, tillsynsmyndigheten bör uppmuntra utvecklingen av avbrytbara leveransavtal.

¹⁶ EUT L 25, 29.1.2009, s. 18.

- (124) Medlemsstaterna bör, med beaktande av nödvändiga kvalitetskriterier, säkerställa att [...]biometan eller andra typer av gas kan få icke-diskriminerande tillträde till gassystemet under förutsättning att detta tillträde är permanent förenligt med relevanta tekniska regler och säkerhetsstandarder. Dessa bestämmelser regler och standarder bör säkerställa att det är tekniskt möjligt och säkert att föra in dessa gaser i och transportera dem genom naturgassystemet och bör även omfatta deras kemiska egenskaper.
- (125) Långsiktiga avtal är en viktig del av medlemsstaternas gasförsörjning. De bör dock inte hindra förnybara och koldioxidsnåla gaser att komma in på marknaden, och därför kommer löptiden för avtal om leverans av fossil gas inte att kunna fortsätta efter 2049. Sådana avtal måste alltid vara förenliga med, målsättningen med detta direktiv och är förenliga med EUF-fördraget och dess konkurrensregler. Det är nödvändigt att ta hänsyn till långsiktiga avtal vid planering av företagens leverans- och transportkapacitet.
- (126) För att säkerställa att de allmännyttiga tjänsterna i unionen håller hög kvalitet bör medlemsstaterna regelbundet underrätta kommissionen om alla åtgärder som vidtagits för att uppnå målen med detta direktiv. Kommissionen bör regelbundet offentliggöra en rapport som innehåller en analys av de nationella åtgärder som vidtagits för att uppnå målsättningarna när det gäller allmännyttiga tjänster samt en jämförelse av åtgärdernas effektivitet, i syfte att utfärda rekommendationer om vilka nationella åtgärder som bör vidtas för att de allmännyttiga tjänsterna ska hålla hög kvalitet.

- (127) Respekt för kraven när det gäller allmännyttiga tjänster är ett grundläggande krav i detta direktiv, och det är viktigt att det i direktivet anges gemensamma minimikrav som uppfylls av samtliga medlemsstater och som beaktar målen om konsumentskydd, försörjningstrygghet, miljöskydd samt likvärdiga konkurrensnivåer i samtliga medlemsstater. Det är viktigt att kraven när det gäller allmännyttiga tjänster kan tolkas på nationell grund, med beaktande av nationella omständigheter och om inte annat följer av unionsrätten.
- (128) De åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att uppnå målen när det gäller social och ekonomisk sammanhållning bör bland annat kunna innefatta lämpliga ekonomiska stimulansåtgärder, där så är lämpligt med hjälp av alla tillgängliga nationella verktyg och verktyg på unionsnivå. Dessa verktyg bör kunna innefatta ansvarsmekanismer för att säkerställa nödvändiga investeringar.

- (129) Om de åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att fullgöra skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster kan definieras som statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget[...] är medlemsstaterna enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget[...] skyldiga att underrätta kommissionen om detta.
- (130) Marknadspriserna bör ge de rätta incitamenten för utvecklingen av nätet.
- (130a) Vissa medlemsstater bör, på grund av de historiska särdragen och mognadsnivåerna på sina naturgasmarknader, ha möjlighet att göra undantag från de särskilda regler som fastställs i detta direktiv för att förhindra omotiverade bestraffningar och främja en effektiv utveckling av naturgasmarknaderna i dessa länder. Detta gäller särskilt Luxemburg, på grund av landets specifika marknadsegenskaper, och alla medlemsstater som ännu inte är anslutna till det sammanlänkade systemet i någon annan medlemsstat[...] eller som ännu inte har tagit emot den första kommersiella leveransen enligt sitt första långsiktiga naturgasleveransavtal. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av unionsrätten bör undantagen för medlemsstater som ännu inte är anslutna till det sammanlänkade system i någon annan medlemsstat[...] eller som ännu inte har tagit emot den första kommersiella leveransen enligt sitt första långsiktiga naturgasleveransavtal vara tillfälliga, till dess att dessa medlemsstater kan uppfylla högre standarder när det gäller öppnande av marknaden och sammanlänkning med det integrerade gassystemet i EU. Om ett sådant undantag är tillämpligt bör det också omfatta alla bestämmelser i detta direktiv som är underordnade eller som kräver en föregående tillämpning av någon av de bestämmelser från vilka ett undantag har beviljats.**
- (131) Det bör vara av största vikt för medlemsstaterna att verka för fungerande konkurrens och att olika gashandlare utan svårighet får tillträde till marknaden, för att förbrukarna ska kunna dra full fördel av en liberaliserad inre marknad för gaser.

- (132) För att kunna bidra till försörjningstryggheten i solidarisk anda mellan medlemsstaterna, särskilt i händelse av en kris i energiförsörjningen, är det viktigt att tillhandahålla en ram för regionalt, solidariskt samarbete. Detta samarbete får, om medlemsstaterna beslutar så, främst förlita sig på marknadsbaserade mekanismer. Samarbete för främjande av regional och bilateral solidaritet får inte innebära en oproportionerlig börda för eller leda till diskriminering mellan marknadsaktörerna.
- (133) Medlemsstaterna bör inför inrättandet av en inre marknad för naturgas främja integrationen av sina inhemska marknader och samarbetet mellan systemansvariga och operatörer på unionsnivå och regional nivå, vilket också bör omfatta de isolerade system som bildar så kallade gasöar, som fortfarande existerar i unionen.
- (134) Frivillig regional marknadsintegration, särskilt sammanslagningar av marknader, kan ge olika fördelar beroende på marknadernas särdrag. Marknadsintegration kan ge en möjlighet att på bästa sätt utnyttja infrastruktur, förutsatt att den inte inverkar negativt på angränsande marknader, till exempel genom höjda gränsöverskridande tariffer. Den ger också en möjlighet att öka konkurrensen, likviditeten och handeln till förmån för slutförbrukarna i regionen, genom att attrahera gashandlare som annars inte skulle etablera sig på grund av den ringa marknadsstorleken. Marknadsintegration gör det också möjligt att skapa större områden med tillgång till fler försörjningskällor. En sådan diversifiering kan påverka grossistmarknadspriserna tack vare en förbättrad konkurrens mellan olika källor, men kan också förbättra försörjningstryggheten om det inte finns någon kvarvarande intern överbelastning i det nya sammanslagna området. Marknadsintegration skulle kunna utgöra en grund för att ytterligare stödja omvandlingen av naturgasmarknaden, inbegripet utbyggnaden av förnybara och koldioxidsnåla gaser. Medlemsstaterna, tillsynsmyndigheterna och **systemansvariga** för överföringssystem bör samarbeta för att underlätta regional integration.

- (135) Ett viktigt mål för detta direktiv bör vara att med hjälp av ett sammanlänkat nät över hela unionen utveckla en verklig inre marknad för naturgas, och tillsynsmyndigheterna bör därför ha som en av sina huvuduppgifter att, i relevanta fall i nära samarbete med Acer, sköta regleringen av gränsöverskridande sammanlänkningar och regionala marknader.
- (136) Ett annat viktigt mål för detta direktiv bör vara att säkerställa gemensamma bestämmelser för en verklig inre marknad för gas och ett brett gasutbud. Korrekta marknadspriser skulle i detta syfte ge ett incitament till gränsöverskridande handel, samtidigt som det skulle leda till priskonvergens.
- (137) Tillsynsmyndigheterna bör också tillhandahålla information om marknaden så att kommissionen kan utöva sin roll som observatör och övervakare av den inre marknaden för naturgas och dess utveckling på kort, medellång och lång sikt, inklusive aspekter som tillgång och efterfrågan, infrastruktur för överföring och distribution, tjänsternas kvalitet, gränsöverskridande handel, hantering av överbelastning, investeringar, grossist- och konsumentpriser, marknadens likviditet samt miljö- och effektivitetsförbättringar. Tillsynsmyndigheterna bör underrätta konkurrensmyndigheterna och kommissionen om medlemsstater där priserna utgör ett hinder för konkurrensen och en väl fungerande marknad.

- (138) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att skapa en fullständigt fungerande inre marknad för naturgas och vätgas, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna [...] utan snarare, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (139) Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009¹⁷ kan kommissionen anta riktlinjer eller nätföreskrifter i syfte att uppnå den harmoniseringsgrad som krävs. Sådana riktlinjer eller nätföreskrifter, som utgör bindande regler antagna som kommissionens **genomförande**[...]förordningar, är, även med avseende på vissa bestämmelser i detta direktiv, ett användbart hjälpmedel som snabbt kan ändras om det skulle behövas.
- (140) Kommissionen bör särskilt ges befogenhet att anta de riktlinjer som krävs för att den grad av harmonisering ska kunna åstadkommas som behövs för att syftet med detta direktiv ska kunna uppnås.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 (EUT L 211, 14.8.2009, s. 36).

- (141) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument, har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är motiverat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. När det gäller detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är motiverat, särskilt till följd av domstolens dom i målet kommissionen mot Belgien (mål C-543/17).
- (142) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Således bör detta direktiv tolkas och tillämpas i överensstämmelse med dessa rättigheter och principer, särskilt rätten till skydd av personuppgifter som garanteras i artikel 8 i stadgan. Det är avgörande att all behandling av personuppgifter enligt detta direktiv överensstämmer med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679¹⁸.

¹⁸ EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

- (143) I syfte att ange den lägsta harmoniseringsnivå som krävs för att uppnå syftet med detta direktiv bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på icke väsentliga delar av vissa särskilda områden som är grundläggande för att uppnå målen med detta direktiv. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning¹⁹. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (144) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att fastställa krav på driftskompatibilitet och icke-diskriminerande och transparenta förfaranden för tillgång till uppgifter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med förordning (EU) nr 182/2011.
- (145) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell rätt bör endast gälla de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till det tidigare direktivet. Skyldigheten att införliva de oförändrade bestämmelserna följer av det tidigare direktivet.

¹⁹ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (146) För att säkerställa ett smidigt och ändamålsenligt genomförande av bestämmelserna i detta direktiv stöder kommissionen medlemsstaterna genom instrumentet för tekniskt stöd, **som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240²⁰ och** som tillhandahåller skräddarsydd teknisk expertis för att utforma och genomföra reformer, inbegripet sådana som främjar en konkurrensutsatt inre marknad för naturgas och vätgas, möjliggör integrering av förnybara och koldioxidsnåla gaser och ökar samarbetet och samordningen mellan systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem. Det tekniska stödet omfattar till exempel förstärkning av den administrativa kapaciteten, harmonisering av regelverken och utbyte av relevant bästa praxis.
- (147) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell rätt och de datum för tillämpning av direktiven som anges i del B i bilaga III.

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240 av den 10 februari 2021 om inrättande av ett instrument för tekniskt stöd (EUT L 57, 18.2.2021, s. 1).

Kapitel I

Innehåll, tillämpningsområde och definitioner

Artikel 1

Innehåll och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs gemensamma regler för överföring, distribution, leverans och lagring av gaser enligt artikel 2.[...]3 med hjälp av det naturgassystem som definieras i punkt [...]4 i den artikeln. Det innehåller regler om den sektorns organisation och funktion, tillträde till marknaden och de kriterier och förfaranden som ska tillämpas vid beviljande av tillstånd för överföring, distribution, leverans och lagring av gaser med hjälp av naturgassystemet samt drift av system.
2. I detta direktiv fastställs regler för transport, leverans och lagring av naturgas och för naturgassystemets övergång till ett system som bygger på förnybara och koldioxidsnåla gaser.

3. I detta direktiv fastställs gemensamma regler för transport, leverans och lagring av vätgas med hjälp av vätgassystemet. Det innehåller regler om denna sektors organisation och funktion, tillträde till marknaden, de kriterier och förfaranden som ska tillämpas vid beviljande av tillstånd för vätgasnät, leverans och lagring av vätgas samt drift av system.
4. I detta direktiv fastställs regler för ett gradvist inrättande av ett unionsomfattande sammanlänkat vätgassystem som bidrar till att minska nettoutsläppen av växthusgaser, **inbegripet [...]** i sektorer där det är svårt att uppnå minskade koldioxidutsläpp, och därigenom stöder minskade koldioxidutsläpp i EU:s energisystem.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *naturgas*: alla gaser som främst består av metan, inbegripet [...]biometan, eller andra typer av gaser, som på ett tekniskt möjligt och säkert sätt kan föras in i och transporteras genom naturgassystemet.
2. *förnybar gas*: biogas enligt definitionen i artikel 2.28 i direktiv (EU) 2018/2001, inbegripet biometan och förnybara gasformiga bränslen som ingår i bränslen av icke-biologiskt ursprung enligt definitionen i artikel 2.36 i det direktivet.
3. *gaser*: naturgas och vätgas.
4. *naturgassystem*: ett infrastruktursystem, inbegripet rörledningar, LNG-terminaler och lagringsanläggningar, som transporterar gaser som främst består av metan och innefattar [...] biometan, eller andra typer av gaser som på ett tekniskt möjligt och säkert sätt kan föras in i och transporteras genom naturgasrörledningssystemet.

5. *vätgassystem*: ett infrastruktursystem, inbegripet vätgasnät, lagringsanläggningar för vätgas och vätgasterminaler, som innehåller vätgas med hög renhetsgrad **i linje med tillämpliga vätgaskvalitetsstandarder för [...] sådana system.**
6. *lagringsanläggning för vätgas*: en anläggning som används för lagring av vätgas med hög renhetsgrad och
- a) innefattar den del av en vätgasterminal som används för lagring, men exklusive den del som används för produktionsverksamhet[...] och anläggningar som uteslutande är förbehållna operatörer av vätgasnät när de utför sina uppgifter,
 - b) innefattar storskalig lagring av vätgas, särskilt under jord, men inte mindre enkelt reproducerbara [...]installationer för vätgaslagring.

- 6a. **operatör av lagringsanläggningar för vätgas:** varje fysisk eller juridisk person som bedriver verksamhet för lagring av vätgas och som ansvarar för driften av en lagringsanläggning för vätgas.
7. *lagring av vätgas i rörledning:* lagring av vätgas med hög renhetsgrad genom kompression i vätgasnät, med undantag för anläggningar som är förbehållna operatörer av vätgasnät när de utför sina uppgifter.
8. *vätgasterminal:* en installation som används för **lossning och** omvandling av flytande väte[...] eller flytande ammoniak[...] till gasformig vätgas för injektion i vätgasnätet **eller naturgassystemet** eller kondensering av gasformig vätgas **och lastning av den**, inbegripet stödtjänster och tillfällig lagring som krävs för omvandlingsprocessen och efterföljande injektion i vätgasnätet, men inte någon del av vätgasterminalen som används för lagring.
- 8a. **operatör av vätgasterminal:** varje fysisk eller juridisk person som utför uppgiften att **lossa och omvandla flytande väte eller flytande ammoniak till vätgas för injektion i vätgasnätet eller naturgassystemet eller kondensering och lastning av vätgas och som ansvarar för driften av en vätgasterminal.**
9. *vätgaskvalitet:* renhet och föroreningar av vätgas i linje med tillämpliga kvalitetsstandarder för vätgas för vätgassystemet.
10. *koldioxidsnål vätgas:* vätgas vars energiinnehåll hämtas från icke-förnybara källor och som uppfyller ett tröskelvärde för minskning av växthusgasutsläppen på 70 % **jämfört med den fossila motsvarigheten EF(t) som anges i bilaga V till direktiv (EU) 2018/2001.**

11. *koldioxidsnål gas*: delen av gasformiga bränslen i återvunna kolbaserade bränslen enligt definitionen i artikel 2.35 i direktiv (EU) 2018/2001, koldioxidsnål vätgas och syntetiska gasformiga bränslen vars energiinnehåll hämtas från koldioxidsnål vätgas, vilka uppfyller tröskelvärdet för minskning av växthusgasutsläppen på 70 % **jämfört med den fossila motsvarigheten EF(t) som anges i bilaga V till direktiv (EU) 2018/2001.**
12. *koldioxidsnåla bränslen*: återvunna kolbaserade bränslen enligt definitionen i artikel 2 i direktiv (EU) 2018/2001, koldioxidsnål vätgas och syntetiska gasformiga bränslen och vätskeformiga bränslen vars energiinnehåll hämtas från koldioxidsnål vätgas, vilka uppfyller tröskelvärdet för minskning av växthusgasutsläppen på 70 % **jämfört med den fossila motsvarigheten EF(t) som anges i bilaga V till direktiv (EU) 2018/2001.**
13. *vätgasföretag*: varje fysisk eller juridisk person, med undantag för slutkunder, som bedriver åtminstone en av följande verksamheter: produktion, transport, leverans, köp eller lagring av vätgas eller drift av en vätgasterminal, och som ansvarar för kommersiella eller tekniska arbetsuppgifter eller underhåll i samband med dessa verksamheter.
14. *naturgasföretag*: varje fysisk eller juridisk person, med undantag för slutkunder, som bedriver produktion, överföring, distribution, leverans, köp eller lagring av naturgas, inbegripet LNG, och som ansvarar för kommersiella eller tekniska arbetsuppgifter eller underhåll i samband med dessa verksamheter.

15. *tidigare led i rörledningsnätet*: varje rörledning eller nät av rörledningar som drivs och/eller byggs som en del av en anläggning för olje- eller naturgasproduktion, eller som används för att överföra naturgas från en eller flera sådana anläggningar till en bearbetningsanläggning eller terminal eller slutlig landningsterminal vid kusten.
16. *överföring*: transport, vars avsikt är tillhandahållande till kunder, men inte leverans, av naturgas genom ett nät som i huvudsak består av högtrycksrörledningar, undantaget tidigare led i rörledningsnätet och undantaget den del av högtrycksrörledningarna som huvudsakligen används för lokal distribution av naturgas.
17. *systemansvarig för överföringssystem*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver överföringsverksamhet och som ansvarar för drift och underhåll och, vid behov, utbyggnad av överföringssystemet inom ett visst område och, i tillämpliga fall, dess sammanlänknings till andra system och för att säkerställa att systemet på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på naturgastransporter.
18. *distribution*: transport av naturgas genom lokala eller regionala rörledningsnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans.
19. *systemansvarig för distributionssystem*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver distributionsverksamhet och som ansvarar för drift och underhåll och, vid behov, utbyggnad av distributionssystemet inom ett visst område och, i tillämpliga fall, dess sammanlänknings till andra system och för att säkerställa att systemet på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på naturgasdistribution.

20. *vätgasnät*: ett nät av rörledningar som används för transport av vätgas med hög renhetsgrad för tillhandahållande till kunder, men inte leverans.
21. *vätgastransport*: transport av vätgas genom ett vätgasnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans, oberoende av nätets tryck, geografiska täckning eller anslutna kundgrupper.
22. *operatör av vätgasnät*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver vätgastransport och som ansvarar för drift och underhåll och, vid behov, utbyggnad av vätgasnätet inom ett visst område och, i tillämpliga fall, dess sammanlänknings till andra vätgasnät och för att säkerställa att systemet på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på vätgastransport.
23. *leverans* eller *handel*: försäljning, inbegripet återförsäljning, av naturgas, inbegripet LNG, eller vätgas, inbegripet flytande väte **och vätgasbärare, inbegripet ammoniak, metanol eller flytande organiska vätgasbärare**, till kunder.
24. *gashandelsföretag* eller *gashandlare*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver leveransverksamhet.
25. *lagringsanläggning*: en anläggning som används för lagring av naturgas och som ägs och/eller drivs av ett naturgasföretag, inbegripet den del av en LNG-anläggning som används för lagring men undantaget den del som används för produktionsverksamhet, och undantaget anläggningar som uteslutande är förbehållna systemansvariga för överföringssystemet när de utför sina uppgifter.

26. *systemansvarig för lagringssystem*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver lagringsverksamhet avseende naturgas och som ansvarar för driften av en lagringsanläggning.
27. *LNG-anläggning*: en terminal som används för kondensering av naturgas eller import, lossning och återförgasning av LNG, inklusive stödtjänster och den tillfälliga lagring som krävs för återförgasningsprocessen och efterföljande tillhandahållande till överföringssystemet, men undantaget den del av en LNG-terminal som används för lagring.
28. *systemansvarig för LNG-anläggning*: varje fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt kondensering av naturgas eller import, lossning och återförgasning av LNG och som ansvarar för driften av en LNG-anläggning.
29. *system*: varje överföringsnät, distributionsnät, LNG-anläggning eller lagringsanläggning som ägs eller drivs av ett naturgasföretag, inbegripet lagring av gas i rörledning och dess anläggningar för stödtjänster och sådana som tillhör anknutna företag och som är nödvändiga för att erbjuda tillgång till överföring, distribution och LNG.
30. *stödtjänster*: de tjänster som är nödvändiga för tillträdet till och driften av överförings- eller distributionsnät eller LNG-anläggningar eller lagringsanläggningar, inklusive lastbalans, inblandning, **avskiljning** och injektion av inerta gaser men undantaget anläggningar som uteslutande är förbehållna systemansvariga för överföringssystemet när de utför sina uppgifter.
31. *lagring av naturgas i rörledning*: lagring av naturgas genom kompression i överförings- och distributionssystem för gas, men undantaget anläggningar som är förbehållna systemansvariga för överföringssystemet när de utför sina uppgifter.

32. *sammanlänkat system*: ett antal system som har länkats samman.
33. *sammanlänkning*: en överföringsledning som passerar eller sträcker sig över en gräns mellan medlemsstater i syfte att koppla samman dessa medlemsstaters nationella överföringssystem eller en överföringsledning mellan en medlemsstat och ett tredjeland fram till den medlemsstatens territorium eller territorialvatten.
34. *sammanlänkning för vätgas*: ett vätgasnät som passerar eller sträcker sig över en gräns mellan medlemsstater **i syfte att koppla samman dessa medlemsstaters vätgasnät** eller **ett vätgasnät** mellan en medlemsstat och ett tredjeland fram till medlemsstaternas territorium eller den medlemsstatens territorialvatten.
35. *direktledning*: en naturgasrörledning som kompletterar det sammanlänkade systemet.
36. *integrerat naturgasföretag*: ett vertikalt eller horisontellt integrerat företag.

37. *vertikalt integrerat företag*: ett naturgasföretag eller en grupp av naturgasföretag eller ett vätgasföretag eller en grupp av vätgasföretag där samma person(er) direkt eller indirekt har rätt att utöva kontroll och där det berörda företaget eller den berörda företagsgruppen bedriver verksamhet inom minst ett av områdena överföring, distribution, vätgastransport, drift av vätgasterminaler, LNG eller lagring av naturgas eller vätgas och minst ett av områdena produktion eller leverans av naturgas eller vätgas.
38. *horisontellt integrerat företag*: ett företag som bedriver verksamhet inom minst ett av områdena produktion, överföring, distribution, leverans eller lagring av naturgas samt en annan verksamhet utan anknytning till naturgas.
39. *anknutet företag*: ett koncernföretag enligt definitionen i artikel 2.12 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU²¹ eller ett företag som tillhör samma aktieägare.
40. *systemanvändare*: varje fysisk eller juridisk person som levererar till eller får leveranser från systemet.
41. *kund*: grossist eller slutkund för gaser eller ett naturgasföretag eller vätgasföretag som köper gaser.

²¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

- 42. *hushållskund*: kund som köper gaser för sin egen hushållsförbrukning.
- 43. *icke-hushållskund*: kund som köper gaser som inte är avsedda för egen hushållsförbrukning.
- 44. *slutkund*: kund som köper gaser för eget bruk.
- 45. *grossist*: varje fysisk eller juridisk person, med undantag för en systemansvarig för överförings- och distributionssystemet, som köper gaser i syfte att återförsälja dem inom eller utanför det system i vilket personen är etablerad.
- 46. *mikroföretag*: ett företag med färre än 10 anställda och vars årsomsättning och/eller årliga balansomslutning inte överstiger 2 miljoner EUR.
- 47. *småföretag*: ett företag med färre än 50 anställda och vars årsomsättning och/eller årliga balansomslutning inte överstiger 10 miljoner EUR.

48. *tillförlitlighet*: både försörjningstrygghet i fråga om naturgas och teknisk säkerhet.
49. *avtal om leverans av gas*: ett avtal om leverans av gaser, men som inte inbegriper ett gasderivat.
50. *gasderivat*: ett finansiellt instrument som anges i en av punkterna 5, 6 eller 7 i avsnitt C i bilaga I till direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument²², och som avser gas.
51. *kontroll*: rättigheter, avtal eller andra medel som, antingen var för sig eller tillsammans och med hänsyn till alla faktiska eller rättsliga förhållanden, ger möjlighet att utöva ett avgörande inflytande på ett företag, särskilt genom
- a) äganderätt eller nyttjanderätt till ett företags samtliga tillgångar eller en del av dessa,
 - b) rättigheter eller avtal som ger ett avgörande inflytande på sammansättningen av ett företags organ och dessas voteringar eller beslut.
52. *långsiktigt avtal*: ett avtal om leverans som överstiger ett år.[...]

²² EUT L 173, 12.6.2004, s. 349.

53. *entry-exitsystem*: [...] en tillträdesmodell [...] för naturgas där systemanvändarna självständigt bokar kapacitetsrättigheter vid entry- och exitpunkter; entry-exitsystemet omfattar överföringssystemet och kan omfatta distributionssystemet eller delar av ett distributionssystem. [...].
54. *balanseringsområde*: ett [...] [...]system där ett specifikt balanseringssystem tillämpas och som [...] omfattar överföringssystemet och kan omfatta [...] distributionssystem eller delar av [...] sådana distributionssystem.
55. *virtuell handelspunkt*: en icke-fysisk kommersiell punkt inom ett entry-exitsystem där gaser utbyts mellan en säljare och en köpare utan behov av att boka [...]kapacitet.
- 55a. *nätanvändare*: kund eller potentiell kund till en systemansvarig samt de systemansvariga själva, i den mån som det är nödvändigt för dem för att kunna bedriva sin transport av naturgas och vätgas.

56. *entrypunkt*: en punkt som är föremål för bokningsförfaranden för nätanvändare [...]och som ger tillträde till ett entry-exitsystem.
57. *exitpunkt*: en punkt som är föremål för bokningsförfaranden för nätanvändare [...]och som möjliggör utflöde av gas från entry-exitsystemet.
58. *sammanlänkningspunkt*: en fysisk eller virtuell punkt som kopplar samman angränsande entry-exitsystem eller kopplar samman ett entry-exitsystem med en sammanlänkning, i den mån dessa punkter är föremål för bokningsförfaranden för nätanvändare.
59. *virtuell sammanlänkningspunkt*: två eller fler sammanlänkningspunkter som kopplar samman samma två angränsande entry-exitsystem, som integrerats för att tillhandahålla en enda kapacitetstjänst.
60. *marknadsaktör*: en fysisk eller juridisk person som köper, säljer eller producerar gaser eller som utför lagringstjänster, inbegripet genom att lägga handelsorder på en eller flera gasmarknader, däribland balansmarknader.
61. *uppsägningsavgift*: varje typ av avgift eller sanktion som en gashandlare eller marknadsaktör påför en kund till följd av uppsägning av ett avtal om leverans av gas eller ett tjänsteavtal.

62. *avgift för byte*: varje typ av avgift eller sanktion för att byta gashandlare eller marknadsaktör, inklusive uppsägningsavgifter, som en gashandlare, marknadsaktör eller systemansvarig direkt eller indirekt påför en kund.
63. *faktureringsinformation*: informationen på en slutkunds faktura, med undantag för en betalningsbegäran.
64. *traditionell mätare*: en analog eller elektronisk mätare som inte både kan sända och ta emot uppgifter.
65. *smart mätarsystem*: ett elektroniskt system som kan mäta den gas som tillförs nätet eller den gas som förbrukas från nätet [...] [...] och som kan sända och ta emot uppgifter för informations-, övervaknings- och kontrolländamål genom någon form av elektronisk kommunikation.
66. *driftskompatibilitet*: i samband med smarta mätare, förmågan hos två eller flera energi- eller kommunikationsnät, -system, -anordningar, -tillämpningar eller -komponenter att samverka i syfte att utbyta och använda information för att utföra begärda funktioner.

67. *senast tillgängliga*: i samband med uppgifter från smarta mätare, att de tillhandahålls inom en period som motsvarar den kortaste avräkningsperioden på den nationella marknaden.
68. *bästa tillgängliga teknik*: i samband med dataskydd och datasäkerhet i en miljö med smarta mätare, den mest ändamålsenliga, avancerade och praktiskt lämpliga tekniken för att, i princip, ge förutsättningar för att uppfylla unionens regler för dataskydd och datasäkerhet.
69. *energifattigdom*: energifattigdom enligt definitionen i artikel 2.49 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/0203 COD.

[...] [...]

70a. medborgarenergigemenskap: en juridisk person enligt definitionen i artikel 2.11 i direktiv (EU) 2019/944 som är verksam på marknaden för förnybar gas.

71. *aktiv kund*: en slutkund för naturgas, eller en grupp av samverkande slutkunder för naturgas, som förbrukar eller lagrar förnybar gas som producerats inom deras egna lokaler, vilka är belägna inom ett avgränsat område, eller, om en medlemsstat tillåter detta, i andra lokaler, eller som säljer egenproducerad förnybar gas med hjälp av naturgassystemet eller **deltar i flexibilitet eller deltar** i energieffektivitetsprogram, förutsatt att dessa verksamheter inte är kundens huvudsakliga kommersiella verksamhet eller yrkesverksamhet.

Kapitel II

Allmänna regler för organisation av marknaden

Artikel 3

Konkurrensutsatta, konsumentcentrerade, flexibla och icke-diskriminerande gasmarknader

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla kunder har möjlighet att köpa gaser från valfri gashandlare, och ska säkerställa att alla kunder har möjlighet att ha flera avtal om leverans av naturgas eller vätgas samtidigt, förutsatt att erforderliga anslutnings- och mätpunkter har inrättats.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras nationella rätt inte på ett oskäligt sätt hämmar den gränsöverskridande handeln med gaser, funktionen hos och uppkomsten av en likvid handel med gaser, förbrukarnas deltagande, investeringar i framför allt förnybara och koldioxidsnåla gaser eller energilagring mellan medlemsstaterna, och ska säkerställa att gaspriserna återspeglar den faktiska efterfrågan och tillgången.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att det inte finns otillbörliga hinder på den inre marknaden för gaser vad gäller marknadsinträde och marknadsutträde, handel och marknadsdrift.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att energiföretag omfattas av transparenta, proportionerliga och icke-diskriminerande regler och avgifter och att de behandlas på ett transparent, proportionerligt och icke-diskriminerande sätt, särskilt i fråga om tillträde till grossistmarknader, tillgång till uppgifter, bytesprocesser, faktureringsregler och, i tillämpliga fall, licensiering.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att marknadsaktörer från tredjeländer, när de bedriver verksamhet på den inre marknaden för gaser, efterlever tillämplig unionsrätt och nationell rätt, **inbegripet på miljö- och säkerhetsområdena.**

Artikel 4

Marknadsbaserade leveranspriser

1. Gashandlare ska ha rätt att själva fastställa priset på de gaser som de levererar till kunder. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa effektiv konkurrens mellan gashandlare.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa skydd för energifattiga eller utsatta hushållskunder enligt artikel[...] 25, genom socialpolitiska åtgärder eller på andra sätt än genom offentliga ingripanden i prissättningen för leverans av gaser.
3. Genom undantag från punkterna 1 och 2 får medlemsstaterna tillämpa offentliga ingripanden i prissättningen för leverans av naturgas till energifattiga eller utsatta hushållskunder. Sådana offentliga ingripanden ska omfattas av de villkor som anges i punkterna 4 och 5.
4. Offentliga ingripanden i prissättningen för leverans av naturgas ska
 - a) vara av allmänt ekonomiskt intresse och inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det allmänna ekonomiska intresset,
 - b) vara klart definierade, transparenta, icke-diskriminerande och kontrollerbara,
 - c) garantera lika tillträde för unionens naturgasföretag till kunderna,
 - d) vara begränsade i tid och proportionerliga i fråga om förmånstagarna,
 - e) inte på ett diskriminerande sätt medföra merkostnader för marknadsaktörer.

5. Varje medlemsstat som tillämpar offentliga ingripanden i prissättningen för leverans av naturgas i enlighet med punkt 3 i denna artikel ska också iaktta artiklarna 3.3 d och 24 i förordning (EU) 2018/1999, oavsett om den berörda medlemsstaten har ett väsentligt antal energifattiga hushåll.
6. För att under en övergångsperiod upprätta effektiv konkurrens om avtal om leverans av naturgas mellan gashandlare och uppnå fullt effektiva marknadsbaserade kundpriser för gas i enlighet med punkt 1, får medlemsstaterna göra offentliga ingripanden i prissättningen för leverans av naturgas till hushållskunder [...] som inte omfattas av offentliga ingripanden enligt punkt 3 **och till mikroföretag**.
7. Offentliga ingripanden enligt punkt 6 ska uppfylla de kriterier som anges i punkt 4 och ska
 - a) åtföljas av ett antal åtgärder för att uppnå effektiv konkurrens och av en metod för att bedöma de framsteg som gjorts till följd av dessa åtgärder,
 - b) fastställas med hjälp av en metod som säkerställer icke-diskriminerande behandling av gashandlare,
 - c) fastställas till ett pris som är högre än kostnaderna, på en nivå där effektiv priskonkurrens kan uppstå,
 - d) utformas för att minimera negativa effekter på grossistmarknaden för naturgas,
 - e) säkerställa att alla förmånstagare av sådana offentliga ingripanden har möjlighet att välja konkurrensutsatta marknadserbjudanden och får direkt information åtminstone en gång i kvartalet om de erbjudanden som finns och de besparingar som kan göras på den konkurrensutsatta marknaden, samt får stöd för att byta till ett marknadsbaserat erbjudande,

- f) **säkerställa att** alla förmånstagare av sådana offentliga ingripanden [...] [...], **i de fall medlemsstaten väljer att införa smarta mätarsystem i enlighet med [...] [...]** artikel [...] [...] **16**, [...] [...] informeras direkt om möjligheten att få smarta mätare installerade och får det stöd som krävs,
- g) inte leda till direkt korssubventionering mellan de kunder som får leveranser till fria marknadspriser och de som får leveranser till reglerade leveranspriser.

8. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla de åtgärder som vidtagits i enlighet med punkterna 3 och 6 inom en månad från den dag då de antogs, och de får tillämpa dem omedelbart. Anmälan ska åtföljas av en förklaring till varför andra instrument inte var tillräckliga för att uppnå det eftersträlvade målet, hur de krav som anges i punkterna 4 och 7 uppfylls och effekterna av de anmälda åtgärderna på konkurrensen. Anmälan ska ange vilka förmånstagare som omfattas, åtgärdernas varaktighet och antalet hushållskunder som berörs av åtgärderna och förklara hur de reglerade priserna har fastställts.

9. Från och med den 15 mars 2025 och därefter vartannat år ska medlemsstaterna, som en del av de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna, lämna in rapporter till kommissionen om genomförandet av denna artikel, om huruvida ett offentligt ingripande enligt denna artikel är nödvändigt och proportionerligt och en bedömning av framstegen med att uppnå en effektiv konkurrens mellan gashandlare och en övergång till marknadsbaserade priser. De medlemsstater som tillämpar reglerade priser i enlighet med punkt 6 ska rapportera om huruvida villkoren i punkt 7 uppfylls, inbegripet om gashandlare som är skyldiga att tillämpa sådana ingripanden uppfyller kraven, samt om de reglerade prisernas inverkan på dessa gashandlares finanser.
10. Kommissionen ska se över och lägga fram en rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av denna artikel i syfte att uppnå marknadsbaserade kundpriser för naturgas, vid behov tillsammans med eller åtföljd av ett lagstiftningsförslag. Denna rapport får kombineras med rapporten om genomförandet av artikel 5 i direktiv (EU) 2019/944. Lagstiftningsförslaget kan innehålla ett slutdatum för reglerade priser.

Artikel 4a

Tillgång till överkomlig energi under en naturgaspriskris

- 1. Rådet får på förslag av kommissionen, genom ett genomförandebeslut, tillkännage en regional eller unionsomfattande naturgaspriskris om villkoren i artikel 66a.1 i direktiv (EU) 2019/944 är uppfyllda. Beslutet om att tillkännage en regional eller unionsomfattande naturgaspriskris ska ange beslutets giltighetstid, som får vara upp till ett år.**
- 2. Kommissionen ska lägga fram ett förslag om att tillkännage en sådan naturgaspriskris, inbegripet den föreslagna giltighetstiden för beslutet, om den anser att de villkor som avses i punkt 1 är uppfyllda.**
- 3. Rådet får med kvalificerad majoritet ändra kommissionens förslag.**
- 4. Om rådet har tillkännagett en kris i enlighet med punkt 1 får medlemsstaterna, för den tidsperiod och på de villkor som avses i artikel 66a.3 i direktiv (EU) 2019/944, tillämpa riktade offentliga ingripanden i prissättningen för leverans av naturgas till små och medelstora företag och hushåll samt grundläggande samhällstjänster enligt definitionen i förordning (EU) 2017/1938 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas.**
- 5. Vid ingripanden i prissättningen i enlighet med punkt 2 och för hushållskunder och mikroföretag som avses i artikel 4.6 får priset undantagsvis och tillfälligt fastställas under kostnadsnivån för den tidsperiod och på de villkor som avses i artikel 66a.4 i direktiv (EU) 2019/944.**
- 6. Vid tillämpning av denna artikel ska alla hänvisningar till ”el” i direktiv (EU) 2019/944 anses som hänvisningar till ”naturgas”.**

Artikel 5

Skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster

1. Medlemsstaterna ska, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2, på grundval av sin institutionella organisation och med vederbörlig hänsyn till subsidiaritetsprincipen, säkerställa att naturgasföretag och vätgasföretag drivs i enlighet med principerna i detta direktiv för att uppnå en konkurrensutsatt, säker och miljömässigt hållbar marknad för gaser, och de får inte göra någon diskriminerande åtskillnad mellan dessa företag när det gäller deras rättigheter eller skyldigheter.
2. Medlemsstaterna får med beaktande fullt ut av tillämpliga bestämmelser i EUF-fördraget, särskilt artikel 106 i detta, för att tillgodose det allmänna ekonomiska intresset ålägga naturgas- och vätgasföretag att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, vilka kan avse tillförlitlighet, inbegripet försörjningstrygghet, leveransernas regelbundenhet och kvalitet samt miljöskydd, inbegripet energieffektivitet, energi från förnybara energikällor och klimatskydd **och [...] till priset av [...] naturgasleverans[...]**. Dessa åligganden ska vara klart definierade, transparenta, icke-diskriminerande och kontrollerbara samt garantera att naturgasföretag och vätgasföretag i unionen kan nå ut till nationella konsumenter på lika villkor.

3. Skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster i samband med försörjningstrygghet för gas [...] ska uppfylla [...] försörjningsnormerna för gas enligt artikel 6 i förordning (EU) 2017/1938 och ska överensstämma med resultaten av de nationella riskbedömningar som genomförs i enlighet med artikel 7.3, enligt den närmare beskrivningen i de förebyggande åtgärdsplaner som utarbetas i enlighet med artikel 9.1 c, d och k i samma förordning. **Skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som går utöver vad som är nödvändigt för att säkerställa överensstämmelse med artikel 6 i förordning (EU) 2017/1938 ska uppfylla kriterierna i artikel 8.1 i förordning (EU) 2017/1938.**
4. Om en medlemsstat beviljar ekonomisk ersättning eller annan form av kompensation för fullgörandet av skyldigheterna enligt denna artikel, ska detta ske på ett icke-diskriminerande och transparent sätt.
5. Medlemsstaterna ska när de genomfört detta direktiv informera kommissionen om vilka åtgärder som vidtagits för att fullgöra förpliktelseerna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, inklusive konsument- och miljöskyddsåtgärder, och om åtgärdernas eventuella inverkan på nationell och internationell konkurrens, oavsett om åtgärderna kräver undantag från detta direktiv eller ej. De ska därefter vartannat år underrätta kommissionen om eventuella ändringar av dessa åtgärder, oavsett om åtgärderna kräver undantag från direktivet eller ej.

Artikel 6

Främjande av regionalt samarbete och regional integration

1. Medlemsstaterna liksom tillsynsmyndigheterna ska samarbeta med varandra i syfte att integrera sina inhemska marknader på en eller flera regionala nivåer mot skapandet av regionala marknader, om medlemsstaterna och tillsynsmyndigheterna beslutat om detta, och ytterligare mot skapandet av en helt liberaliserad inre marknad. I synnerhet ska tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna främja och underlätta regionalt samarbete mellan de systemansvariga för överföringssystem för naturgas och operatörer av vätgasnät, bland annat i gränsöverskridande frågor, för att skapa en konkurrensutsatt inre marknad för gaser, verka för att lagar, föreskrifter och tekniska ramar är konsekventa och underlätta integrationen av de isolerade system som bildar så kallade gasöar, som fortfarande existerar i unionen. Det geografiska område som omfattas av detta regionala samarbete ska omfatta samarbete inom geografiska områden i enlighet med artikel 28.3 i **den omarbetade gasförordningen enligt förslag i COM(2021) 804** [...]. Detta samarbete får omfatta andra geografiska områden. Om kommissionen anser att reglerna på unionsnivå är relevanta för den regionala integrationen av gasmarknader ska den ge lämplig **icke-bindande** vägledning med beaktande av dessa marknaders särdrag och inverkan på angränsande marknader.

2. Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (*Acer*) ska samarbeta med tillsynsmyndigheterna och de systemansvariga för överföringssystem **samt med operatörer av vätgasnät** för att säkerställa att de olika regionernas regelverk är förenliga, mellan och inom regioner, med målet att skapa en konkurrensutsatt inre marknad för gaser. Om Acer anser att det krävs bindande regler för ett sådant samarbete ska den utfärda lämpliga rekommendationer.
3. Om vertikalt integrerade systemansvariga för överföringssystem deltar i ett samriskföretag som bildats i syfte att genomföra samarbetet, ska samriskföretaget upprätta och genomföra en övervakningsplan med åtgärder som ska vidtas för att säkerställa att diskriminerande och konkurrensbegränsande beteende förhindras. I övervakningsplanen ska det anges vilka specifika skyldigheter de anställda har för att uppfylla målet att utesluta diskriminering och beteende som motverkar konkurrens. Planen ska underställas Acers godkännande. De övervakningsansvariga hos de vertikalt integrerade systemansvariga för överföringssystemen ska oberoende av andra kontrollera att planen följs.

Artikel 7

Tillståndsförfarande

1. När det krävs tillstånd (t.ex. licens, tillåtelse, koncession, samtycke eller godkännande) för uppförande eller drift av naturgasanläggningar, anläggningar för vätgasproduktion och infrastruktur för vätgassystem, ska medlemsstaterna eller den behöriga myndighet som de utser bevilja tillstånd att anlägga och/eller driva sådana anläggningar, sådan infrastruktur och sådana rörledningar och tillhörande utrustning inom sitt territorium i enlighet med punkterna 2–10. Medlemsstaterna eller av dem utsedd behörig myndighet får också, på samma villkor, bevilja tillstånd att leverera gaser och bevilja tillstånd för grossister.
2. Om medlemsstaterna har ett tillståndssystem ska de fastställa objektiva och icke-diskriminerande kriterier, som ska uppfyllas av företag som ansöker om tillstånd för att leverera gaser eller uppföra och/eller driva naturgasanläggningar, anläggningar för vätgasproduktion eller infrastruktur för vätgassystem. De icke-diskriminerande kriterierna och förfarandena för att bevilja tillstånd ska offentliggöras. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillståndsförfaranden för sådana anläggningar, sådan infrastruktur och sådana rörledningar och tillhörande utrustning vid behov beaktar projektets betydelse för den inre marknaden för gaser.

- 2a. När det gäller naturgasleverantörer får medlemsstaterna bedöma de sökandes ekonomiska styrka och tekniska kapacitet som ett kriterium för tillstånd. Detta kriterium ska vara fullt ut transparent och icke-diskriminerande.
3. Tillståndsförfarandena för de verksamheter som avses i punkt 1 får inte överstiga två år, inbegripet alla relevanta förfaranden som används av de behöriga myndigheterna. När det är vederbörligen motiverat på grund av extraordinära omständigheter, får den perioden på två år förlängas med upp till ett år.
4. Medlemsstaterna ska bedöma vilka **nationella** lagstiftningsåtgärder och andra nationella åtgärder som krävs för att effektivisera tillståndsförfaranden, inbegripet eventuella steg i förfarandet för miljökonsekvensbedömning. Medlemsstaterna ska rapportera till Europeiska kommissionen om resultaten av en sådan bedömning som en del av deras integrerade nationella energi- och klimatplaner som avses i, och i enlighet med det förfarande som anges i, artikel 3 och artiklarna 7–12 i förordning (EU) 2018/1999, och som en del av deras integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999.
5. De tidsfrister som fastställs i punkt 3 ska gälla utan att det påverkar skyldigheter enligt tillämplig unionsrätt på miljöområdet, rättsliga överklaganden, rättsmedel eller andra domstolsförfaranden och alternativa tvistlösningsmekanismer, inklusive förfaranden för klagomål, utomrättsliga överklaganden och korrigerande åtgärder, och får förlängas med en period som motsvarar dessa förfarandens längd.

6. Medlemsstaterna ska inrätta eller utse en eller flera kontaktpunkter. Kontaktpunkterna ska på begäran av en sökande och kostnadsfritt vägleda denne och underlätta hela tillståndsförfarandet för de verksamheter som avses i punkt 1, fram till dess att de ansvariga myndigheterna har fattat beslut i slutet av förfarandet. Den sökande ska inte behöva kontakta mer än en kontaktpunkt under hela processen.
7. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillstånd enligt nationell rätt för uppförande och drift av [...] systeminfrastruktur för naturgas [...] också är tillämpliga på [...] infrastruktur för vätgassystem. [...]. Detta påverkar inte medlemsstaternas rätt att återkalla dessa tillstånd om vätgasinfrastrukturen inte uppfyller de tekniska säkerhetsregler för infrastruktur för vätgassystem som fastställs i unionsrätten eller nationell rätt.
- [...]
8. Medlemsstaterna ska säkerställa att befintliga [...] markanvändningsrättigheter för uppförande och drift av naturgasrörledningar och andra nättillgångar även ska [...] tillämpas på rörledningar och andra nättillgångar för transport av vätgas.

- 8a. Vid överlåtelse av äganderätten till infrastruktur inom samma företag för att uppfylla kraven i artikel 63 ska tillstånden för den infrastrukturen också överlåtas till den nya ägaren.**
9. Medlemsstaterna ska säkerställa att skälen för avslag på ansökan om tillstånd är objektiva och icke-diskriminerande och att de meddelas den sökande. Skälen för sådana avslag ska meddelas kommissionen för kännedom. Medlemsstaterna ska införa ett förfarande som ger den sökande möjlighet att överklaga ett avslag.
10. För att kunna utveckla områden som nyligen har börjat bli försörjda, och för effektiv drift i allmänhet och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 30, får medlemsstaterna avslå en ansökan om ytterligare tillstånd att anlägga och driva rörledningssystem för distribution av naturgas inom något visst område efter det att sådana ledningssystem har byggts eller tillstånd för att bygga dem har beviljats inom detta område och om befintlig eller föreslagen kapacitet inte är mättad.

Artikel 8

Certifiering av förnybara och koldioxidsnåla bränslen

1. **För certifiering av förnybara och koldioxidsnåla bränslen ska medlemsstaterna kräva att de ekonomiska aktörerna visar att de villkor för förnybara gaser [...] som anges i artiklarna [...] 25.2 och 29 i direktiv (EU) 2018/2001 är uppfyllda. Efterlevnad av dessa [...] hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp ska visas i enlighet med artikel 30 i det direktivet [...]**
2. För att säkerställa att de minskade växthusgasutsläppen genom användning av koldioxidsnåla bränslen och koldioxidsnål vätgas motsvarar minst 70 % i enlighet med definitionerna i artikel 2.10 och 2.12 [...], ska medlemsstaterna kräva att de ekonomiska aktörerna visar att detta tröskelvärde och de krav som fastställs genom den metod som avses i punkt 5 i den här artikeln har uppfyllts. För detta ändamål ska de kräva att de ekonomiska aktörerna använder ett massbalanssystem i linje med artikel 30.1 och 30.2 i direktiv (EU) 2018/2001.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de ekonomiska aktörerna lämnar tillförlitlig information om efterlevnaden av det tröskelvärde för minskade växthusgasutsläpp på 70 % som fastställs i punkt 2 och den metod för minskade växthusgasutsläpp som avses i punkt 5, och att de ekonomiska aktörerna på begäran ger den berörda medlemsstaten tillgång till de uppgifter som använts för att ta fram informationen. Medlemsstaterna ska kräva att de ekonomiska aktörerna inför en lämplig standard för oberoende granskning av den information som lämnas och att de lägger fram bevis på att detta har gjorts. Vid granskningen ska det kontrolleras att de system som de ekonomiska aktörerna använder är korrekta, tillförlitliga och skyddade mot bedrägeri.

4. De skyldigheter som fastställs i punkt 2 ska gälla oavsett om koldioxidsnåla bränslen produceras inom unionen eller importeras. Information om geografiskt ursprung och typ av bränsleråvara när det gäller koldioxidsnåla bränslen eller koldioxidsnål vätgas för respektive bränsleleverantör ska göras tillgänglig för förbrukare på systemansvarigas, operatörers, gashandlares eller berörda behöriga myndigheters webbplatser och ska uppdateras årligen.
5. **Inom tolv månader från detta direktivs ikraftträdande [...]** ska kommissionen anta delegerade akter i enlighet med artikel 83 för att komplettera detta direktiv genom att specificera metoden för att bedöma minskningen av växthusgasutsläpp från koldioxidsnåla bränslen. Metoden ska säkerställa att kredit för utsläpp som undvikits inte ges för avskiljning av koldioxid för vilken en utsläppskredit redan erhållits enligt andra rättsliga bestämmelser **och ska vara förenlig med metoden för att bedöma minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen.**

6. Kommissionen får besluta att frivilliga nationella eller internationella system med normer för produktion av koldioxidsnåla bränslen eller koldioxidsnål vätgas tillhandahåller korrekta uppgifter om minskade växthusgasutsläpp enligt denna artikel och är förenliga med den metod som avses i punkt 5 [...]. **Kommissionen ska anta beslut [...] endast om systemet i fråga uppfyller lämpliga normer för tillförlitlighet, transparens och oberoende revision i enlighet med kraven i förordning (EU) 2022/996 för certifiering av förnybara bränslen.**
7. Om en ekonomisk aktör lägger fram bevis eller uppgifter som erhållits i enlighet med ett system som godkänts enligt punkt 6, får en medlemsstat inte kräva att den ekonomiska aktören lägger fram ytterligare bevis på uppfyllande av de kriterier avseende vilka systemet har godkänts av kommissionen.
8. Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska övervaka den verksamhet som bedrivs av certifieringsorgan som utför oberoende granskning inom ramen för ett frivilligt system. Certifieringsorgan ska på begäran av behöriga myndigheter lämna all relevant information som krävs för att övervaka granskningen, inklusive exakt datum, tidpunkt och plats för granskningar. Om medlemsstaterna upptäcker problem med bristande förenlighet ska de utan dröjsmål informera det frivilliga systemet.

9. På begäran av en medlemsstat, vilken kan baseras på en begäran från en ekonomisk aktör, ska kommissionen utifrån alla tillgängliga bevis undersöka huruvida de kriterier för minskade växthusgasutsläpp som anges i denna artikel, kraven enligt den metod som utvecklats i linje med punkt 5 i denna artikel och de tröskelvärden för minskade växthusgasutsläpp som anges i artikel 2.10[...], 2.11 och 2.12[...] har uppfyllts. Inom sex månader från mottagandet av en sådan begäran ska kommissionen besluta om den berörda medlemsstaten får
- a) godta de bevis som redan lämnats för att visa att kriterierna för minskade växthusgasutsläpp för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllda, eller
 - b) kräva, genom undantag från punkt 7, att leverantörer av källan till koldioxidsnåla bränslen lämnar ytterligare bevis på att de uppfyller kriterierna för minskade växthusgasutsläpp och tröskelvärdet för minskade växthusgasutsläpp på 70 %.

10. Medlemsstaterna ska också kräva att de berörda ekonomiska aktörerna i unionsdatabasen **eller de nationella databaser som är kopplade till unionsdatabasen** för in information om utförda transaktioner och hållbarhetsegenskaper hos **förnybara gaser och koldioxidsnåla bränslen** i linje med kraven **för förnybara bränslen** i [artikel 28 i direktiv (EU) 2018/2001]. **Om ursprungsgarantier har utfärdats för produktion av ett parti koldioxidsnåla gaser ska dessa omfattas av samma regler som de som anges [...] i [artikel 28 i direktiv (EU) 2018/2001] för ursprungsgarantier som utfärdas för produktion av förnybara gaser.**
11. **Kommissionen ska anta beslut enligt punkt 6 i denna artikel genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 84.3. Sådana beslut ska ha en giltighetsperiod på högst fem år.**

[...]

Artikel 9

Tekniska regler

Tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna ska säkerställa att tekniska säkerhetskriterier definieras och att det utarbetas och offentliggörs tekniska regler, i vilka de lägsta tekniska konstruktions- och driftkraven för anslutning till systemet av LNG-anläggningar, lagringsanläggningar, andra överförings- eller distributionssystem och direktledningar och till vätgassystemet fastställs. Dessa tekniska regler ska säkerställa att systemen är driftkompatibla, och de ska vara objektiva och icke-diskriminerande. Acer får vid behov utfärda lämpliga rekommendationer för att dessa regler ska bli förenliga med varandra. Dessa regler ska anmälas till kommissionen i enlighet med artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU)2015/1535²³.

I relevanta fall ska **tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller** medlemsstaterna kräva att systemansvariga för överföringssystem, systemansvariga för distributionssystem och operatörer av vätgasnät inom sina territorier offentliggör tekniska regler i enlighet med artikel 9, särskilt vad avser regler för nätanslutning som innefattar krav på gasens kvalitet, luktsättning och tryck. Medlemsstaterna ska även kräva att systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem offentliggör tariffer för anslutning av gas från förnybara energikällor baserade på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier.

²³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).

KAPITEL III

KONSUMENTINFLYTANDE, KONSUMENTSKYDD OCH KUNDMARKNADER

Artikel 10

Grundläggande avtalsrättigheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla slutkunder [...] har rätt att få gaser levererade från en viss gashandlare, förutsatt att denne samtycker, oberoende av i vilken medlemsstat gashandlaren är registrerad och förutsatt att gashandlaren följer tillämpliga regler och krav för handel, [...] balans **och försörjningstrygghet som följer av artikel 7.2**. I det avseendet ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att administrativa förfaranden inte diskriminerar gashandlare som redan är registrerade i en annan medlemsstat.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av unionsreglerna om konsumentskydd, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU och rådets direktiv 93/13/EEG, ska medlemsstaterna säkerställa att slutkunder har de rättigheter som föreskrivs i punkterna 3–11 [...] i denna artikel.

3. Slutkunderna ska ha rätt till ett avtal med sin gashandlare, som anger
- a) gashandlarens namn och adress,
 - b) de tjänster som tillhandahålls, kvaliteten på de tjänster som erbjuds och tidpunkten för den ursprungliga inkopplingen,
 - c) de underhållstjänster som tillhandahålls,
 - d) på vilket sätt aktuell information om alla tillämpliga tariffer, underhållskostnader och kombinerade produkter eller tjänster kan erhållas,
 - e) avtalets löptid, villkoren för att förlänga och säga upp avtalet och tjänsterna, inklusive produkter eller tjänster som kombineras med dessa tjänster och huruvida det är tillåtet att säga upp avtalet avgiftsfritt,
 - f) villkoren för kompensation och återbetalning om tjänsterna inte håller avtalad kvalitet, inbegripet i händelse av inkorrekt eller försenad fakturering,
 - g) metoden för att inleda ett tvistlösningsförfarande utanför domstol i enlighet med artikel 24,
 - h) information om konsumenträttigheter, inbegripet information om behandlingen av klagomål och all den information som avses i denna punkt, som tydligt ska anges på fakturan eller vätgas- eller naturgasföretagets webbplats.

Villkoren ska vara skäligen och kända på förhand. Informationen ska under alla omständigheter ges innan avtalet ingås eller bekräftas. Om avtal ingås genom en mellanhand ska informationen **om de aspekter som anges i denna punkt [...]** också tillhandahållas innan avtalet ingås.

Slutkunder ska tillhandahållas en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren på ett väl synligt sätt och uttryckt på ett koncist och enkelt språk. **Kommissionen ska ge icke-bindande vägledning i detta avseende.**

4. Slutkunder ska i god tid underrättas om varje avsikt att ändra avtalsvillkoren och ska därvid underrättas om att de har rätt att säga upp avtalet. Gashandlare ska på ett transparent och lättbegripligt sätt underrätta sina slutkunder direkt *[...]* om varje ändring av leveranspriserna och om skälen och villkoren för detta och ändringens omfattning, senast två veckor eller, när det gäller hushållskunder, en månad innan ändringen träder i kraft. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder har möjlighet att säga upp avtal om de inte godtar de nya avtalsvillkor eller ändringar av leveranspriserna som gashandlaren meddelat.
5. Gashandlare ska tillhandahålla slutkunder transparent information om tillämpliga priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av gastjänster.
6. Gashandlare ska erbjuda slutkunder ett brett val av betalningssätt. Dessa betalningssätt får inte medföra oskäligen diskriminering mellan kunder. Alla skillnader i avgifter relaterade till betalningssätt eller system för förskottsbetalning ska vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionerliga och får inte överskrida betalningsmottagarens direkta kostnader för användningen av ett visst betalningssätt eller system för förskottsbetalning, i enlighet med artikel 62 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366²⁴.
7. Hushållskunder som har tillgång till system för förskottsbetalning får inte missgynnas av dessa system.

²⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015).

8. Gashandlare ska erbjuda slutkunder skäliga och transparenta allmänna villkor, som ska tillhandahållas på ett klart och otvetydigt språk och inte får innehålla sådana hinder för kundernas utövande av sina rättigheter som inte följer direkt av avtalet, till exempel att avtalshandlingarna är onödigt omfattande. Kunderna ska skyddas mot oskäliga eller vilseledande försäljningsmetoder.
9. Slutkunder ska ha rätt till en god standard i fråga om sina gashandlares tillhandahållande av tjänster och behandling av klagomål. Gashandlarna ska hantera klagomål på ett enkelt, rättvist och snabbt sätt.
10. Gashandlare ska erbjuda hushållskunder för naturgas tillräcklig information om alternativ **för att undvika** avstängning i tillräckligt god tid före den planerade avstängningen. Dessa alternativ kan gälla möjligheter till stöd för att undvika avstängning, system för förskottsbetalning, energibesiktningar, energirådgivningstjänster, alternativa betalningsplaner, råd om skuldhantering eller anstånd med avstängning, och de bör inte medföra en extra kostnad för de kunder som står inför en avstängning.
11. Gashandlare ska erbjuda slutkunder en slutavräkning efter varje byte av gashandlare senast sex veckor efter det att bytet skett.

Rätt att byta och regler om avgifter för byte

1. Kunder ska ha rätt att byta gashandlare eller marknadsaktör[...]. Medlemsstaterna ska säkerställa att en kund som önskar byta gashandlare eller marknadsaktörer har rätt till ett sådant byte inom högst tre veckor från begäran, förutsatt att avtalsvillkoren följs. Senast **den 1 januari 2026** ska den tekniska processen för byte av gashandlare eller marknadsaktör ta högst 24 timmar och kunna utföras vilken arbetsdag som helst.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att rätten att byta gashandlare eller marknadsaktör beviljas kunderna på ett icke-diskriminerande sätt i fråga om kostnader, arbete och tidsåtgång.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att åtminstone hushållskunder och småföretag inte debiteras några avgifter för byte i fråga om gaser. Medlemsstaterna får dock tillåta gashandlare eller marknadsaktörer att ta ut uppsägningsavgifter för kunder som frivilligt säger upp tidsbegränsade avtal om leverans med fast pris innan de förfaller, förutsatt att dessa avgifter
 - a) ingår i ett avtal som kunden frivilligt har ingått, och
 - b) tydligt meddelas kunden innan avtalet ingås.

Sådana avgifter ska vara proportionerliga och får inte överstiga de direkta ekonomiska förluster som en gashandlare eller marknadsaktör drabbas av till följd av att kunden säger upp avtalet. [...] **Om det rör sig om kombinerade erbjudanden, ska [...] kunderna kunna säga upp enskilda tjänster i ett avtal. [...].** Bevisbördan för den direkta ekonomiska förlusten ska läggas på gashandlaren eller marknadsaktören. Uppsägningsavgifters tillåtlighet ska övervakas av tillsynsmyndigheten eller av en annan behörig nationell myndighet.

4. Hushållskunder för gaser ska ha rätt att delta i system för kollektivt byte. Medlemsstaterna ska undanröja alla rättsliga eller administrativa hinder för kollektiva byten och tillhandahålla en ram som säkerställer konsumentskydd för att motverka missbruk.
5. **Medlemsstaterna ska säkerställa att kunder [...] ges rätt att säga upp sina avtal om leverans av gas med kort varsel.**

Artikel 11a

Konsumenträttigheter och konsumentskydd i samband med utfasningen av naturgas

Om avstängning av nätanvändare enligt artikel 34.4 är tillåten ska medlemsstaterna säkerställa att

- a) [...] de berörda nätanvändarna och andra berörda intressenter, särskilt konsumentorganisationer, har rådfrågats,
- b) nätanvändarna och berörda intressenter informeras i tillräckligt god tid före det planerade datumet och de efterföljande stegen för avstängning,
- c) slutkunderna har tillgång till information och lämplig rådgivning om hållbara uppvärmningsalternativ genom det förfarande med gemensamma kontaktpunkter som fastställs i enlighet med artikel 21 i direktiv (EU).../... [omarbetning av energieffektivitetsdirektivet],
- d) det vid planeringen och genomförandet av utfasningen av naturgas tas vederbörlig hänsyn till de särskilda behov som utsatta kunder eller kunder som påverkas av energifattigdom har.

Jämförelseverktyg för naturgas

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att åtminstone hushållskunder för naturgas[...] och mikroföretag **med en förväntad årsförbrukning som understiger 100 000 kWh[...]** har kostnadsfri tillgång till minst ett verktyg som jämför gashandlares erbjudanden, inbegripet kombinerade erbjudanden. Kunderna ska informeras om att sådana verktyg finns tillgängliga i, eller tillsammans med, sina fakturor eller på annat sätt. Verktygen ska uppfylla minst följande krav:
 - a) De ska vara oberoende av marknadsaktörer och säkerställa att **naturgas**företag ges lika behandling i sökresultat.
 - b) Det ska tydligt anges vem som äger verktygen och vilken fysisk eller juridisk person som driver och kontrollerar dem samt finnas information om hur verktygen finansieras.
 - c) De ska innehålla tydliga och objektiva kriterier som jämförelsen kommer att baseras på, däribland tjänster, och ange dem.
 - d) De ska använda ett klart och otvetydigt språk.
 - e) De ska innehålla korrekt och aktuell information och ange när den senast uppdaterades.

- f) De ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning genom att vara förnimbara, hanterbara, begripliga och robusta.
- g) De ska tillhandahålla ett ändamålsenligt sätt att rapportera felaktig information i de erbjudanden som offentliggörs.
- h) De ska göra jämförelser, samtidigt som de personuppgifter som begärs ska begränsas till de uppgifter som är absolut nödvändiga för jämförelsen.

Medlemsstaterna ska säkerställa att åtminstone ett verktyg täcker hela naturgasmarknaden. Om flera verktyg täcker marknaden ska dessa verktyg så fullständigt som möjligt omfatta olika erbjudanden om gasavtal som täcker en betydande del av marknaden, och om dessa verktyg inte täcker marknaden helt ska detta tydligt anges innan resultaten visas.

- 2. Verktögen kan drivas av vilken enhet som helst, däribland privata företag och offentliga myndigheter eller organ.
- 3. Medlemsstaterna får kräva att sådana jämförelseverktyg som avses i punkt 1 inkluderar jämförelsekriterier som gäller den typ av tjänster som gashandlarna erbjuder.

4. Medlemsstaterna ska utse en behörig myndighet som ska ansvara för att jämförelseverktyg som uppfyller kraven i punkt 1 ges en förtroendemärkning och för att säkerställa att jämförelseverktyg som fått en förtroendemärkning fortsätter att uppfylla dessa krav. Den myndigheten ska vara fristående från alla marknadsaktörer och operatörer av jämförelseverktyg.
5. Det ska vara möjligt att ansöka om förtroendemärkning enligt denna artikel, på frivillig och icke-diskriminerande grund, för alla verktyg som jämför erbjudanden från olika marknadsaktörer.
6. Genom undantag från punkterna 4 och 5 får medlemsstaterna välja att inte förtroendemärka jämförelseverktyg, om en offentlig myndighet eller ett offentligt organ tillhandahåller ett jämförelseverktyg som uppfyller kraven i punkt 1.

Aktiva kunder på naturgasmarknaden

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder har rätt att agera som aktiva kunder utan att omfattas av oproportionerliga eller diskriminerande tekniska krav, administrativa krav, förfaranden och avgifter samt av nätavgifter som inte avspeglar kostnaderna.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att aktiva kunder
 - a) har rätt att bedriva direkt verksamhet,
 - b) har rätt att sälja egenproducerade förnybara naturgaser med hjälp av naturgassystemet,
 - c) har rätt att delta i energieffektivitets- **och efterfrågeförflyttningsprogram**,
 - d) har rätt att delegera förvaltningen av de installationer som krävs för deras verksamhet till en tredje part, däribland installering, drift, datahantering och underhåll, utan att den tredje parten anses vara en aktiv kund,
 - e) omfattas av kostnadsavspeglade, transparenta och icke-diskriminerande nätavgifter, som säkerställer att de på ett lämpligt och balanserat sätt bidrar till den övergripande kostnadsfördelningen i systemet,
 - f) är ekonomiskt ansvariga för de obalanser de orsakar i naturgassystemet eller att de delegerar sitt balansansvar i enlighet med artikel 3 e i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**].

3. Medlemsstaterna får i sin nationella rätt ha olika bestämmelser för enskilda och samarbetande aktiva kunder, förutsatt att alla rättigheter och skyldigheter enligt denna artikel tillämpas på alla aktiva kunder. Alla olikheter i behandlingen av samarbetande aktiva kunder ska vara proportionerliga och vederbörligen motiverade.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att aktiva kunder som äger anläggningar för lagring av förnybar gas
 - a) har rätt till nätanslutning inom rimlig tid efter att en begäran om detta gjorts, förutsatt att samtliga nödvändiga villkor är uppfyllda, till exempel i fråga om balansansvar,
 - b) inte är föremål för dubbla avgifter, däribland nätavgifter, för lagrad förnybar gas som finns kvar i deras lokaler,
 - c) inte omfattas av oproportionerliga licenskrav eller licensavgifter,
 - d) får tillhandahålla flera tjänster samtidigt, om det är tekniskt möjligt.

Artikel 14

Medborgarenergigemenskaper på naturgasmarknaden

1. Medlemsstaterna [...] får föreskriva ett möjliggörande regelverk för medborgarenergigemenskaper.
2. **Om medlemsstaterna föreskriver en möjliggörande ram enligt punkt 1 ska de säkerställa att [...]**
 - a) deltagandet i en medborgarenergigemenskap är öppet och frivilligt[...],
 - b) medlemmar eller delägare i en medborgarenergigemenskap har rätt att lämna denna, i vilket fall artikel 11 [...] ska tillämpas,

- c) medlemmar eller delägare i en medborgarenergigemenskap inte förlorar sina rättigheter och skyldigheter som hushållskunder eller aktiva kunder,
- d) de berörda systemansvariga för distributionssystemen, mot skälig ersättning i enlighet med tillsynsmyndighetens bedömning, samarbetar med medborgarenergigemenskaper för att underlätta överföringar av förnybara [...] gaser inom medborgarenergigemenskaperna,
- e) medborgarenergigemenskaper omfattas av icke-diskriminerande, rättvisa, proportionerliga och transparenta förfaranden och avgifter, bland annat för nätanslutning, registrering och licensiering, samt av transparenta, icke-diskriminerande och kostnadsavspeglade nätavgifter, som säkerställer att de på ett lämpligt och balanserat sätt bidrar till den övergripande kostnadsfördelningen i naturgassystemet.

3. Om medlemsstaterna föreskriver en möjliggörande ram enligt punkt 1 får de föreskriva i denna möjliggörande ram att medborgarenergigemenskaper ska [...]

- a) vara öppna för ett gränsöverskridande deltagande[...],
- b) ha rätt att äga, inrätta, köpa eller hyra distributionsnät och att förvalta dem självständigt på de villkor som anges i punkt 4 i denna artikel,
- c) omfattas av de undantag som föreskrivs i artikel 28.2.

4. Om medlemsstaterna föreskriver en möjliggörande ram enligt punkt 1 ska de säkerställa att medborgarenergigemenskaper [...]:

- a) har tillträde till alla naturgasmarknader på ett icke-diskriminerande sätt,
- b) behandlas på ett icke-diskriminerande och proportionerligt sätt med avseende på sin verksamhet och sina rättigheter och skyldigheter som slutkunder, producenter, leverantörer, systemansvariga för distributionssystem eller marknadsaktörer,
- c) är ekonomiskt ansvariga för de obalanser de orsakar i naturgassystemet eller att de delegerar sitt balansansvar i linje med artikel 3 e i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**],
- d) behandlas som aktiva kunder i enlighet med artikel 13.2 e och 13.4 a, c och d [...],
- e) har rätt att internt organisera delandet av förnybar gas som produceras av de produktionsenheter som medborgarenergigemenskapen äger, med förbehåll för de andra krav som anges i denna artikel och att medborgarenergigemenskapens medlemmar behåller sina rättigheter och skyldigheter i egenskap av slutkunder.

Vid tillämpning av första stycket e och om förnybara gaser delas, ska detta inte påverka tillämpliga nätavgifter, tariffer och andra avgifter, i enlighet med en transparent kostnads–nyttoanalys av decentraliserade energiresurser som tagits fram av den behöriga nationella myndigheten.

[...]5. Medlemsstaterna får besluta att ge medborgarenergigemenskaper rätt att förvalta distributionsnät inom sitt verksamhetsområde och fastställa relevanta förfaranden, utan att detta påverkar tillämpningen av kapitel VI eller andra regler och bestämmelser som gäller systemansvariga för distributionssystem.

Om [...] en rättighet **som avses i [...] första stycket** beviljas ska medlemsstaterna säkerställa att medborgarenergigemenskaper

- a) får transportera icke-förnybar gas om gasen [...] är nödvändig för en säker systemdrift,
- b) har rätt att ingå ett avtal avseende driften av deras nät med en berörd systemansvarig för det distributionssystem eller det överföringssystem som deras nät är anslutet till,
- c) omfattas av lämpliga nätavgifter vid anslutningspunkterna mellan deras nät och distributionsnätet utanför medborgarenergigemenskapen,
- d) inte diskriminerar eller skadar kunder som fortsätter att vara anslutna till distributionssystemet.

6. Om medlemsstaterna föreskriver en möjliggörande ram enligt punkt 1 [...] ska de [...] säkerställa att

- a) privata företag som bedriver storskalig kommersiell verksamhet och vars primära ekonomiska verksamhet innefattar gassektorn inte får delta som medlemmar eller aktieägare eller samarbeta på annat sätt, t.ex. genom investeringar, antingen direkt eller indirekt genom ett dotterbolag [...],**
- b) privata företag som bedriver storskalig kommersiell verksamhet som deltar i gemenskapen som medlemmar eller aktieägare, eller som samarbetar på annat sätt, t.ex. genom investeringar, inte kan utöva något avgörande inflytande på medborgarenergigemenskapens beslutsfattande,**
- c) medborgarenergigemenskaper är ekonomiskt och finansiellt oberoende av andra privata företag än gemenskaper för förnybar energi och små företag,**
- d) minst 15 % av rösträtterna tilldelas hushållskunder som är oberoende av andra medlemmar eller aktieägare, såsom småföretag och lokala myndigheter.**

Fakturor och faktureringsinformation

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att fakturor och faktureringsinformation är korrekta, lättbegripliga, tydliga, koncisa, användarvänliga och presenteras på ett sätt som underlättar slutkundernas jämförelser och att de uppfyller minimikraven i bilaga I. På begäran ska slutkunderna få en tydlig och begriplig förklaring av hur fakturan har beräknats, särskilt om fakturorna inte baseras på faktisk förbrukning.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunderna får alla sina fakturor och all faktureringsinformation utan kostnad.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunderna kan välja elektroniska fakturor och elektronisk faktureringsinformation och, **åtminstone när det gäller hushållskunder, småföretag och mikroföretag, att [...] det erbjuds** flexibla arrangemang för den faktiska betalningen av fakturorna.
4. Om avtalet föreskriver en framtida ändring av produkten eller priset eller en rabatt ska detta anges på fakturan tillsammans med det datum då ändringen träder i kraft.
5. Medlemsstaterna ska samråda med konsumentorganisationer då de överväger ändringar i kraven på fakturornas innehåll.

Smarta mätarsystem i naturgassystemet

1. För att främja energieffektiviteten och ge slutkunderna inflytande ska medlemsstaterna eller, om en medlemsstat så föreskrivit, tillsynsmyndigheten starkt rekommendera att naturgasföretag optimerar förbrukningen av naturgas, bland annat genom att tillhandahålla energiförvaltningstjänster och införa smarta mätarsystem som är driftskompatibla, i synnerhet med förbrukarnas energistyrningssystem och med smarta nät, i enlighet med tillämpliga unionsregler om dataskydd.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa införandet av smarta mätarsystem på sina territorier.

Trots vad som sägs i första stycket kan denna [...] skyldighet till införande bli föremål för en kostnads-nyttoanalys som ska genomföras i enlighet med principerna i bilaga II. I sin kostnads-nyttoanalys får medlemsstaterna göra separata bedömningar för olika kategorier av kunder och kundgrupper, såsom hushåll, små och medelstora företag och industrin.

3. Medlemsstater som inför smarta mätarsystem ska anta och offentliggöra funktionella och tekniska minimikrav i enlighet med artikel 18 och bilaga II för de smarta mätarsystem som ska införas på deras territorier. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa smarta mätarsystem är driftskompatibla och att de kan ge uppgifter till förbrukarnas energistyrningssystem. I det avseendet ska medlemsstaterna ta vederbörlig hänsyn till relevanta tillgängliga standarder, inbegripet standarder som möjliggör driftskompatibilitet, bästa praxis samt vikten av att det utvecklas smarta nät och utvecklingen av den inre marknaden för naturgas.

4. Medlemsstater som inför smarta mätersystem ska på ett transparent och icke-diskriminerande sätt säkerställa att slutkunderna bidrar till kostnaderna för införandet, med hänsyn tagen till de långsiktiga fördelarna för hela värdekedjan. Medlemsstaterna eller, om en medlemsstat så föreskrivit, de utsedda behöriga myndigheterna ska regelbundet övervaka detta införande på sina territorier för att se hur förbrukarna gynnas.
5. Om bedömningen av införandet av smarta mätersystem utfaller negativt till följd av den kostnads–nyttoanalys som avses i punkt 2, ska medlemsstaterna säkerställa att denna bedömning, åtminstone vart fjärde år, revideras med hänsyn till betydande förändringar av de bakomliggande antagandena samt den tekniska utvecklingen och marknadsutvecklingen. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen resultaten av sina uppdaterade kostnads–nyttoanalyser så snart de blir tillgängliga.
6. Bestämmelserna i detta direktiv om smarta mätersystem ska tillämpas på framtida installationer och på installationer som ersätter äldre smarta mätare. Smarta mätersystem som redan har installerats eller för vilka ”inledandet av arbetet” ägt rum före den [datum för ikraftträdande], får fortsätta att vara i drift under sin livstid. Smarta mätersystem som inte uppfyller kraven i artikel [...] 18 och bilaga II får dock inte fortsätta att vara i drift efter [12 år efter ikraftträdandet av detta direktiv].
7. Vid tillämpning av punkt 6 avses med ”inledandet av arbetet” antingen inledandet av bygg- och anläggningsarbeten som avser investeringen eller det första bindande åtagandet att beställa utrustning eller ett annat åtagande som gör investeringen oåterkallelig, beroende på vilket som inträffar först. Köp av mark och förberedande arbete, till exempel att utverka tillstånd och utföra preliminära genomförbarhetsstudier, ska inte anses ingå i inledandet av arbetet. Vid förvärv avses med ”inledandet av arbetet” tidpunkten för förvärv av de tillgångar som direkt hänför sig till den förvärvade installationen.

Smarta mätarsystem i vätgassystemet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa ett införande av smarta mätarsystem som korrekt kan mäta förbrukningen, tillhandahålla information om den faktiska tidsperioden för användning och som kan överföra och ta emot data för informations-, övervaknings- och kontrolländamål med hjälp av en form av elektronisk kommunikation.

Trots vad som sägs i första stycket kan denna [...] skyldighet till införande bli föremål för en kostnads-nyttoanalys som ska genomföras i enlighet med principerna i bilaga II.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa tillförlitlighet hos mätarsystemen och respektive datakommunikation och slutkundernas integritet, i enlighet med relevant unionslagstiftning om data- och integritetsskydd, samt systemens driftskompatibilitet, med beaktande av användningen av lämpliga standarder.

3. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta krav på driftskompatibilitet för smarta mätare och förfaranden för att säkerställa, för dem som är berättigade, tillgång till uppgifter från dessa mätarsystem. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011.
4. **Medlemsstater som inför smarta mätarsystem ska på ett transparent och icke-diskriminerande sätt säkerställa att slutkunderna bidrar till kostnaderna för införandet, med hänsyn tagen till de långsiktiga fördelarna för hela värdekedjan. Medlemsstaterna [...] ska regelbundet övervaka detta införande på sina territorier för att se hur förbrukarna gynnas.**
5. **Om bedömningen av införandet av smarta mätarsystem utfaller negativt till följd av den kostnads-nyttoanalys som avses i punkt 1, ska medlemsstaterna säkerställa att denna bedömning, åtminstone vart fjärde år, revideras med hänsyn till betydande förändringar av de bakomliggande antagandena samt den tekniska utvecklingen och marknadsutvecklingen. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen resultaten av sina uppdaterade kostnads-nyttoanalyser så snart de blir tillgängliga.**

Funktioner hos smarta mätarsystem i naturgassystemet

Om bedömningen av införandet av smarta mätarsystem utfaller positivt till följd av den kostnads–nyttanalys som avses i artikel 16.2, eller om smarta mätarsystem införs systematiskt efter [ikraftträdandedag], ska medlemsstaterna införa dessa system i enlighet med europeiska standarder, följande krav och bilaga II:

- a) De smarta mätarsystemen ska korrekt mäta den faktiska naturgasförbrukningen och ska kunna ge slutkunderna information om den faktiska tidsperioden för användning, inklusive validerade historiska förbrukningsuppgifter som på ett enkelt och säkert sätt ska göras tillgängliga och visualiseras för slutkunderna på begäran och utan extra kostnad, samt ej validerade senast tillgängliga förbrukningsuppgifter som också på ett enkelt och säkert sätt ska göras tillgängliga för slutkunderna utan extra kostnad, genom ett standardiserat gränssnitt eller genom fjärråtkomst, för att stödja automatiserade energieffektivitetsprogram och andra tjänster.
- b) Tillförlitligheten hos de smarta mätarsystemen och datakommunikationen ska uppfylla relevanta unionsregler om säkerhet, med vederbörligt beaktande av bästa tillgängliga teknik för att säkerställa högsta möjliga nivå av cybersäkerhet, samtidigt som kostnaderna och proportionalitetsprincipen beaktas.
- c) Integriteten för slutkunderna och skyddet av deras uppgifter ska uppfylla relevanta unionsregler om data- och integritetsskydd.

- d) På begäran av slutkunderna ska uppgifter om deras naturgasförbrukning göras tillgängliga för dem, i enlighet med de genomförandeakter som antas enligt artikel [...] 22, genom ett standardiserat kommunikationsgränssnitt eller genom fjärråtkomst, eller för en tredje part som agerar på slutkundernas vägnar, i ett lättbegripligt format som ger slutkunderna möjlighet att jämföra erbjudanden på likartade grunder.
- e) Slutkunderna ska få lämplig rådgivning och information före, eller i samband med, installationen av smarta mätare, särskilt avseende mätarnas fulla potential i fråga om hantering av mätaravläsning och övervakning av energiförbrukningen och avseende insamling och behandling av personuppgifter i enlighet med tillämpliga unionsregler om dataskydd.
- f) Smarta mätarsystem ska göra det möjligt för slutkunderna att få mätningar och avräkningar med samma intervall som den kortaste avräkningsperioden på den nationella marknaden.

Vid tillämpning av första stycket d ska slutkunderna ha möjlighet att hämta sina mätaruppgifter eller överföra dem till en annan part utan extra kostnad och i enlighet med sin rätt till dataportabilitet enligt unionsreglerna om dataskydd.

Rätt till en smart mätare för naturgas

1. Om bedömningen av införandet av smarta mätersystem utfaller negativt till följd av den kostnads–nyttoanalys som avses i artikel 16.2 och när smarta mätersystem inte [...] införs systematiskt, ska medlemsstaterna säkerställa att alla slutkunder på begäran har rätt, samtidigt som de står för de dithörande kostnaderna och enligt rättvisa, rimliga och kostnadseffektiva villkor, till installation eller, i tillämpliga fall, uppgradering av en smart mätare som
 - a) när det är tekniskt möjligt, är utrustad med de funktioner som avses i artikel 18 eller med en minimiuppsättning av funktioner som ska fastställas och offentliggöras av medlemsstaterna på nationell nivå i enlighet med bilaga II,
 - b) är driftskompatibel med och som kan ombesörja mätarinfrastrukturens önskade anslutning till förbrukarnas energistyrningssystem.
2. När en kund begärt en smart mätare i enlighet med punkt 1 ska medlemsstaterna eller, om en medlemsstat så föreskrivit, den utsedda behöriga myndigheten
 - a) säkerställa att erbjudandet till den slutkund som begärt installation av en smart mätare uttryckligen anger och tydligt beskriver
 - i) de funktioner och den driftskompatibilitet som kan stödjas av den smarta mätaren och de tjänster som kan tillhandahållas, liksom de fördelar som det är realistiskt att uppnå genom innehavet av den smarta mätaren vid den givna tidpunkten,
 - ii) dithörande kostnader som ska bäras av slutkunden,

- b) säkerställa att den smarta mätaren installeras inom rimlig tid, och under alla omständigheter senast fyra månader efter kundens begäran,
- c) regelbundet, och minst vartannat år, granska och offentliggöra de dithörande kostnaderna och följa dessa kostnaders utveckling till följd av den tekniska utvecklingen och potentiella uppgraderingar av mätarsystemet.

Artikel 20

Traditionella mätare för naturgas

1. I fall där slutkunderna för naturgas inte har smarta mätare ska medlemsstaterna säkerställa att de förses med individuella mätare av traditionell typ som korrekt mäter deras faktiska förbrukning. **Medlemsstaterna får undanta hushållskunder som inte använder gas för uppvärmningsändamål från detta krav. Undantaget får också utvidgas till att omfatta företagskunder i byggnader där majoriteten av kunderna är berättigade till undantag, om ett sådant införande inte är tekniskt genomförbart.**
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunderna för naturgas enkelt kan läsa av sina traditionella mätare, antingen direkt eller indirekt via ett webbgränssnitt eller via något annat lämpligt gränssnitt.

Uppgiftshantering

1. Vid fastställandet av regler om hantering och utbyte av uppgifter ska medlemsstaterna eller, om en medlemsstat så föreskrivit, de utsedda behöriga myndigheterna ange regler för berättigade parter tillgång till slutkunders uppgifter i enlighet med denna artikel och tillämpligt unionsregelverk. Vid tillämpning av detta direktiv ska uppgifter anses inbegripa mätar- och förbrukningsuppgifter samt de uppgifter som krävs för att en kund ska kunna byta gashandlare och för andra tjänster.
2. Medlemsstaterna ska organisera hanteringen av uppgifter för att säkerställa en effektiv och säker tillgång till och ett effektivt och säkert utbyte av uppgifter samt dataskydd och datasäkerhet.

Oavsett vilken modell för uppgiftshantering som tillämpas i den enskilda medlemsstaten ska de parter som ansvarar för uppgiftshantering ge tillgång till slutkunders uppgifter för varje berättigad part i enlighet med punkt 1. Berättigade parter ska få de begärda uppgifterna till sitt förfogande på ett icke-diskriminerande sätt och samtidigt. Tillgången till uppgifterna ska vara enkel och de relevanta förfarandena för att få tillgång till uppgifterna ska offentliggöras.

3. Reglerna om tillgång till uppgifter och uppgiftslagring vid tillämpning av detta direktiv ska vara förenliga med relevant unionsrätt.

Behandling av personuppgifter inom ramen för detta direktiv ska ske i enlighet med förordning (EU) 2016/679.

4. Medlemsstaterna eller, om en medlemsstat så föreskrivit, de utsedda behöriga myndigheterna ska godkänna och certifiera, eller i tillämpliga fall övervaka, de parter som ansvarar för uppgiftshantering, för att säkerställa att de uppfyller kraven i detta direktiv.

Utan att det påverkar arbetsuppgifterna för dataskyddsombud enligt förordning (EU) 2016/679 får medlemsstaterna besluta att kräva att parter som ansvarar för uppgiftshantering utser övervakningsansvariga som ska ansvara för att övervaka genomförandet av åtgärder som vidtas av dessa parter för att säkerställa icke-diskriminerande tillgång till uppgifter och fullgörande av kraven i detta direktiv.

Medlemsstaterna får utse övervakningsansvariga eller de organ som avses i artikel [...] 42.2 d i detta direktiv att fullgöra de skyldigheter som anges i denna punkt.

5. Inga extra kostnader får debiteras slutkunderna för tillgången till deras uppgifter eller för en begäran om att deras uppgifter ska göras tillgängliga.

Medlemsstaterna ska ansvara för fastställandet av relevanta avgifter för de berättigade parternas tillgång till uppgifter.

Medlemsstaterna [...] ska säkerställa att eventuella avgifter som påförs av reglerade enheter som tillhandahåller datatjänster är skäligen och vederbörligen motiverade.

Driftskompatibilitetskrav och förfaranden för tillgång till uppgifter på naturgasmarknaden

1. För att främja konkurrensen på kundmarknaden för naturgas och undvika onödiga administrativa kostnader för berättigade parter ska medlemsstaterna underlätta full driftskompatibilitet för energitjänster inom unionen.
2. Kommissionen ska, genom genomförandeakter, anta driftskompatibilitetskrav och icke-diskriminerande och transparenta förfaranden för tillgång till de uppgifter som avses i artikel 22.1. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att naturgasföretagen tillämpar de driftskompatibilitetskrav och förfaranden för tillgång till uppgifter som avses i punkt 2. Dessa krav och förfaranden ska grundas på befintlig nationell praxis.

Artikel 23

Gemensamma kontaktpunkter

Medlemsstaterna ska säkerställa att det inrättas gemensamma kontaktpunkter där kunder kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, tillämplig rätt och tillgängliga mekanismer för tvistlösning i händelse av en tvist. Sådana gemensamma kontaktpunkter får utgöra en del av allmänna konsumentupplysningsställen och kan vara samma enheter som de gemensamma kontaktpunkter för el som avses i artikel 26 i direktiv (EU) 2019/944 [om gemensamma regler för den inre marknaden för el].

Rätt till tvistlösning utanför domstol

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder har tillgång till enkla, rättvisa, **rimliga**, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och **kostnadseffektiva** mekanismer för tvistlösning utanför domstol för att lösa tvister som gäller rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv, genom en oberoende mekanism såsom en energiombudsman eller ett konsumentorgan eller genom en tillsynsmyndighet. Om slutkunden är en konsument i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU⁽²³⁾ ska sådana mekanismer för tvistlösning utanför domstol uppfylla kvalitetskraven i det direktivet och ska, om så är motiverat, innehålla system för återbetalning och kompensation.
2. Vid behov ska medlemsstaterna säkerställa att alternativa tvistlösningsorgan samarbetar för att tillhandahålla enkla, rättvisa, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och effektiva mekanismer för tvistlösning utanför domstol vid tvister som uppstår rörande produkter eller tjänster som är kopplade till, eller kombinerade med, en produkt eller tjänst som omfattas av detta direktiv.
3. Det ska vara obligatoriskt för gasföretag att delta i mekanismer för tvistlösning utanför domstol för hushållskunder, om inte den berörda medlemsstaten visar för kommissionen att andra mekanismer är lika ändamålsenliga.

Skydd av [...]/utsatta kunder och sistahandsleverantörer

1. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att skydda slutkunder och ska särskilt säkerställa att utsatta kunder får tillräckligt skydd. Varje medlemsstat ska härvidlag definiera begreppet utsatta kunder, som kan hänvisa till energifattigdom. [...] **Kriterierna för att definiera begreppet utsatta kunder kan inbegripa inkomstnivå, energiutgifternas andel av den disponibla inkomsten, bostädernas energieffektivitet, kritiskt beroende av gasutrustning av hälsoskäl, ålder eller andra kriterier.** Åtgärder för att skydda utsatta [...] kunder kan bland annat omfatta [...] förbud mot avstängning av [...] sådana kunder i kritiska situationer.
2. Medlemsstaterna ska i synnerhet vidta lämpliga åtgärder för att skydda slutkunder i avlägsna områden som är anslutna till naturgas- eller vätgassystem. Medlemsstaterna får utse en sistahandsleverantör för hushållskunder och, om medlemsstaterna anser det lämpligt, småföretag och mikroföretag [...] som är anslutna till naturgas- eller vätgassystemen. **Medlemsstaterna [...] ska säkerställa en hög konsumentskyddsnivå, särskilt avseende transparens i fråga om avtalsvillkor, och konkurrenskraftiga, transparenta och icke-diskriminerande priser, allmän information och mekanismer för tvistlösning.**

Kapitel IV

Tredje parts tillträde till infrastruktur

AVSNITT I

TILLTRÄDE TILL INFRASTRUKTUR FÖR NATURGAS

Artikel 26

Marknadstillträde för förnybara och koldioxidsnåla gaser

Medlemsstaterna ska möjliggöra ett tillträde för förnybara och koldioxidsnåla gaser till marknaden och infrastrukturen, oavsett om anläggningarna för produktion av förnybara och koldioxidsnåla gaser är anslutna till distributions- eller överföringsnät.

Tillträde för tredje part till distribution och överföring av naturgas och LNG-terminaler

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att det införs en ordning för tredje parts tillträde till överförings- och distributionssystem och LNG-anläggningar grundad på offentliggjorda tariffer, som ska gälla för alla kunder, inbegripet gashandelsföretag, och som ska tillämpas objektivt utan att någon diskriminerande åtskillnad görs mellan systemanvändarna. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa tariffer, eller de metoder som använts för att beräkna dem, godkänns av en i artikel 70 avsedd tillsynsmyndighet innan de träder i kraft i enlighet med artikel 72 samt att tarifferna – och metoderna om endast dessa har godkänts – offentliggörs innan de träder i kraft. Rabatter på tarifferna **får** [...] endast beviljas om detta föreskrivs i unionslagstiftningen.
2. **Systemansvariga för överföringssystem ska, om det behövs för att kunna utföra arbetsuppgifter bl.a. avseende gränsöverskridande överföring, ha tillträde till nät som tillhör andra systemansvariga för överföringssystem.**
3. Bestämmelserna i detta direktiv ska inte hindra att långsiktiga avtal för förnybara och koldioxidsnåla gaser ingås i den mån de överensstämmer med unionens konkurrensregler och bidrar till minskade koldioxidutsläpp. Några långsiktiga avtal om leverans av fossil gas utan inslag av koldioxidminskning får inte ingås med en löptid efter utgången av 2049.
4. Denna artikel ska även tillämpas på medborgarenergigemenskaper som förvaltar distributionsnät.

Tillträde till tidigare led i rörledningsnätet för naturgas

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att naturgasföretag och berättigade kunder, oavsett var de befinner sig, i enlighet med denna artikel kan få tillträde till tidigare led i rörledningsnätet, inbegripet anläggningar som ger teknisk service som sammanhänger med sådant tillträde, förutom de delar av sådana nät och anläggningar som används för lokal produktion på den plats på fältet där gasen produceras. Åtgärderna ska anmälas till kommissionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 88.
2. Tillträde i enlighet med punkt 1 ska medges på det sätt som medlemsstaterna har bestämt i överensstämmelse med relevanta rättsliga instrument. Medlemsstaterna ska ha som mål att tillträdet ska vara rättvist och öppet, att en konkurrensutsatt naturgasmarknad uppnås och att varje missbruk av dominerande ställning undviks, varvid tillförlitlighet hos och regelbundenhet i leveranserna, kapacitet som är eller rimligtvis kan bli tillgänglig samt miljöskydd ska beaktas. Följande behov får beaktas:

- a) Behovet av att vägra tillträde där inkompatibiliteten mellan tekniska specifikationer inte på ett rimligt sätt kan övervinnas.
 - b) Behovet av att undvika svårigheter som inte på ett rimligt sätt kan övervinnas och som kan inverka menligt på en effektiv, befintlig och planerad framtida kolväteproduktion, inbegripet den vid fält med svag ekonomisk lönsamhet.
 - c) Behovet av att ta hänsyn till vederbörligen motiverade rimliga behov av transport och bearbetning av gas, som ägaren till eller den ansvarige för de tidigare leden i rörledningsnätet har framfört, och till intressena hos alla andra användare av tidigare led i rörledningsnätet eller relevanta bearbetnings- eller hanteringsanläggningar som kan påverkas. och
 - d) Behovet av att tillämpa nationella lagar och administrativa förfaranden i överensstämmelse med unionsrätten för beviljande av tillstånd till produktion eller utbyggnad i tidigare led.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att tvistlösningsförfaranden inrättas, däribland en myndighet som är oberoende av parterna och har tillgång till all relevant information, så att tvister som rör tillträde till tidigare led i rörledningsnätet kan lösas snabbt, med beaktande av kriterierna i punkt 2 och det antal parter som kan bli inblandade när det gäller att förhandla om tillträde till sådana nät.

4. Vid gränsöverskridande tvister ska de tvistlösningsförfaranden tillämpas som gäller i den medlemsstat som har jurisdiktion över de tidigare leden i rörledningsnätet till vilka tillträde vägras. Vid gränsöverskridande tvister där flera medlemsstater täcker det berörda nätet ska de berörda medlemsstaterna samråda med varandra i syfte att säkerställa att bestämmelserna i detta direktiv tillämpas konsekvent. Om ett tidigare led i rörledningsnätet har sin startpunkt i ett tredjeland och är sammankopplat med minst en medlemsstat ska de berörda medlemsstaterna samråda med varandra, och den medlemsstat i vilken den första entrypunkten i medlemsstaternas nät är belägen ska samråda med det berörda tredjeland i vilket rörledningsnätet i tidigare led har sin startpunkt, i syfte att säkerställa att detta direktiv, när det gäller det berörda nätet, tillämpas konsekvent inom medlemsstaternas territorium.

Tillträde till lagring av naturgas

1. Vad gäller organiseringen av tillträdet till lagringsanläggningar och lagring av gas i rörledning samt stödtjänster får medlemsstaterna, om detta är tekniskt eller ekonomiskt nödvändigt för att tillhandahålla ett effektivt tillträde till systemet för leverans till kunderna, välja att organisera detta tillträde i enlighet med något eller båda av de förfaranden som anges i punkterna 3 och 4. Förfarandena ska användas i enlighet med objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier.

När medlemsstaterna väljer förfarandet för tillträde till lagring enligt denna artikel ska de beakta resultaten av de gemensamma och nationella riskbedömningar som genomförts i enlighet med artikel 7 i förordning (EU) 2017/1938.

Tillsynsmyndigheterna ska fastställa och offentliggöra kriterier enligt vilka det kan fastställas vilka regler för tillträde som ska tillämpas för lagringsanläggningar och lagring av gas i rörledning. De ska offentliggöra eller ålägga systemansvariga för lagringsanläggningar och överföringssystem att offentliggöra vilka lagringsanläggningar eller delar av sådana anläggningar respektive vilken lagring av gas i rörledning som tillhandahålls i enlighet med de olika förfaranden som avses i punkterna 3 och 4.

.

2. Punkt 1 gäller inte stödtjänster och tillfällig lagring som rör LNG-anläggningar och som krävs för återförgasningsprocessen och efterföljande tillhandahållande till överföringssystemet.
3. Vid förhandlat tillträde ska tillsynsmyndigheterna vidta nödvändiga åtgärder för att företag och berättigade kunder, i eller utanför det område som omfattas av det sammanlänkade systemet, ska kunna förhandla om tillträde till lagringsanläggningar och lagring av gas i rörledning, om detta är tekniskt och/eller ekonomiskt nödvändigt för att tillhandahålla ett effektivt tillträde till systemet samt för organiseringen av tillträdet till andra stödtjänster. Parterna ska vara skyldiga att i god anda förhandla om tillträde till lagring, lagring av gas i rörledning och andra stödtjänster.

Avtalen om tillträde till lagring, lagring av gas i rörledning och andra stödtjänster ska förhandlas fram med den berörda systemansvarige för lagringssystemet.

Tillsynsmyndigheterna ska kräva att de systemansvariga för lagringssystem och naturgasföretagen årligen offentliggör sina viktigaste kommersiella villkor för utnyttjandet av lagring, lagring av gas i rörledning och andra stödtjänster.

Vid utarbetandet av dessa villkor ska de systemansvariga för lagringssystem samråda med systemanvändarna.

4. Vid reglerat tillträde ska tillsynsmyndigheterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att ge naturgasföretag och berättigade kunder, i eller utanför det område som omfattas av det sammanlänkade systemet, rätt till tillträde till lagring, lagring av gas i rörledning och andra stödtjänster på grundval av offentliggjorda tariffer eller andra villkor och skyldigheter, när tillträde till lagring och lagring av gas i rörledning är tekniskt eller ekonomiskt nödvändigt för att tillhandahålla ett effektivt tillträde till systemet, samt för organiseringen av tillträdet till andra stödtjänster. I samband med utarbetandet av tarifferna eller metoderna för deras fastställande ska tillsynsmyndigheterna samråda med systemanvändarna. Denna rätt till tillträde för berättigade kunder kan ges genom att de får möjlighet att ingå leveransavtal med andra konkurrerande företag än systemets ägare eller den systemansvarige eller ett anknutet företag.

Direktledningar för naturgas

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att göra det möjligt för
 - a) företag som är etablerade inom deras territorium att leverera till berättigade kunder genom en direktledning, och
 - b) alla kunder inom deras territorium att få leveranser via en direktledning från naturgasföretag.
2. Om det krävs tillstånd, t.ex. licens, tillåtelse, koncession, samtycke eller godkännande, för uppförande eller drift av direktledningar, ska medlemsstaterna eller den behöriga myndigheten som de utser fastställa kriterier för beviljande av tillstånd för uppförande eller drift av sådana ledningar inom sitt territorium. Dessa kriterier ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande.
3. Medlemsstaterna får göra tillståndet att uppföra en direktledning avhängigt antingen av att tillträde till systemet har vägrats på grundval av artikel 34, eller av att ett tvistlösningsförfarande enligt artikel 73 har inletts.

AVSNITT II

TILLTRÄDE TILL VÄTGASINFRASTRUKTUR

Artikel 31

Tillträde för tredje part till vätgasnät

1. Medlemsstaterna ska säkerställa genomförandet av ett system med reglerat tillträde för tredje part till vätgasnät som bygger på offentliggjorda tariffer och som tillämpas objektivt och utan diskriminering mellan användare av vätgasnät.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa tariffer, eller de metoder som använts för att beräkna dem, godkänns av en i artikel 70 avsedd tillsynsmyndighet innan de träder i kraft i enlighet med artikel 72 samt att tarifferna – och metoderna om endast dessa har godkänts – offentliggörs innan de träder i kraft.
3. Operatörer av vätgasnät ska, om det behövs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter, inbegripet i fråga om gränsöverskridande nättransport av vätgas, ha tillträde till nät som tillhör andra operatörer av vätgasnät.

4. Till och med den 31 december **[2035]** får en medlemsstat besluta att inte tillämpa punkt 1. I sådana fall ska medlemsstaten säkerställa genomförandet av ett system med förhandlat tillträde för tredje part till vätgasnät i enlighet med objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier. Tillsynsmyndigheterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att användare av vätgasnät ska kunna förhandla om tillträde till vätgasnät och för att **säkerställa att** parterna är [...] skyldiga att i god anda förhandla om tillträde till vätgasnät.
5. Om förhandlat tillträde **enligt punkt 4** används ska tillsynsmyndigheterna ge användare av vätgasnät vägledning om hur förhandlade tariffer kommer att påverkas när reglerat tillträde för tredje part införs.

Tillträde för tredje part till vätgasterminaler

1. Medlemsstaterna ska säkerställa genomförandet av ett system för tredje parts tillträde till vätgasterminaler på grundval av förhandlat tillträde och på ett objektivet, transparent och icke-diskriminerande sätt, varigenom tillsynsmyndigheterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att användare av vätgasterminaler ska kunna förhandla om tillträde till sådana terminaler. Parterna ska vara skyldiga att i god anda förhandla om tillträde.
Medlemsstaterna får också besluta att tillämpa ett reglerat tillträde för tredje part [...] till vätgasterminaler.
2. Tillsynsmyndigheterna ska övervaka villkoren för tredje parts tillträde till vätgasterminaler och deras inverkan på vätgasmarknaderna och, när så är nödvändigt för att skydda konkurrensen, vidta åtgärder för att förbättra tillträdet i linje med kriterierna i punkt 1.

Tillträde till lagring av vätgas

1. **Medlemsstaterna ska säkerställa genomförandet av ett system för tredje parts tillträde till lagring av vätgas och, när det är tekniskt och ekonomiskt nödvändigt för att tillhandahålla ett effektivt tillträde till systemet för leverans till kunder, tillträde till lagring i rörledning, samt för organisering av tillträdet till stödtjänster, vilket baseras på förhandlat tillträde på ett objektivet, transparent och icke-diskriminerande sätt, eller ett system för reglerat tillträde för tredje part i enlighet med punkt 2.**
2. **Från och med den 1 januari 2036** ska medlemsstaterna säkerställa genomförandet av ett system med reglerat tillträde för tredje part till lagring av vätgas och [...], när det är tekniskt och [...] ekonomiskt nödvändigt för att tillhandahålla ett effektivt tillträde till systemet[...] för leverans till kunder, **av tillträde till lagring i rörledning**, samt för organisering av tillträdet till stödtjänster, vilket baseras på offentliggjorda tariffer och tillämpas objektivet och utan diskriminering mellan användare av vätgassystem. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa tariffer, eller de metoder som används för att beräkna dem, godkänns av tillsynsmyndigheten i enlighet med artikel 72 innan de träder i kraft.

AVSNITT III

VÄGRAT TILLTRÄDE OCH VÄGRAD ANSLUTNING

Artikel 34

Vägrat tillträde och vägrad anslutning

1. **Systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem** [...] och vätgasföretag får vägra tillträde eller anslutning till naturgas- eller vätgassystemet på grund av bristande kapacitet. [...]
2. **Utan att det påverkar** [...] mål på nationell nivå och unionsnivå för minskade koldioxidutsläpp ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att den **systemansvariga för överföringssystemet, [...] den systemansvariga för distributionssystemet [...]** eller det naturgasföretag eller vätgasföretag som vägrar tillträde eller anslutning till naturgassystemet eller vätgassystemet på grund av bristande kapacitet eller otillräcklig anslutning genomför nödvändiga förbättringar så långt detta är ekonomiskt försvarbart, eller när en potentiell kund är villig att betala för det.
3. Tillträde till systemet för förnybara och koldioxidsnåla gaser får endast vägras om inte annat följer av bestämmelserna i artiklarna 18 och 33 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...]**804**].

4. **Genom undantag från punkterna 1[...]-3 får en medlemsstat föreskriva ett system genom vilket systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem tillåts vägra tillträde eller anslutning för, eller stänga av, naturgasnätanvändare, särskilt för att säkerställa överensstämmelse med genomförandet av det klimatneutralitetsmål som anges i artikel 2.1 i förordning (EU) 2021/1119, om**
- a) **en avveckling av överföringssystemet eller relevanta delar av detta [...] planeras i nätutvecklingsplanen enligt artikel 51, eller**
 - b) **den berörda nationella myndigheten har godkänt avvecklingen [...] av distributionsnätet eller relevanta delar av detta.**

Medlemsstater som tillåter att nätanvändare vägras tillträde eller anslutning, eller stängs av, enligt denna punkt [...] [...] ska säkerställa att detta görs på grundval av objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier [...] som fastställs av den nationella tillsynsmyndigheten, med beaktande av de intressen som påverkas. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att skydda nätanvändarna i enlighet med artikel 11a när de tillåter avstängning.

5. **Vederbörligen motiverade skäl ska ges [...] för en vägran av tillträde eller anslutning och för avstängning enligt denna artikel.**

Kapitel V

Regler för systemansvariga för överförings-, lagrings- och LNG-anläggningar för naturgas

Artikel 35

Uppgifter som åligger de systemansvariga för överförings-, lagrings- eller LNG-anläggningar

1. Den som är systemansvarig för överförings-, lagrings- eller LNG-anläggningar
 - a) ska på affärsmässiga villkor och med vederbörlig hänsyn till miljön och de skyldigheter som anges i [förordning (EU) 2022/... (metanförordningen)] driva, underhålla och utveckla säkra, tillförlitliga och effektiva överförings-, lagrings- eller LNG-anläggningar för att säkra en öppen marknad, samt säkerställa tillräckliga resurser för fullgörandet av skyldigheten att tillhandahålla tjänster,
 - b) får inte diskriminera mellan systemanvändare eller kategorier av systemanvändare, i synnerhet inte till förmån för anknutna företag,
 - c) ska förse övriga systemansvariga för överförings-, lagrings- eller distributionssystem eller systemansvariga för LNG-anläggning med den information som behövs för att säkerställa att transport och lagring av naturgas kan ske på ett sätt som är förenligt med säker och effektiv drift av det sammanlänkade systemet,
 - d) ska förse systemanvändarna med den information de behöver för effektivt tillträde till systemet.

2. Varje systemansvarig för överföringssystem ska bygga upp en tillräcklig gränsöverskridande kapacitet för att integrera en europeisk överföringsinfrastruktur för att tillgodose alla ekonomiskt rimliga och tekniskt genomförbara kapacitetsbehov och med hänsyn till en tryggad gasförsörjning.
3. Systemansvariga för överföringssystem ska samarbeta med systemansvariga för distributionssystem för att säkerställa att de marknadsaktörer som är anslutna till nätet faktiskt deltar på kund-, grossist- och balansmarknaderna.
4. Systemansvariga för överföringssystem ska säkerställa en effektiv hantering av gaskvaliteten i sina anläggningar i linje med tillämpliga kvalitetsstandarder för gas.
5. De regler om balans i gasöverföringssystemet som fastställs av de systemansvariga för överföringssystemen ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande, vilket även ska gälla för reglerna om de avgifter som tas ut av systemanvändarna för utnyttjande av de systemansvarigas nät för obalanser i energitillförseln. Villkor och bestämmelser, inklusive regler och tariffer, för systemansvarigas för överföringssystem tillhandahållande av sådana tjänster ska fastställas på ett icke-diskriminerande sätt som avspeglar de verkliga kostnaderna enligt en metod som är förenlig med artikel 72.7 och ska offentliggöras.
6. Tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna får begära att den systemansvarige för överföringssystemet uppfyller vissa miniminormer i fråga om underhåll och utbyggnad av överföringssystemet, inbegripet sammanlänkningskapaciteten.

7. Medlemsstaterna får föreskriva att en eller flera av de skyldigheter som anges i punkt 1 ska tilldelas en annan systemansvarig för överföringssystem än den som äger överföringssystemet och som skyldigheterna i fråga annars skulle gälla. Den systemansvarige för överföringssystem som tilldelas uppgifterna ska vara certifierad enligt modellen för åtskilt ägande, oberoende systemansvarig eller oberoende systemansvarig för överföringssystem och uppfylla kraven i artikel 54, men ska inte behöva äga det överföringssystem som denne ansvarar för.
8. [...]En systemansvarig för överföringssystem **som äger överföringssystemet** ska uppfylla kraven i kapitel IX och certifieras i enlighet med artikel [...]65. Detta påverkar inte möjligheten för systemansvariga för överföringssystem som är certifierade enligt modellen för åtskilt ägande, oberoende systemansvarig eller oberoende systemansvarig för överföringssystem att på eget initiativ och under sin tillsyn delegera vissa uppgifter till andra systemansvariga för överföringssystem som är certifierade enligt modellen för åtskilt ägande, oberoende systemansvarig eller oberoende systemansvarig för överföringssystem, om delegeringen av uppgifter inte äventyrar den faktiska och oberoende beslutanderätten för den delegerande systemansvarige för överföringssystem.

9. Systemansvariga för LNG-anläggningar, **för överföringssystem** och för lagringssystem ska samarbeta inom en medlemsstat och regionalt för att säkerställa effektivast möjliga användning av anläggningarnas kapacitet och synergier mellan dessa anläggningar, med beaktande av systemens funktionsduglighet och drift **och utan att skapa begränsningar vid driften av LNG-anläggningar och lagringsanläggningar.**
10. Systemansvariga för överföringssystem ska anskaffa den energi de behöver för att kunna utföra sin verksamhet på ett transparent, icke-diskriminerande och marknadsorienterat sätt.

Konfidentiell behandling när det gäller systemansvariga för överföringssystem (TSO) och ägare till överföringssystem (TSOW)

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 68 eller någon annan lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter, ska varje systemansvarig för överföringssystem, lagringssystem eller LNG-anläggningar och varje ägare till överföringssystem behandla kommersiellt känsliga uppgifter som erhålls i verksamheten konfidentiellt, och förhindra att sådana uppgifter om den egna verksamheten som kan vara kommersiellt fördelaktiga röjs på ett diskriminerande sätt. Den ska i synnerhet inte röja kommersiellt känsliga uppgifter för övriga delar av företaget **som inte är systemansvariga för överförings- eller distributionssystem eller operatörer av vätgasnät**, såvida inte detta är nödvändigt för att genomföra en affärstransaktion. För att efterlevnaden av reglerna om åtskillnad av information ska kunna säkerställas fullt ut, ska medlemsstaterna säkerställa att överföringssystemets ägare, inklusive, i fall av en systemansvarig med kombinerat ansvar, den systemansvarige för distributionssystemet, och övriga delar av företaget **som inte är systemansvariga för överförings- eller distributionssystem eller operatörer av vätgasnät**, inte heller har gemensamma funktioner, t.ex. en gemensam juridisk avdelning, med undantag för rent administrativa funktioner eller it-funktioner.

2. Systemansvariga för överföringssystem, lagringssystem eller LNG-anläggningar får inte, i samband med anknutna företags försäljning eller köp av naturgas, missbruka kommersiellt känsliga uppgifter som erhållits från tredje part i samband med tillhandahållande av eller förhandlingar om tillträde till systemet.
3. Information som är nödvändig för en effektiv konkurrens och en välfungerande marknad ska offentliggöras. Denna skyldighet påverkar inte kravet att skydda kommersiellt känsliga uppgifter.

Beslutsbefogenhet avseende anslutning av [...] produktionsanläggningar för förnybara och koldioxidsnåla gaser till överföringssystemet

1. Systemansvariga för överföringssystem ska inrätta och offentliggöra transparenta och effektiva förfaranden för icke-diskriminerande anslutning av [...] produktionsanläggningar för förnybara och koldioxidsnåla gaser. Dessa förfaranden ska godkännas av tillsynsmyndigheterna.

[...] [...]

Beslutsbefogenhet avseende anslutning till överföringssystemet och vätgasnätet

1. Systemansvariga för överföringssystem och operatörer av vätgasnät ska inrätta och offentliggöra transparenta och effektiva förfaranden och tariffer för icke-diskriminerande anslutning av lagringsanläggningar för naturgas och vätgas, anläggningar för återförgasning av LNG, vätgasterminaler och kunder inom industrin till överföringssystemet och vätgasnätet. Dessa förfaranden ska underställas tillsynsmyndigheternas godkännande.
2. Systemansvariga för överföringssystem och operatörer av vätgasnät ska inte ha rätt att vägra anslutning av nya lagringsanläggningar för naturgas eller vätgas, anläggningar för återförgasning av LNG, vätgasterminaler och industrikunder på grund av eventuella framtida begränsningar av tillgänglig nätkapacitet eller tillkommande kostnader som uppstår vid nödvändig kapacitetsökning. Systemansvariga för överföringssystem och operatörer av vätgasnät ska säkerställa att den nya anslutningen har tillräcklig entry- och exitkapacitet.

Kapitel VI

Drift av distributionssystem för naturgas

Artikel 39

Utseende av systemansvariga för distributionssystemet

Medlemsstaterna ska, för en tid som de själva bestämmer med beaktande av effektivitet och ekonomisk balans, utse eller ålägga de företag som äger eller ansvarar för distributionssystem att utse en eller flera systemansvariga för distributionssystemet, och de ska säkerställa att de systemansvariga handlar i överensstämmelse med artiklarna 40, 42 och 43.

Uppgifter som åligger systemansvariga för distributionssystemet

1. Varje systemansvarig för ett distributionssystem ska säkerställa systemets långsiktiga förmåga att uppfylla rimliga krav på distribution av gas, och på affärsmässiga villkor driva, underhålla och utveckla **eller avveckla** ett säkert, tillförlitligt och effektivt system inom sitt område, med vederbörlig hänsyn till miljön, de skyldigheter som anges i [förordning (EU) 2022/... (Metanförordningen)] och främjandet av energieffektivitet.
2. Om tillsynsmyndigheterna så beslutar kan systemansvariga för distributionssystem ansvara för en effektiv hantering av gaskvaliteten i sina anläggningar i linje med tillämpliga kvalitetsstandarder för gas, när det krävs för systemförvaltning till följd av injektion av förnybara och koldioxidsnåla gaser.
3. Den systemansvarige för distributionssystemet får inte i något fall diskriminera mellan systemanvändare eller kategorier av systemanvändare, i synnerhet inte till förmån för sina anknutna företag.
4. Varje systemansvarig för ett distributionssystem ska förse övriga systemansvariga för ett distributions-, överförings- eller lagringssystem eller systemansvariga för LNG-anläggning med den information som behövs för att säkerställa att transport och lagring av naturgas sker på ett sätt som är förenligt med en säker och effektiv drift av det sammanlänkade systemet.

5. Varje systemansvarig för ett distributionssystem ska förse systemanvändare med den information de behöver för effektivt tillträde till och användning av systemet.
6. När de systemansvariga för distributionssystem ansvarar för balans i distributionssystemet ska de av dem fastställda reglerna härför, inklusive regler för de avgifter för obalanser i energitillförseln som tas ut av användarna av deras nät, vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande. Villkor och bestämmelser, inklusive regler och tariffer, för de systemansvarigas för distributionssystem tillhandahållande av sådana tjänster ska fastställas på ett icke-diskriminerande sätt som avspeglar de verkliga kostnaderna enligt en metod som är förenlig med artikel 72.7 och ska offentliggöras.
7. Systemansvariga för distributionssystem ska samarbeta med systemansvariga för överföringssystem för att säkerställa att de marknadsaktörer som är anslutna till deras **[...]infrastruktur** faktiskt deltar på kund-, grossist- och balansmarknaderna för det entry-exitsystem som distributionssystemet tillhör.

[...] [...]

[...] (Flyttad till artikel 41) [...]

Artikel 41

Beslutsbefogenhet avseende anslutning av [...] produktionsanläggningar för förnybara och koldioxidsnåla gaser till distributionssystemet

Tillsynsmyndigheterna ska **kräva** [...] att systemansvariga för distributionssystem offentliggör transparenta och effektiva förfaranden för icke-diskriminerande anslutning av [...] produktionsanläggningar för förnybara och koldioxidsnåla gaser. Dessa förfaranden ska godkännas av tillsynsmyndigheterna.

(Flyttad från artikel 40)[...]

Åtskillnad av systemansvariga för distributionssystemet

1. Om den systemansvarige för distributionssystemet utgör en del av ett vertikalt integrerat företag ska denne åtminstone vad avser juridisk form, organisation och beslutsfattande vara oberoende av annan verksamhet utan samband med distribution. Dessa regler ska inte ge upphov till någon skyldighet att skilja ägandet av tillgångar i distributionssystemet från det vertikalt integrerade företaget.
2. Utöver de krav som fastställts i punkt 1 ska den systemansvarige för distributionssystemet, om denne utgör en del av ett vertikalt integrerat företag, med avseende på sin organisation och sitt beslutsfattande vara oberoende av annan verksamhet utan samband med distribution. För att uppnå detta ska följande minimikriterier gälla:
 - a) De personer som ansvarar för ledningen för den systemansvarige för distributionssystemet får inte ingå i företagsstrukturer i det integrerade naturgasföretaget som direkt eller indirekt ansvarar för den dagliga driften avseende produktion, överföring, transport[...] eller leverans av gaser.
 - b) Lämpliga åtgärder ska vidtas för att säkerställa att de yrkesmässiga intressena hos de personer som ansvarar för ledningen för den systemansvarige för distributionssystemet beaktas på ett sätt som säkerställer att dessa personer kan agera självständigt.

- c) Den systemansvarige för distributionssystemet ska ha faktisk beslutanderätt, oberoende av det integrerade naturgasföretaget, när det gäller de tillgångar som behövs för att trygga drift, underhåll och utveckling av nätet. För detta ändamål ska den systemansvarige för distributionssystemet förfoga över de resurser som krävs, inbegripet mänskliga, tekniska, ekonomiska och fysiska resurser. Detta ska inte hindra förekomsten av lämpliga samordningsmekanismer för att säkerställa att moderbolagets ekonomiska och förvaltningsmässiga övervakningsrättigheter när det gäller avkastningen på tillgångar, som regleras indirekt i enlighet med artikel 72.7, i ett dotterbolag skyddas. Detta ska särskilt göra det möjligt för moderbolaget att godkänna den årliga finansieringsplan eller det motsvarande instrument som upprättas av den systemansvarige för distributionssystemet och att fastställa övergripande gränser för dess dotterbolags skuldsättningsnivåer. Det ska inte vara tillåtet för moderbolaget att ge instruktioner för den dagliga driften eller om enskilda beslut beträffande uppförande eller uppgradering av distributionsnät, så länge dessa beslut inte överskrider villkoren i den godkända finansieringsplanen eller motsvarande instrument.
- d) Den systemansvarige för distributionssystemet ska upprätta en övervakningsplan, där det anges vilka åtgärder som vidtas för att motverka diskriminerande beteende, och säkerställa att det kontrolleras att planen följs. I övervakningsplanen ska anges vilka specifika skyldigheter de anställda har för att uppfylla detta mål. Den person eller det organ som ansvarar för att övervakningsplanen följs (den övervakningsansvarige) ska till den tillsynsmyndighet som avses i artikel 70.1 överlämna en årlig rapport, som ska offentliggöras, om de åtgärder som vidtagits. Den övervakningsansvarige ska vara helt oberoende och ha tillträde till all nödvändig information om den systemansvarige för distributionssystemet och alla anknutna företag för att utföra sitt uppdrag.

3. Om den systemansvarige för distributionssystemet ingår i ett vertikalt integrerat företag ska medlemsstaterna säkerställa att dennes verksamhet övervakas av tillsynsmyndigheterna eller andra behöriga organ, så att den systemansvarige inte kan dra fördel av sin vertikala integration för att snedvrida konkurrensen. Vertikalt integrerade systemansvariga för distributionssystem får i synnerhet inte, i samband med kommunikation och varumärkesprofilering, ge upphov till förvirring i fråga om den separata identitet som leveransdelen av det vertikalt integrerade företaget har.
4. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa punkterna 1, 2 och 3 på integrerade naturgasföretag som har mindre än 100 000 anslutna kunder.

Artikel 43

Skyldighet till konfidentiell behandling för systemansvariga för distributionssystemet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 68 eller någon annan lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter ska varje systemansvarig för distributionssystem behandla kommersiellt känsliga uppgifter som denne erhåller inom ramen för sin affärsverksamhet konfidentiellt, och ska förhindra att sådana uppgifter om den egna verksamheten som kan vara kommersiellt fördelaktiga röjs på ett diskriminerande sätt.
2. Den systemansvarige för distributionssystemet får, i samband med anknutna företags försäljning eller köp av naturgas, inte missbruka kommersiellt känsliga uppgifter som erhållits från tredje part i samband med tillhandahållande av eller förhandlingar om tillträde till systemet.

Slutna distributionssystem för naturgas

1. Medlemsstaterna får föreskriva att tillsynsmyndigheterna eller andra behöriga myndigheter klassificerar som ett slutet distributionssystem ett system som distribuerar naturgas inom en geografiskt avgränsad industriell eller kommersiell plats eller plats där gemensamma tjänster tillhandahålls och som inte, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4, levererar gas till hushållskunder, såvida
 - a) driften eller produktionsprocessen hos systemanvändarna är integrerad av särskilda tekniska skäl eller säkerhetsskäl, eller
 - b) systemet distribuerar naturgas huvudsakligen till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet eller till företag med anknytning till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet.
2. Medlemsstaterna får föreskriva att tillsynsmyndigheterna undantar den driftsansvarige för ett slutet distributionssystem för naturgas från kravet enligt artikel 27.1 att tarifferna eller de metoder som använts för att beräkna dem måste godkännas innan de träder i kraft i enlighet med artikel 72.

3. Vid beviljandet av undantag enligt punkt 2 ska de gällande tarifferna, eller de metoder som använts för att beräkna dem, på begäran av en användare av det slutna distributionssystemet för naturgas, ses över och godkännas i enlighet med artikel 72.
4. Undantag enligt punkt 2 ska även kunna beviljas för tillfällig användning av ett litet antal hushåll som har anställning hos eller liknande koppling till ägaren till distributionssystemet och som befinner sig inom det område som får gas levererad genom ett slutet distributionssystem.
5. Slutna distributionssystem ska vid tillämpning av detta direktiv anses vara distributionssystem.

Artikel 45

Kombinerat systemansvar

Artikel [...] 42.1 ska inte hindra verksamheten för en systemansvarig med kombinerat ansvar för överförings-, LNG-, lagrings- och distributionssystemen, under förutsättning att den systemansvarige följer artikel 54.1, eller artiklarna 55 och 56, eller kapitel IX.

Kapitel VII

Regler för särskilda vätgasnät

Artikel 46

Uppgifter för operatörer av vätgasnät, lagringsanläggningar för vätgas och vätgasterminaler

1. Varje operatör av vätgasnät, lagringsanläggningar för vätgas och vätgasterminaler ska ansvara för att
 - a) på affärsmässiga villkor driva, underhålla och utveckla en säker och tillförlitlig infrastruktur för vätgastransport eller lagring av vätgas, med vederbörlig hänsyn till miljön och i nära samarbete med anslutna och angränsande operatörer av vätgasnät,
 - b) säkerställa vätgassystemets långsiktiga förmåga att uppfylla rimliga krav på transport och lagring av vätgas,
 - c) säkerställa tillräckliga resurser för att kunna fullgöra sina skyldigheter,
 - d) förse systemansvariga för andra nät eller system med vilka dess system är sammanlänkat med tillräcklig information för att en säker och effektiv drift och samordnad utveckling av och driftskompatibilitet i det sammanlänkade systemet ska kunna säkerställas,
 - e) användare av **vätgassystem** eller kategorier av infrastruktur-användare inte diskrimineras, i synnerhet inte till förmån för dess anknutna företag, och

- f) förse användarna av **vätgassystem** med den information som de behöver för ett effektivt tillträde till infrastrukturen,
- g) vidta alla rimliga åtgärder som står till buds för att förhindra och minimera vätgasutsläpp i sin verksamhet och med jämna mellanrum och under operatörens ansvar genomföra en undersökning för detektering och reparation av vätgasläckage avseende alla relevanta komponenter,
- h) lämna in en rapport om detektering av vätgasläckage och, vid behov, ett reparations- eller ersättningsprogram till de behöriga myndigheterna.

2. [...]Operatörer av vätgasnät ska **sträva efter att säkerställa [...]** gränsöverskridande kapacitet för integrering av en europeisk vätgasinfrastruktur för att tillgodose alla ekonomiskt rimliga och tekniskt genomförbara kapacitetsbehov och med hänsyn till behovet av en tryggad vätgasförsörjning. **Vid certifiering enligt artikel 65 i detta direktiv och artikel 13 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) 804] får medlemsstaternas behöriga myndigheter besluta att ge en eller ett begränsat antal operatörer av vätgasnät [...] ansvar för att säkerställa gränsöverskridande kapacitet.**

3. **Tillsynsmyndigheten får besluta att anförtro åt operatörer av vätgasnät ansvaret [...]för att säkerställa en effektiv hantering av vätgaskvalitet i sina nät i linje med tillämpliga kvalitetsstandarder för vätgas, när så krävs för systemförvaltning[...].**
4. **Operatörer av vätgasnät ska ansvara för balans i sina nät från och med den 1 januari 2036, eller från och med ett tidigare datum om detta föreskrivs av [...] tillsynsmyndigheten. De regler om balans i vätgasnät som fastställs av operatörerna av vätgasnät ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande, vilket även ska gälla för reglerna för de avgifter för obalanser i energitillförseln som tas ut av användarna av deras nät.**

Befintliga vätgasnät

1. Medlemsstaterna får **föreskriva att tillsynsmyndigheterna [...]** får[...] bevilja undantag från kraven i **en eller flera av** artiklarna 31, 62, 63,[...]64 **och 65** i detta direktiv och artiklarna 6 och 47 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**] för vätgasnät som tillhörde ett vertikalt integrerat företag den [datum för ikraftträdande]. Undantaget ska begränsas till den nätkapacitet som var i drift den [datum för ikraftträdande].
2. Undantaget ska [...] upphöra att gälla
 - a) om det vertikalt integrerade företaget lämnar in en begäran till tillsynsmyndigheten om att undantaget ska upphöra och en sådan begäran godkänns av tillsynsmyndigheten,
 - b) om det vätgasnät som omfattas av undantaget ansluts till ett annat vätgasnät,

- c) om det vätgasnät som omfattas av undantaget eller dess kapacitet utvidgas **med mer än [5 %] i fråga om längd eller kapacitet jämfört med [dagen för detta direktivs ikraftträdande], [...], eller**
- d) [...] om tillsynsmyndigheten genom ett beslut drar slutsatsen att en fortsatt tillämpning av undantaget skulle medföra en risk för att konkurrensen hämmas eller att den effektiva utbyggnaden av vätgasinфраstruktur eller utvecklingen av vätgasmarknaden i medlemsstaten eller unionen påverkas negativt.

3. Tillsynsmyndigheterna får begära att operatörer av befintliga vätgasnät förser dem med all information som krävs för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Geografiskt avgränsade vätgasnät

1. Medlemsstaterna får föreskriva att tillsynsmyndigheterna [...] får bevilja undantag från artiklarna 62 **och 65** för vätgasnät som transporterar vätgas [...] till ett begränsat antal exitpunkter inom ett geografiskt avgränsat [...] område. **Under undantagets giltighetstid ska ett sådant nät uppfylla samtliga följande villkor:**
 - i) **Det ska inte omfatta sammanlänkningsnät för vätgas. [...]**
 - ii) **Det ska inte ha direkta ledningar till [...] lagringsanläggningar för vätgas eller vätgasterminaler, såvida inte sådana lagringsanläggningar eller terminaler också är anslutna till ett vätgasnät som inte omfattas av ett undantag enligt denna artikel eller artikel 47.**
 - iii) **[...]**
 - iv) **[...]Det ska i första hand syfta till att leverera vätgas till kunder som är direkt anslutna till detta nät.**

2. **Den nationella tillsynsmyndigheten ska anta ett beslut om att återkalla undantaget i enlighet med punkt 1 om den drar slutsatsen att en fortsatt tillämpning av undantaget skulle medföra en risk för att konkurrensen hämmas eller att den effektiva utbyggnaden av vätgasinfrastuktur eller utvecklingen av vätgasmarknaden i medlemsstaten eller unionen påverkas negativt, eller om något av de villkor som anges i punkt 1 inte längre är uppfyllt.**

[...]

[...]

Sammanlänkningar för vätgas med tredjeländer

1. **Unionen ska för varje sammanlänkning för vätgas mellan medlemsstater och tredjeländer innan den tas i drift ingå ett internationellt avtal i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget med det eller de anslutna tredjeländerna, där driftsreglerna för den berörda sammanlänkningen för vätgas fastställs, när så är nödvändigt för att säkerställa samstämmighet och överensstämmelse med de regler för vätgasnät som fastställs i detta direktiv och [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) 804]. Ett internationellt avtal ska inte anses vara nödvändigt om den medlemsstat som är ansluten eller har för avsikt att anslutas genom en sammanlänkning för vätgas förhandlar om och ingår ett mellanstatligt avtal med det eller de berörda anslutna tredjeländerna i enlighet med artikel 82, där driftsreglerna för den berörda sammanlänkningen för vätgas fastställs för att säkerställa samstämmighet och överensstämmelse med de regler för vätgasnät som fastställs i detta direktiv och [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) 804].**
- [...]

2. **Punkt 1 ska inte påverka tillämpningen av artikel 79 eller fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna.**

[...]

3. **Medlemsstaterna ska säkerställa att kontrollen av att de regler som avses i punkt 1 efterlevs tar hänsyn till deras faktiska tillämpning på unionens territorium och sammanlänkningens integrerade karaktär.**

[...]

Konfidentiell behandling när det gäller operatörer av vätgasnät, lagringsanläggningar för vätgas och vätgasterminaler

1. Utan att det påverkar lagstadgade skyldigheter att lämna uppgifter ska varje operatör av ett vätgasnät, en lagringsanläggning för vätgas och en vätgasterminal och varje ägare till ett vätgasnät behandla kommersiellt känsliga uppgifter som erhålls i verksamheten konfidentiellt, och förhindra att sådana uppgifter om den egna verksamheten som kan vara kommersiellt fördelaktiga röjs på ett diskriminerande sätt. I synnerhet om operatören av ett vätgasnät, en lagringsanläggning för vätgas eller en vätgasterminal eller ägaren till ett vätgasnät ingår i ett vertikalt integrerat företag, får denne inte röja några kommersiellt känsliga uppgifter för övriga delar av företaget **som inte är systemansvariga för överförings- eller distributionssystem eller operatörer av vätgasnät**, såvida detta inte är nödvändigt för att genomföra en affärstransaktion.

2. Operatören av ett vätgasnät, en lagringsanläggning för vätgas eller en vätgasterminal får inte, i samband med anknutna företags försäljning eller köp av vätgas, missbruka kommersiellt känsliga uppgifter som erhållits från tredje part i samband med tillhandahållande av eller förhandlingar om tillträde till systemet.
3. Information som är nödvändig för en effektiv konkurrens och en välfungerande marknad ska offentliggöras. Denna skyldighet påverkar inte kravet att skydda kommersiellt känsliga uppgifter.

Kapitel VIII

Integrerad nätplanering

Artikel 51

Nätutveckling för naturgas och befogenhet att fatta investeringsbeslut

1. Samtliga systemansvariga för överföringssystem ska åtminstone vartannat år till den relevanta tillsynsmyndigheten överlämna en tioårsplan för nätutveckling som grundar sig på befintlig och förutsedd tillgång och efterfrågan efter att ha samrått med alla berörda intressenter. Det ska finnas minst en gemensam nätutvecklingsplan per medlemsstat. Infrastrukturoperatörer, inbegripet operatörer av LNG-terminaler, systemansvariga för lagringssystem och distributionssystem samt vätgas-, fjärrvärmeinfrastruktur- och eloperatörer, ska vara skyldiga att tillhandahålla till och utbyta all den relevanta information med systemansvariga för överföringssystem som krävs för att utarbeta den gemensamma planen. Denna nätutvecklingsplan ska innehålla effektiva åtgärder för att garantera naturgassystemets ändamålsenlighet och försörjningstryggheten, särskilt överensstämmelse med standarderna för infrastruktur enligt förordning (EU) 2017/1938. Tioårsplanen för nätutveckling ska offentliggöras och finnas tillgänglig på en webbplats.

2. Den tioåriga nätutvecklingsplanen ska särskilt
- a) innehålla **omfattande och detaljerad information om** de viktigaste infrastrukturer som behöver byggas upp eller uppgraderas under de kommande tio åren, **med beaktande av all infrastruktur som behövs för att ansluta anläggningar för förnybar och koldioxidsnål gas och inbegripet infrastruktur som utvecklats [...]** för att möjliggöra omvända flöden till överföringsnätet,
 - b) innehålla alla investeringar som redan beslutats och fastställa nya investeringar som måste verkställas under de kommande tre åren,
 - c) innehålla **omfattande och detaljerad** information om infrastruktur som kan eller kommer att avvecklas, [...]
 - d) ange en tidsfrist för alla investeringsprojekt och alla avvecklingsprojekt,
 - e) baseras på en ram för gemensamma scenarier som utarbetats av berörda infrastrukturoperatörer, inbegripet relevanta systemansvariga för distributionssystem, för åtminstone **naturgas och el; sådana scenarier ska baseras på rimliga antaganden om utvecklingen av produktionen, leveranserna, förbrukningen och utbytet med andra länder,**

- f) vara förenlig med resultaten av de gemensamma och nationella riskbedömningarna enligt artikel 7 i förordning (EU) 2017/1938,
- g) vara i linje med den integrerade nationella energi- och klimatplan och dess uppdateringar och med de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 och stödja det klimatneutralitetsmål som anges i artikel 2.1 i förordning (EU) 2021/1119.

3. När den tioåriga nätutvecklingsplanen utarbetas ska den systemansvarige för överföringssystemet fullt ut beakta potentialen för alternativ till systemutbyggnad, till exempel användning av efterfrågefleksibilitet, förväntad förbrukning till följd av tillämpningen av principen om energieffektivitet först **och efterfrågeminskningsmål**, handel med andra länder och den unionsomfattande nätutvecklingsplanen. **Med tanke på integreringen av energisystem ska [...]**den systemansvarige för överföringssystemet [...], när så är möjligt, bedöma hur behov som griper över el- och gassystem ska hanteras, inbegripet information om optimal lokalisering av och storlek på energilagring och kraft-till-gas-tillgångar.

4. Tillsynsmyndigheten ska ha öppna och transparenta samråd med alla nuvarande och potentiella systemanvändare om den tioåriga nätutvecklingsplanen. Av personer eller företag som hävdar att de är potentiella systemanvändare får det krävas att de underbygger sådana påståenden. Tillsynsmyndigheten ska offentliggöra resultatet av samrådsprocessen, särskilt eventuella investeringsbehov.
5. Tillsynsmyndigheten ska undersöka om den tioåriga nätutvecklingsplanen omfattar alla investeringsbehov som fastställts under samrådsprocessen och om den överensstämmer med den mest aktuella unionsomfattande simulering av scenarier med avbrott i gasförsörjning som gjorts av Entso för gas enligt artikel 7 i förordning (EU) 2017/1938, de regionala och nationella riskbedömningarna och de icke-bindande unionsomfattande tioåriga nätutvecklingsplanerna (unionsomfattande nätutvecklingsplaner), som avses i artikel 30.1 b i förordning (EU) 2019/943, **artikel 29 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) 804] och artikel 43 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) 804]**. Om det uppstår några tvivel om överensstämmelse med den unionsomfattande nätutvecklingsplanen, ska tillsynsmyndigheten samråda med Acer. Tillsynsmyndigheten kan kräva att den systemansvarige för överföringssystemet ändrar sin tioåriga nätutvecklingsplan.

De behöriga nationella myndigheterna ska undersöka huruvida den tioåriga nätutvecklingsplanen överensstämmer med det **klimatneutralitetsmål som anges i artikel 2.1 i förordning (EU) 2021/1119**, den nationella energi- och klimatplan och dess uppdateringar och de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 **och får vid bristande överensstämmelse ge tillsynsmyndigheten ett motiverat yttrande om den bristande överensstämmelsen, som vederbörligen ska beaktas.**

6. Tillsynsmyndigheten ska övervaka och utvärdera genomförandet av den tioåriga nätutvecklingsplanen.
7. För det fall en oberoende systemansvarig eller en oberoende systemansvarig för överföring av någon annan orsak än tvingande orsaker som ligger utanför dennes kontroll, inte verkställer en investering som enligt den tioåriga nätutvecklingsplanen skulle ha verkställts inom de följande tre åren, ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsmyndigheten är skyldig att vidta minst en av följande åtgärder för att säkerställa att investeringen i fråga görs om den fortfarande är relevant på grundval av den senaste tioåriga nätutvecklingsplanen:

- a) Kräva att den systemansvarige för överföringssystemet verkställer investeringen.
- b) Anordna ett anbudsförfarande för investeringen som är öppet för alla investerare.
- c) Förpliktiga den systemansvarige för överföringssystemet att godta en kapitalökning för att finansiera nödvändiga investeringar och tillåta oberoende investerare att delta i kapitalet.

Om tillsynsmyndigheten har utnyttjat sina befogenheter enligt första stycket b får den kräva att den systemansvarige för överföringssystemet godtar något eller några av följande alternativ, nämligen

- a) finansiering av tredje part,
- b) uppförande av tredje part,
- c) egen uppbyggnad av de nya tillgångarna i fråga,
- d) egen drift av de nya tillgångarna i fråga.

Den systemansvarige för överföringssystemet ska lämna investerarna all information som behövs för att göra investeringen, ska nya tillgångar till överföringsnätet och ska allmänt på bästa sätt vinnlägga sig om att underlätta genomförandet av investeringsprojektet.

Relevanta finansieringsarrangemang ska underställas tillsynsmyndighetens godkännande.

8. Om tillsynsmyndigheten har utnyttjat sina befogenheter enligt punkt 7 ska de relevanta tariffbestämmelserna omfatta investeringskostnaderna i fråga.

Rapportering om utveckling av vätgasnät

1. Operatörer av vätgasnät ska [...] **vertannat år** [...] till tillsynsmyndigheten överlämna en översikt över den infrastruktur för vätgasnät som de avser att utveckla. **Den första översikten ska lämnas in inom sex månader efter [...] certifieringen av operatören av vätgasnätet i enlighet med artikel 65 i detta direktiv och artikel 13 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] 804], eller [...] inom tolv månader från att ett undantag beviljats enligt artiklarna 47 eller 48, beroende på vilket som inträffar först. För operatörer av vätgasnät som finns när detta direktiv träder i kraft ska den första översikten lämnas in inom sex månader efter det att detta direktiv har trätt i kraft. Denna översikt ska särskilt**
 - a) innehålla information om kapacitetsbehov, både sett till volym och varaktighet, enligt förhandlingar mellan **vätgasnätanvändare** och operatörer av vätgasnät, **samt om lokaliseringen av potentiella framtida [...]slutanvändare av vätgasnät och vätgasleverans för vilka det är svårt att fasa ut fossila bränslen,**

- b) innehålla information om i vilken utsträckning naturgasrörledningar som blir föremål för ändrad användning kommer att användas för transport av vätgas,
- c) vara i linje med den integrerade nationella energi- och klimatplan och dess uppdateringar och med de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 och stödja det klimatneutralitetsmål som anges i artikel 2.1 i förordning (EU) 2021/1119,
- d) **innehålla den information som utbyts med operatörer av vätgasnät i angränsande medlemsstater i enlighet med punkt 2.**

2. Operatörer av lagringsanläggningar för vätgas och **vätgasterminaler** ska tillhandahålla till och utbyta all den relevanta information med operatörer av vätgasnät som krävs för att utarbeta översikten. **Operatörer av vätgasnät ska utbyta all den relevanta information med andra operatörer av vätgasnät, inbegripet operatörer av vätgasnät i angränsande medlemsstater [...], som krävs för att utarbeta översikten.**

3. Tillsynsmyndigheten ska granska översikten **och lämna rekommendationer till ändringar av översikten av operatören av vätgasnätet [...]**. Den ska i denna granskning beakta vätgasnätets övergripande energiekonomiska nödvändighet samt den ram för gemensamma scenarier som utarbetas enligt artikel 51.2 e. **När det gäller översikter som lämnats in avseende vätgasnät som omfattas av ett undantag enligt artikel 47 eller artikel 48 får tillsynsmyndigheten avstå från att granska översikten och lämna rekommendationer till ändringar.**
4. Tillsynsmyndigheten ska beakta granskningen av översikten vid godkännandet av särskilda avgifter i den mening som avses i artikel 4 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**].
5. Operatörer av vätgasnät ska [...] **vartannat år** offentliggöra en gemensam rapport om utvecklingen av vätgassystemet på grundval av den översikt som lämnats till tillsynsmyndigheten. De ska beakta den granskning **och de rekommendationer** som tillsynsmyndigheten gjort enligt punkt [...]**3. Tillsynsmyndigheten får avge ett yttrande om rapporten.**

- 5a. Till och med den 31 januari 2035, och utan att det påverkar tillsynsmyndighetens befogenheter att övervaka reglerna för nättillträde, får medlemsstaterna ge en annan behörig myndighet i uppdrag att granska översikten och lämna rekommendationer till ändringar av översikten från operatören av vätgasnätet för att säkerställa överensstämmelse med de integrerade nationella energi- och klimatplanerna och uppdateringarna av dessa. [...]**
- 6. Om medlemsstater tillämpar ett system med reglerat tillträde för tredje part till vätgasnät i enlighet med artikel 31.1 ska medlemsstaterna [...] tillämpa kraven enligt artikel 51 på operatörer av vätgasnät, med undantag för de krav som rör förordning (EU) 2017/1938. Om så är fallet ska tillsynsmyndigheten också undersöka om den tioårsplan för nätutveckling som lämnats in av operatörer av vätgasnät är förenlig med den unionsomfattande tioårsplan för vätgasnätutveckling som avses i artikel 43 i [omarbetad gasförordning].**
- 7. I stället för att tillämpa denna artikel får medlemsstaterna besluta att tillämpa kraven i [...] artikel 51 på operatörer av vätgasnät från och med [detta direktivs ikraftträdande].**

Finansiering av gränsöverskridande vätgasinfrastuktur

1. Om **medlemsstater tillämpar ett system med reglerat tillträde för tredje part till vätgasnät i enlighet med artikel 31.1 och om** ett sammanlänkingsprojekt för vätgas [...]inte är ett sådant projekt av gemensamt intresse som avses i [kapitel II i och punkt 3 i bilaga I till förordning xxx om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer], ska angränsande och berörda operatörer av vätgasnät **bära kostnaderna för projektet och får inkludera dem i sina respektive avgiftssystem. Om de upptäcker en betydande lucka mellan nytta och kostnader får de [...]** utarbeta en projektplan, inbegripet en begäran om gränsöverskridande kostnadsfördelning, och lämna in den gemensamt till de berörda tillsynsmyndigheterna för ett gemensamt godkännande.

2. **Om operatörer av vätgasnät lämnar in en projektplan enligt punkt 1 i denna artikel ska följande [...] gälla:**

- a) Projektplanen och begäran om gränsöverskridande kostnadsfördelning ska åtföljas av en projektspecifik kostnads-nyttoanalys, som beaktar fördelar utanför de berörda medlemsstaternas gränser, och av en affärsplan som utvärderar projektets ekonomiska bärkraft och som ska inbegripa en finansieringslösning och ange huruvida de involverade operatörerna av vätgasnät är överens om ett underbyggt förslag till gränsöverskridande kostnadsfördelning.
- b) De berörda tillsynsmyndigheterna **får [...]**, efter samråd med operatörerna av vätgasnät, fatta samordnade beslut om fördelningen av de investeringskostnader för projektet som ska bäras av respektive nätoperatör.
- c) Om de berörda tillsynsmyndigheterna inte kan nå en överenskommelse om begäran [...] **får de besluta att gemensamt hänskjuta ärendet till Acer.** Acer ska fatta ett beslut enligt det förfarande som avses i artikel 6.10 i förordning (EU) 2019/942.

[...] [...]

[...] [...] [...] [...]

Kapitel IX

Åtskillnad av systemansvariga för överföringssystem

AVSNITT 1

ÅTSKILT ÄGANDE

Artikel 54

Åtskillnad av överföringssystem och systemansvariga för överföringssystem (TSO)

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande gäller:
 - a) Varje företag som äger ett överföringssystem ska agera som systemansvarig för överföringssystemet.
 - b) Samma person(er) får inte
 - i) direkt eller indirekt utöva kontroll över ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot en systemansvarig för överföringssystem eller ett överföringssystem, eller
 - ii) direkt eller indirekt utöva kontroll över en systemansvarig för överföringssystem eller över ett överföringssystem och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet.

- c) Samma person(er) får inte, för en systemansvarig för överföringssystem eller för ett överföringssystem, utse ledamöter till styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget, och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet.
- d) Samma person får inte vara ledamot i styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget för både ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet och en systemansvarig för överföringssystem eller ett överföringssystem.

2. De rättigheter som avses i punkt 1 b och c ska i synnerhet omfatta

- a) rätten att rösta,
- b) befogenheten att utse ledamöter till styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget, eller
- c) rätten att inneha ägarmajoriteten.

3. I punkt 1 b ska begreppet ”företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet” förstås som att det innefattar ”företag som bedriver produktions- [...] eller leveransverksamhet” i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944²⁵, och termerna ”systemansvarig för överföringssystem” och ”överföringssystem” ska förstås som att de innefattar ”systemansvarig för överföringssystem” och ”överföringssystem” i den mening som avses i det direktivet.

²⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

[...] [...]

5. Den skyldighet som avses i punkt 1 a ska anses vara fullgjord då två eller flera företag som äger överföringssystem har upprättat ett samriskföretag som för de berörda överföringssystemen fungerar som systemansvarig för överföringssystem i två eller flera medlemsstater. Inget annat företag får ingå i samriskföretaget såvida det inte har godkänts som oberoende systemansvarig i enlighet med artikel 55 eller som en oberoende systemansvarig för överföring i enlighet med avsnitt 3.
6. Vid tillämpningen av denna artikel ska, om den person som avses i punkt 1 b, c och d är medlemsstaten eller ett annat offentligt organ, två separata offentliga organ som utövar kontroll över, å ena sidan, en systemansvarig för överföringssystemet eller över ett överföringssystem och, å andra sidan, över ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet, inte anses vara samma person eller samma personer.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att varken sådana kommersiellt känsliga uppgifter som avses i artikel 36, och som innehas av en systemansvarig för överföringssystemet som har ingått i ett vertikalt integrerat företag, eller personal hos en sådan systemansvarig för överföringssystemet överförs till företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet.
8. Om överföringssystemet den 3 september 2009 tillhörde ett vertikalt integrerat företag får en medlemsstat besluta att inte tillämpa punkt 1. Vad gäller den del av överföringssystemet som kopplar samman en medlemsstat med ett tredjeland, mellan den medlemsstatens gräns och den första anslutningspunkten i den medlemsstatens nät, om överföringssystemet den 23 maj 2019 tillhörde ett vertikalt integrerat företag, får en medlemsstat besluta att inte tillämpa punkt 1.

I sådant fall ska den berörda medlemsstaten antingen

- a) utse en oberoende systemansvarig i enlighet med artikel 55, eller
- b) följa bestämmelserna i avsnitt 3.

9. Om överföringssystemet den 3 september 2009 tillhörde ett vertikalt integrerat företag och det finns arrangemang som säkerställer att den systemansvarige för överföringssystemet faktiskt är mer oberoende än vad som föreskrivs i bestämmelserna i avsnitt 3, får en medlemsstat besluta att inte tillämpa punkt 1 i denna artikel.

Vad gäller den del av överföringssystemet som kopplar samman en medlemsstat med ett tredjeland, mellan den medlemsstatens gräns och den första anslutningspunkten i den medlemsstatens nät, om överföringssystemet den 23 maj 2019 tillhör ett vertikalt integrerat företag och det finns arrangemang som säkerställer att den systemansvarige för överföringssystemet faktiskt är mer oberoende än vad som föreskrivs i bestämmelserna i avsnitt 3, får den medlemsstaten besluta att inte tillämpa punkt 1 i denna artikel.

10. Innan ett företag godkänns och utses till systemansvarig för överföringssystem enligt punkt 9 i denna artikel, ska det certifieras i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i artikel 65.4, 65.5 och 65.6 i detta direktiv och i artikel 13 i **förordning COM(2021) 804 final [hänvisning till omarbetad förordning]** [...]. Därefter ska kommissionen kontrollera att befintliga arrangemang klart säkerställer ett mer faktiskt oberoende för den systemansvarige för överföringssystemet än bestämmelserna i avsnitt 3.
11. Vertikalt integrerade företag som äger ett överföringssystem får inte i något fall hindras från att vidta åtgärder för att uppfylla villkoren i punkt 1.
12. Företag som bedriver någon av funktionerna produktions- eller leveransverksamhet får inte under några omständigheter kunna direkt eller indirekt ta kontroll över eller utöva någon rättighet gentemot systemansvariga för överföringssystem med åtskild ägare i medlemsstater som tillämpar punkt 1.

AVSNITT 2

OBEROENDE SYSTEMANSVARIGA (ISO)

Artikel 55

Oberoende systemansvariga (ISO)

1. Om överföringssystemet den 3 september 2009 tillhörde ett vertikalt integrerat företag, får en medlemsstat besluta att inte tillämpa artikel [...] 54.1 och utse en oberoende systemansvarig (ISO) på förslag av överföringssystemets ägare (TSOW).

Vad gäller den del av överföringssystemet som kopplar samman en medlemsstat med ett tredjeland, mellan den medlemsstatens gräns och den första anslutningspunkten i den medlemsstatens nät, om överföringssystemet den 23 maj 2019 tillhörde ett vertikalt integrerat företag, får den medlemsstaten besluta att inte tillämpa artikel 54.1 och utse en oberoende systemansvarig (ISO) på förslag av överföringssystemets ägare (TSOW).

Utnämningen av en oberoende systemansvarig (ISO) ska godkännas av kommissionen.

2. Medlemsstaten får endast godkänna och utse en oberoende systemansvarig om följande villkor är uppfyllda:
- a) Den sökande har visat att den uppfyller kraven i artikel 54.1 b, c och d.
 - b) Den sökande har visat att den förfogar över nödvändiga ekonomiska, tekniska, fysiska och mänskliga resurser för att utföra sina uppgifter enligt artikel 35.
 - c) Den sökande förbinder sig att iaktta en tioårig nätutvecklingsplan, som övervakas av tillsynsmyndigheten.
 - d) Överföringssystemets ägare har uppvisat förmåga att fullgöra sina skyldigheter enligt punkt 5, och ska för detta ändamål tillhandahålla samtliga utkast till avtal med det sökande företaget och övriga relevanta enheter.
 - e) Den sökande har visat förmåga att fullgöra sina skyldigheter enligt [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] 804], inbegripet samarbete med systemansvariga för överföringssystem på europeisk och regional nivå.
3. Företag som av tillsynsmyndigheten intygas uppfylla villkoren i artikel 66 och i punkt 2 i den här artikeln ska av medlemsstaterna godkännas och utnämnas till oberoende systemansvariga. Certifieringsförfarandet i antingen artikel 65 i detta direktiv och i artikel 3 i förordning (EG) nr 715/2009 eller i artikel 66 i detta direktiv ska tillämpas.

4. Varje oberoende systemansvarig ska ansvara för att bevilja och förvalta tredje parts tillträde, inbegripet inkasseringen av tillträdes- och kapacitetsavgifter, och för att driva, underhålla och utveckla överföringssystemet, samt för att säkerställa att systemet på lång sikt kan uppfylla rimliga efterfrågekrav genom investeringsplanering. Vid utvecklingen av överföringssystemet ska den oberoende systemansvarige ansvara för planering (inbegripet tillståndsförfarandet), uppförande och idriftsättning av den nya infrastrukturen. I detta syfte ska den oberoende systemansvarige agera som systemansvarig för överföringssystemet i enlighet med detta kapitel. Överföringssystemets ägare ska inte ansvara för att bevilja och förvalta tredje parts tillträde eller för investeringsplanering.
5. Om en oberoende systemansvarig har utsetts ska överföringssystemets ägare fullgöra följande skyldigheter:
- a) Tillhandahålla den oberoende systemansvarige det samarbete och stöd som krävs för att denne ska kunna utföra sina uppgifter, i synnerhet all relevant information.
 - b) Finansiera de investeringar som den oberoende systemansvarige har beslutat om och som godkänts av tillsynsmyndigheten, eller medge att finansieringen görs av någon berörd part, inklusive den oberoende systemansvarige. Finansieringsmetoden ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten ska, innan beslut om godkännande fattas, samråda med överföringssystemets ägare och andra berörda parter.

- c) Stå för skadeståndsansvar i anslutning till nättillgångarna, med undantag av den del av ansvaret som avser den oberoende systemansvariges uppgifter.
 - d) Ge garantier för att underlätta finansieringen av en utbyggnad av nätet, med undantag av sådana investeringar där ägaren, i enlighet med led b, har medgett att finansieringen görs av någon berörd part, inklusive den oberoende systemansvarige.
6. Den berörda nationella konkurrensmyndigheten ska i nära samverkan med tillsynsmyndigheten ges alla relevanta befogenheter för att på ett effektivt sätt kunna övervaka att ägaren av överföringssystemet fullgör sina skyldigheter enligt punkt 5.

Artikel 56

Åtskillnad av ägare till överföringssystem (TSOW), ägare till vätgasnät, systemansvariga för lagringssystem och operatörer av lagringsanläggningar för vätgas

Om en oberoende systemansvarig eller en oberoende **operatör** av vätgasnät har utsetts ska ägare till överföringssystem och till vätgasnät och systemansvariga för lagringssystem eller operatörer av lagringsanläggningar för vätgas som ingår i vertikalt integrerade företag vara oberoende av annan verksamhet som inte rör överföring, distribution, transport och lagring av gaser, åtminstone när det gäller juridisk form, organisation och beslutsfattande.

Denna artikel ska endast gälla lagringsanläggningar för naturgas som är tekniskt och/eller ekonomiskt nödvändiga för ett effektivt tillträde till systemet för leverans till kunderna i enlighet med artikel 29.

För att säkerställa att den ägare till överföringssystem eller till vätgasnät och den systemansvarige för lagringssystemet eller den operatör av lagringsanläggningar för vätgas som avses i **första stycket**[...] är oberoende ska följande minimikriterier gälla:

- a) De personer som ansvarar för ledningen av ägaren till överföringssystemet eller till vätgasnätet och den systemansvarige för lagringssystemet eller operatören av lagringsanläggningar för vätgas får inte ingå i företagsstrukturer i det integrerade naturgasföretag som direkt eller indirekt ansvarar för den dagliga driften när det gäller produktion eller leverans av gaser.
- b) Lämpliga åtgärder ska vidtas för att säkerställa att de yrkesmässiga intressena hos de personer som ansvarar för ledningen av ägaren till överföringssystemet eller till vätgasnätet och den systemansvarige för lagringssystemet eller operatören av lagringsanläggningar för vätgas beaktas på ett sätt som säkerställer att dessa personer kan agera självständigt.
- c) Den systemansvarige för lagringssystemet eller operatören av lagringsanläggningar för vätgas ska ha faktisk beslutanderätt, oberoende av det integrerade naturgasföretaget, när det gäller de tillgångar som behövs för drift, underhåll och utveckling av lagringsanläggningar. Detta ska inte hindra förekomsten av lämpliga samordningssystem för att säkerställa ett skydd för moderbolagets ekonomiska och förvaltningsmässiga övervakningsrättigheter när det gäller avkastningen på tillgångar, som regleras indirekt i enlighet med artikel 72.7, i ett dotterbolag. Detta ska särskilt göra det möjligt för moderbolaget att godkänna den årliga finansieringsplan eller det motsvarande instrument som upprättas av den systemansvarige för lagringssystemet eller operatören av lagringsanläggningar för vätgas och att fastställa övergripande gränser för dess dotterbolags skuldsättningsnivå. Det ska inte vara tillåtet för moderbolaget att ge instruktioner för den dagliga driften eller om enskilda beslut beträffande uppförande eller uppgradering av lagringsanläggningar, så länge dessa beslut inte överskrider villkoren i den godkända finansieringsplanen eller motsvarande instrument.

- d) Ägaren till överföringssystemet eller till vätgasnätet och den systemansvarige för lagringssystemet eller operatören av lagringsanläggningar för vätgas ska upprätta en övervakningsplan, som ska ange vilka åtgärder som vidtas för att motverka diskriminerande beteende, och säkerställa att planen följs. Den ska också ange vilka specifika skyldigheter de anställda har för att uppfylla dessa mål. Den person eller det organ som ansvarar för att övervakningsplanen följs ska till tillsynsmyndigheten lämna en årlig rapport, som ska offentliggöras, om de åtgärder som vidtagits.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 83 för att komplettera[...] detta direktiv genom att utfärda riktlinjer för att säkerställa att överföringssystemets eller vätgasnätets ägare och den systemansvarige för lagringssystemet eller operatören av lagringsanläggningar för vätgas i alla avseenden uppfyller kraven i punkt 2 i denna artikel.

AVSNITT 3

OBEROENDE SYSTEMANSVARIGA FÖR ÖVERFÖRING (ITO)

Artikel 57

Tillgångar, utrustning, personal och identitet

1. Systemansvariga för överföringssystem ska vara utrustade med alla de mänskliga, tekniska, fysiska och ekonomiska resurser som är nödvändiga för att fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv och bedriva gasöverföringsverksamhet, särskilt följande:
 - a) Tillgångar som är nödvändiga för gasöverföringsverksamheten, bl.a. överföringssystemet, ska ägas av den systemansvarige för överföringssystemet.
 - b) Personal som är nödvändig för gasöverföringsverksamheten, bl.a. för utförande av alla verksamhetsuppgifter, ska vara anställd hos den systemansvarige för överföringssystemet.
 - c) Inhyrning av personal och tillhandahållande av tjänster till och från andra delar av det vertikalt integrerade företaget ska vara förbjudet. Detta ska dock inte hindra den systemansvarige för överföringssystemet från att tillhandahålla tjänster till det vertikalt integrerade företaget under förutsättning att
 - i) tillhandahållandet av dessa tjänster inte diskriminerar mellan systemanvändarna, att de är tillgängliga för samtliga systemanvändare på samma villkor och inte inskränker, snedvrider eller förhindrar konkurrensen avseende produktion eller leverans,
 - ii) villkoren för tillhandahållandet av tjänsterna har godkänts av tillsynsmyndigheten.

- d) Utan att det påverkar tillämpningen av tillsynsorganets beslut enligt artikel 60, ska tillräckliga ekonomiska resurser för framtida investeringsprojekt eller för ersättande av befintliga tillgångar göras tillgängliga för den systemansvarige för överföringssystemet i god tid av det vertikalt integrerade företaget efter en vederbörlig begäran från den systemansvarige för överföringssystemet.

2. Gasöverföringsverksamheten ska åtminstone omfatta följande uppgifter utöver dem som anges i artikel 35:

- a) Företräda den systemansvarige för överföringssystemet och hålla kontakt med tredje parter och tillsynsmyndigheter.
- b) Företräda den systemansvarige för överföringssystemet inom det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för gas ("Entso för gas").
- c) Bevilja och förvalta tredje parts tillträde på ett icke-diskriminerande sätt mellan systemanvändare eller kategorier av systemanvändare.
- d) Uppbära alla avgifter som härrör från överföringssystemet, bl.a. avgifter för tillträde, balansavgifter för stödtjänster, t.ex. gasbehandling, inköp av tjänster (balanskostnader, kompensation för energiförluster).
- e) Utföra drift, underhåll och utveckling av ett säkert, effektivt och ekonomiskt överföringssystem.

- f) Planera investeringar för att säkerställa att systemet på lång sikt kan tillgodose en rimlig efterfrågan och garantera försörjningstryggheten.
 - g) Inrätta lämpliga samriskföretag, bl.a. med en eller flera systemansvariga för överföringssystem, gasbörser och andra relevanta aktörer, för att söka nå målen att vidareutveckla regionala marknader eller underlätta liberaliseringen.
 - h) Tillhandahålla alla typer av företagstjänster, bl.a. juridiska tjänster, redovisnings- och it-tjänster.
- 3. Systemansvariga för överföringssystem ska organisera sig i en juridisk form enligt [...] **bilaga II** till [...] Europaparlamentets och rådets direktiv [...] (EU) 2017/1132²⁶.
 - 4. Den e systemansvarige för överföringssystemet får inte i företags identitet, kommunikationer, varumärkesprofilering och lokaler skapa förvirring i fråga om den separata identiteten för det vertikalt integrerade företaget eller någon del därav.
 - 5. Den systemansvarige för överföringssystemet får inte dela it-system eller it-utrustning, fysiska lokaler och säkerhetssystem för åtkomst med någon del av det vertikalt integrerade företaget, och inte heller använda samma konsulter eller externa entreprenörer för it-system eller it-utrustning och säkerhetssystem för åtkomst.
 - 6. De systemansvarigas för överförings systemet räkenskaper ska revideras av en annan revisor än den som reviderar det vertikalt integrerade företaget, eller någon del av detta.

²⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/101/EG av den 16 september 2009 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 48 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (EUT L 258, 1.10.2009, s. 11).

Oberoende för den systemansvarige för överföringssystemet

1. Utan att det påverkar de beslut som fattas av tillsynsorganet enligt artikel 60 ska den systemansvarige för överföringssystemet ha
 - a) faktisk beslutanderätt, oberoende av det vertikalt integrerade företaget, när det gäller de tillgångar som är nödvändiga för att driva, underhålla eller utveckla överföringssystemet,
 - b) befogenhet att anskaffa medel på kapitalmarknaden, särskilt genom lån och kapitalökning.
2. Den systemansvarige för överföringssystemet ska alltid agera så att det säkerställs att det finns tillräckliga resurser för att bedriva överföringsverksamheten korrekt och effektivt samt för att utveckla och upprätthålla ett effektivt, säkert och ekonomiskt överföringssystem.

3. Det vertikalt integrerade företags dotterbolag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet får inte direkt eller indirekt inneha aktier i den systemansvarige för överföringssystemet. Den systemansvarige för överföringssystemet får varken direkt eller indirekt äga aktier i något av det vertikalt integrerade företags dotterbolag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet eller erhålla aktieutdelningar eller andra ekonomiska förmåner från sådana dotterbolag.
4. Den systemansvarige för överförings övergripande företagsledningsstruktur och stadgar ska säkerställa ett faktiskt oberoende för den systemansvarige för överföringssystemet i enlighet med detta kapitel. Det vertikalt integrerade företaget får inte direkt eller indirekt bestämma den systemansvariges för överförings systemet konkurrensbeteende när det gäller dennes dagliga verksamhet och nätförvaltning, eller när det gäller den verksamhet som är nödvändig för att utarbeta den tioåriga nätutvecklingsplanen enligt artikel 51.

5. När systemansvariga för överföringssystem fullgör sina uppgifter enligt artiklarna 35 och 57.2 i detta direktiv och följer artiklarna 15.1, 5.1 a, 9.2, 9.3, 9.5, 30.6 och 12.1 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] 804] får de inte diskriminera olika personer eller enheter och får inte inskränka, snedvrída eller förhindra konkurrens i produktions- eller leveransverksamhet.
6. Alla kommersiella och ekonomiska förbindelser mellan det vertikalt integrerade företaget och den systemansvarige för överföring, bl.a. lån från den systemansvarige för överföring till det vertikalt integrerade företaget, ska ske på marknadsvillkor. Systemansvarige för överföringssystemet ska noggrant notera sådana kommersiella och ekonomiska förbindelser och göra dem tillgängliga för tillsynsmyndigheten på dennas begäran.
7. Den systemansvarige för överföringssystemet ska förelägga för tillsynsmyndighetens godkännande alla kommersiella och ekonomiska avtal med det vertikalt integrerade företaget.
8. Den systemansvarige för överföringssystemet ska informera tillsynsmyndigheten om de ekonomiska resurser som avses i artikel 57.1 d och som finns tillgängliga för framtida investeringsprojekt eller för att ersätta befintliga tillgångar.

9. Det vertikalt integrerade företaget ska avstå från alla handlingar som försvårar för eller förhindrar den systemansvarige för överföringssystemet att fullgöra sina skyldigheter enligt detta kapitel och får inte kräva att den systemansvarige för överföringssystemet ska begära tillstånd från det vertikalt integrerade företaget för att fullgöra dessa skyldigheter.
10. Ett företag som har certifierats av tillsynsmyndigheten att det uppfyller kraven i detta kapitel ska godkännas och utses till systemansvarig för överföringssystemet av den berörda medlemsstaten. Certifieringsförfarandet i antingen artikel 65 i detta direktiv och i artikel 13 i **[omarbetad gasförordning [...] [...] enligt förslag i COM X/Y]** eller i artikel 66 i detta direktiv ska tillämpas.
11. Den systemansvarige för överföringssystemet ska offentliggöra detaljerad information om kvaliteten på de gaser som transporteras i dess nät, på grundval av artiklarna 16 och 17 i förordning (EU) 2015/703.

Oberoende för den systemansvariges för överföringssystemet personal och företagsledning

1. Beslut om utnämning av, förlängning av mandattiden för, arbetsvillkor för, bl.a. ersättningar, och uppsägning av personer med ansvar för företagsledning eller ledamöter av den systemansvariges för överförings systemet administrativa organ ska fattas av den systemansvariges för överföringssystemet tillsynsorgan, som utsetts i enlighet med artikel 60.
2. Identiteten hos och de villkor som reglerar tjänsteperioden, dess varaktighet och uppsägningen för personer som nominerats av tillsynsorganet för utnämning eller förlängning av mandattiden såsom personer med ansvar för verkställande ledning och/eller ledamöter av den systemansvarige s för överföringssystemet administrativa organ samt skälen till varje förslag till beslut att avsluta en sådan tjänsteperiod ska meddelas tillsynsmyndigheten. Dessa villkor och beslut som avses punkt 1 ska endast vara bindande om tillsynsmyndigheten inom en treveckorsperiod efter underrättelsen inte har gjort några invändningar.

Tillsynsmyndigheten får göra invändningar mot de beslut som avses i punkt 1

- a) om den hyser tvivel på det yrkesmässiga oberoendet hos en nominerad person med ansvar för företagsledningen och/eller som ledamot av något administrativt organ, eller
- b) om den, vid ett förtida avbrytande av tjänsteperioden, hyser tvivel om det berättigade i ett sådant förtida avbrytande.

3. Ingen yrkesmässig position eller affärsförbindelse och inget yrkesmässigt ansvar eller intresse, vare sig direkt eller indirekt, i eller med det vertikalt integrerade företaget eller någon del av detta, eller med någon annan majoritetsaktieägare än den systemansvarige för överföringssystemet får utövas under en treårsperiod före utnämningen av personer med ansvar för företagsledning eller ledamöter av den systemansvariges för överföringssystemet administrativa organ, vilka omfattas av denna punkt.

4. Personer som ansvarar för företagsledningen och/eller är ledamöter i administrativa organ samt den systemansvariges för överföringssystemet anställda får inte yrkesmässigt ha någon position eller något ansvar, något intresse eller någon affärsförbindelse, vare sig direkt eller indirekt, i eller med någon annan del av det vertikalt integrerade företaget eller med dess majoritetsaktieägare.
5. Personer som ansvarar för företagsledningen eller är ledamöter i administrativa organ samt den systemansvariges för överföringssystemet anställda får inte ha något intresse i eller erhålla ekonomiska förmåner, vare sig direkt eller indirekt, från någon annan del av det vertikalt integrerade företaget än den systemansvarige för överföringssystemet. Deras ersättning får inte bero på det vertikalt integrerade företags verksamhet eller resultat som inte härrör från den systemansvariges för överföringssystemet.
6. Personer som ansvarar för företagsledningen eller är ledamöter i den systemansvariges för överföringssystemet administrativa organ ska garanteras effektiv rätt att till tillsynsmyndigheten rikta klagomål mot förtida avbrytande av deras tjänsteperiod.
7. Efter avslutad tjänsteperiod hos den systemansvarige för överföringssystemet får inte personer som ansvarat för företagsledningen eller varit ledamöter i något av dess administrativa organ yrkesmässigt ha någon position något ansvar eller något intresse i eller någon affärsförbindelse med någon annan del av det vertikalt integrerade företaget än den systemansvarige för överföringssystemet, eller med dess majoritetsaktieägare under en period på minst fyra år.

8. Punkt 3 ska tillämpas på majoriteten av de personer som ansvarar för företagsledningen eller är ledamöter i administrativa organ för den systemansvarige för överföringssystemet.

De personer som ansvarar för företagsledningen eller är ledamöter i administrativa organ för den systemansvarige för överföringssystemet och som inte omfattas av punkt 3 får inte ha utövat någon ledningsverksamhet eller någon annan relevant verksamhet i det vertikalt integrerade företaget under minst sex månader före sin utnämning.

Första stycket i denna punkt och punkterna 4–7 ska gälla samtliga personer som tillhör den verkställande ledningen samt dem som rapporterar direkt till dessa personer i frågor som rör drift, underhåll eller utveckling av nätet.

Tillsynsorgan

1. Den systemansvarige för överföringssystemet ska ha ett tillsynsorgan som ansvarar för beslut som kan ha en väsentlig inverkan på värdet på aktieägarnas tillgångar i den systemansvarige för överföringssystemet, särskilt beslut om godkännande av de årliga och de långsiktiga finansieringsplanerna, den systemansvariges skuldsättningsgrad och utdelningar till aktieägarna. De beslut som faller inom tillsynsorganets ansvarsområde omfattar inte sådana beslut som rör den dagliga verksamheten för den systemansvarige för överföringssystemet och den dagliga förvaltningen av nätet eller den verksamhet som är nödvändig för att utarbeta den tioåriga nätutvecklingsplanen enligt artikel 51.
2. Tillsynsorganet ska bestå av ledamöter som företräder det vertikalt integrerade företaget, ledamöter som företräder tredje parts aktieägare och, om så föreskrivs i någon medlemsstats lagstiftning, företrädare för andra intressenter såsom den systemansvariges för överföringssystemet anställda.
3. Artikel 59.2 första stycket och artikel 59.3–59.7 ska tillämpas på minst hälften av tillsynsorganets ledamöter minus en.

Artikel 59.2 andra stycket b ska tillämpas på alla ledamöter i tillsynsorganet.

Övervakningsplan och övervakningsansvarig

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att systemansvariga för överföringssystem upprättar och genomför en övervakningsplan där det anges vilka åtgärder som vidtas för att motverka diskriminerande beteende och på lämpligt sätt säkerställa att planen följs. I övervakningsplanen ska det anges vilka specifika skyldigheter de anställda har för att uppfylla dessa mål. Övervakningsplanen ska underställas tillsynsmyndighetens godkännande. Utan att det påverkar den nationella tillsynsmyndighetens befogenheter ska en övervakningsansvarig oberoende övervaka att planen följs.
2. Tillsynsorganet ska utse en övervakningsansvarig som ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får vägra att godkänna den övervakningsansvarige endast på grund av bristande oberoende eller yrkesmässig kapacitet. Den övervakningsansvarige kan vara en fysisk eller en juridisk person. Artikel 59.2–59.8 ska tillämpas på den övervakningsansvarige.

3. Den övervakningsansvarige ska ansvara för följande åtgärder:
- a) Övervaka genomförandet av övervakningsplanen.
 - b) Utarbeta en årsrapport om de åtgärder som vidtagits för att genomföra övervakningsplanen och överlämna den till tillsynsmyndigheten.
 - c) Rapportera till tillsynsorganet och utfärda rekommendationer för övervakningsplanen och dess genomförande.
 - d) Underrätta tillsynsmyndigheten om betydande överträdelser i fråga om genomförandet av övervakningsplanen.
 - e) Rapportera till tillsynsmyndigheten om kommersiella och ekonomiska förbindelser mellan det vertikalt integrerade företaget och den systemansvarige för överföringssystemet.
4. Den övervakningsansvarige ska förelägga tillsynsmyndigheten föreslagna beslut om investeringsplanen eller om enskilda investeringar i nätet. Detta ska ske senast när företagsledningen eller den systemansvariges för överföringssystemet behöriga administrativa organ överlämnar dem till tillsynsorganet.

5. När det vertikalt integrerade företaget under bolagsstämman eller genom omröstning bland det utsedda tillsynsorganets ledamöter har motsatt sig antagandet av ett beslut så att detta hindrar eller försenar investeringar, som enligt den tioåriga nätutvecklingsplanen skulle ha verkställts inom de följande tre åren, ska den övervakningsansvarige rapportera detta till tillsynsmyndigheten, som då ska vidta åtgärder i enlighet med artikel 51.
6. De villkor som reglerar den övervakningsansvariges uppdrag eller anställningsvillkor, inbegripet uppdragets varaktighet, ska underställas tillsynsmyndighetens godkännande. Villkoren ska säkerställa den övervakningsansvariges oberoende, bland annat genom att förse den övervakningsansvarige med de resurser som krävs för uppdragets fullgörande. Under uppdragsperioden får den övervakningsansvarige inte ha något annat yrkesmässigt uppdrag, ansvar eller intresse, direkt eller indirekt, i eller med någon del av det vertikalt integrerade företaget eller dess majoritetsaktieägare.
7. Den övervakningsansvarige ska regelbundet rapportera, antingen muntligt eller skriftligt, till tillsynsmyndigheten och ska ha rätt att regelbundet rapportera, antingen muntligt eller skriftligt, till den systemansvarige för överföringssystemet tillsynsorgan.
8. Den övervakningsansvarige får delta i alla möten i den systemansvariges för överföringssystemet företagsledning eller administrativa organ, i tillsynsorganets möten och vid bolagsstämman. Den övervakningsansvarige ska delta i alla möten där följande frågor diskuteras:

- a) Villkor för tillträde till nätet enligt vad som föreskrivs i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...]**804**], särskilt vad avser tariffer, tjänster för tillträde för tredje part, kapacitetstilldelning, överbelastningshantering, transparens, balans och andrahandsmarknader.
 - b) Projekt som genomförs för att driva, underhålla och utveckla överföringssystemet, bl.a. investeringar i nya transportförbindelser, i expanderad kapacitet och i optimering av befintlig kapacitet.
 - c) Inköp eller försäljning av energi som krävs för överföringssystemets drift.
9. Den övervakningsansvarige ska övervaka att den systemansvarige för överföringssystemet följer artikel 36.
10. Den övervakningsansvarige ska ha tillgång till alla relevanta uppgifter och till den systemansvariges för överföringssystemet kontor och till all information som är nödvändig för att fullgöra sin uppgift.
11. Efter tillsynsmyndighetens godkännande får tillsynsorganet säga upp den övervakningsansvarige. Tillsynsorganet ska på anmodan av tillsynsmyndigheten säga upp den övervakningsansvarige på grund av bristande oberoende eller yrkesmässig kapacitet.
12. Den övervakningsansvarige ska ha tillgång till den systemansvariges för överförings systemet kontor utan anmälan i förväg.

AVSNITT 4

ÅTSKILLNAD AV SÄRSKILDA OPERATÖRER AV VÄTGASNÄT

Artikel 62

Åtskillnad av operatörer av vätgasnät

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att operatörer av vätgasnät från och med den [införlivandeperiodens [...] **slut** + 1 år] är åtskilda i enlighet med de regler för systemansvariga för överföringssystem för naturgas som anges i artikel 5[...]4.1–54.3, **54.6, 54.7 och 54.12 [...]**.
2. Vid tillämpning av denna artikel, artiklarna 42 och 54 samt artiklarna 35 och 43 i direktiv (EU) 2019/944 ska produktion eller leverans omfatta produktion och leverans av vätgas, och överföring ska omfatta transport av vätgas.
3. [...]För vätgasnät[...] **som** tillhör[...] ett vertikalt integrerat företag får en medlemsstat besluta att inte tillämpa punkt 1. I sådana fall ska den berörda medlemsstaten utse en oberoende operatör av vätgasnät som är åtskild i enlighet med bestämmelserna om oberoende systemansvariga för naturgas i artikel 55. Operatörer av vätgasnät och systemansvariga för överföringssystem för gas som är åtskilda i enlighet med artikel 54.1 **får [...]** agera som oberoende operatörer av vätgasnät, om inte annat följer av kraven i artikel 63.

4. [...] Genom undantag från artikel 54 får medlemsstaterna, om ett vätgasnät tillhör en certifierad systemansvarig för överföringssystem för gas eller [...] om ett vätgasnät den [direktivets ikraftträdande] [...] tillhörde ett vertikalt integrerat företag, besluta att inte tillämpa punkt 1 och utse en enhet som står under fullständig kontroll av den systemansvariga för överföringssystem eller av det vertikalt integrerade [...] vätgasföretaget [...] till en integrerad operatör av vätgasnät som är åtskild i enlighet med bestämmelserna om oberoende systemansvariga för överföring av naturgas i kapitel IX avsnitt 3. [...]
5. De regler som är tillämpliga på systemansvariga för överföringssystem enligt artikel 66 ska tillämpas på operatörer av vätgasnät.

Artikel 63

Horisontell åtskillnad av operatörer av vätgasnät

Om en operatör av vätgasnät ingår i ett företag som är verksamt inom överföring eller distribution av naturgas eller el ska denne vara oberoende åtminstone i fråga om sin juridiska form.

Artikel 64

Särredovisning för operatörer av vätgassystem

Medlemsstaterna ska säkerställa att räkenskaperna för operatörer av vätgassystem förs i enlighet med artikel 69.

AVSNITT 5

UTSEENDE OCH CERTIFIERING AV SYSTEMANSVARIGA FÖR NATURGAS OCH OPERATÖRER AV VÄTGASNÄT

Artikel 65

Utseende och certifiering av systemansvariga för överföringssystem (TSO) och operatörer av vätgasnät

1. Innan ett företag godkänns och utses till systemansvarig för överföringssystem eller operatör av vätgasnät ska det certifieras enligt förfarandena i punkterna 4, 5 och 6 i den här artikeln och i artikel 13 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...]**804**].
2. Ett företag som av tillsynsmyndigheten, till följd av nedanstående certifieringsförfarande, intygas uppfylla kraven i artikel 54 eller artikel 62, ska av medlemsstaterna godkännas och utses till systemansvarig för överföringssystemet eller operatör av vätgasnätet. Utnämningen av systemansvariga för överföringssystemet och operatörer av vätgasnät ska anmälas till kommissionen och offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.
3. Certifierade företag ska till tillsynsmyndigheten anmäla planerade transaktioner som kan komma att kräva en omprövning av huruvida de uppfyller kraven i artikel 54 eller artikel 62.

4. Tillsynsmyndigheterna ska kontrollera att certifierade företag fortlöpande uppfyller kraven i artikel 54 eller artikel 62. För att säkerställa att kraven uppfylls ska de i följande fall inleda ett certifieringsförfarande:
- a) Efter anmälan från certifierade företag i enlighet med punkt 3.
 - b) På eget initiativ då de får vetskap om att en planerad förändring när det gäller rättigheter gentemot eller inflytande över certifierade företag eller ägare till överföringssystem kan leda till överträdelse av artikel 54 eller artikel 62, eller då de har anledning att misstänka att en sådan överträdelse kan ha skett.
 - c) Efter en motiverad begäran från kommissionen.
5. Tillsynsmyndigheterna ska fatta beslut om certifiering av en systemansvarig för överföringssystemet [...] eller av en operatör av vätgasnät inom 100 arbetsdagar från den dag då den systemansvarige för överföringssystemet [...] eller operatören av vätgasnätet inkom med anmälan eller kommissionen överlämnade sin begäran. När denna period har löpt ut ska certifieringen anses vara beviljad. Tillsynsmyndighetens uttryckliga eller underförstådda beslut ska börja gälla först efter det att det förfarande som avses i punkt 6 har fullföljts.

6. Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål anmäla det uttryckliga eller underförstådda beslutet om certifiering till kommissionen, och förse kommissionen med alla relevanta uppgifter avseende detta beslut. Kommissionen ska agera i enlighet med förfarandet i artikel 13 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**].
7. Tillsynsmyndigheterna och kommissionen har rätt att från systemansvariga för överföringssystem, operatörer av vätgasnät och företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet begära sådan information som är relevant för fullgörandet av deras skyldigheter enligt denna artikel.
8. Tillsynsmyndigheten och kommissionen ska behandla kommersiellt känsliga uppgifter konfidentiellt.

Certifiering i förhållande till tredjeländer

1. Om certifiering begärs av ägaren till ett överföringssystem, den systemansvarige för ett överföringssystem, en operatör av ett vätgasnät eller en ägare till ett vätgasnät som kontrolleras av en eller flera personer från tredjeländer, ska tillsynsmyndigheten underrätta kommissionen.

Tillsynsmyndigheten ska även utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella omständigheter som skulle leda till att en eller flera personer från tredjeländer får kontroll över ett överföringssystem, en systemansvarig för överföringssystem, ett vätgasnät [...] eller en **operatör [...]** av ett vätgasnät.

2. Den systemansvarige för överföringssystemet eller operatören av vätgasnätet ska underrätta tillsynsmyndigheten om eventuella omständigheter som skulle leda till att en eller flera personer från tredjeländer får kontroll över överföringssystemet eller den systemansvarige för överföringssystemet **eller över vätgasnätet eller operatören av vätgasnätet.**

3. Tillsynsmyndigheten ska anta ett utkast till beslut om certifiering av en systemansvarig för överföringssystemet eller en operatör av vätgasnät inom 100 arbetsdagar efter anmälan från den systemansvarige för överföringssystemet **eller operatören av vätgasnätet**. Tillsynsmyndigheten ska vägra certifiering om det inte visas
- a) att den berörda enheten uppfyller kraven i artikel 54 eller artikel 62, och
 - b) för tillsynsmyndigheten eller annan behörig myndighet som utsetts av medlemsstaten, att ett beviljande av certifiering inte kommer att äventyra en trygg energiförsörjning i medlemsstaten och unionen. När denna fråga beaktas ska tillsynsmyndigheten eller annan behörig utsedd myndighet ta hänsyn till
 - i) unionens rättigheter och skyldigheter med avseende på dessa tredjeländer enligt internationell rätt, inbegripet avtal med ett eller flera tredjeländer som unionen är part i och som rör trygg energiförsörjning,
 - ii) medlemsstatens rättigheter och skyldigheter med avseende på dessa tredjeländer, enligt avtal som ingåtts med tredjeländerna i den mån avtalen överensstämmer med unionsrätten,
 - iii) andra specifika omständigheter och förhållanden i fallet och i det berörda tredjelandet.

4. Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål anmäla beslutet till kommissionen, tillsammans med all relevant information beträffande beslutet.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheten eller den utsedda behöriga myndighet som avses i punkt 3 b, innan tillsynsmyndigheten antar ett beslut om certifiering, begär ett yttrande från kommissionen om huruvida
 - a) den berörda enheten uppfyller kraven i artikel 54 eller artikel 62, och
 - b) ett beviljande av certifiering kan äventyra en trygg energiförsörjning till unionen.
6. Kommissionen ska behandla den begäran som avses i punkt 5 så snart den har mottagits. Inom 50 arbetsdagar efter det att begäran har mottagits ska kommissionen avge sitt yttrande till tillsynsmyndigheten eller, om begäran kommit från den utsedda behöriga myndigheten, till den myndigheten.

När kommissionen utarbetar sitt yttrande kan den begära in synpunkter från Acer, berörd medlemsstat och berörda parter. I ett sådant fall ska perioden på 50 arbetsdagar förlängas med ytterligare 50 arbetsdagar.

Om kommissionen inte har avgett något yttrande inom den period som avses i första och andra styckena ska den inte anses ha några invändningar mot tillsynsmyndighetens beslut.

7. När kommissionen bedömer huruvida den kontroll som utövas av en eller flera personer från tredjeländer kommer att äventyra en trygg energiförsörjning till unionen, ska den beakta
- a) de särskilda omständigheterna i fallet och i det eller de berörda tredjeländerna, och
 - b) unionens rättigheter och skyldigheter med avseende på det eller de tredjeländerna enligt internationell rätt, inbegripet avtal med ett eller flera tredjeländer som unionen är part i och som rör trygg energiförsörjning.
8. Tillsynsmyndigheten ska anta sitt slutliga beslut om certifieringen inom 50 arbetsdagar efter utgången av den period som avses i punkt 6. När tillsynsmyndigheten antar sitt slutliga beslut ska den ta största hänsyn till kommissionens yttrande. I varje fall ska medlemsstaterna ha rätt att vägra certifiering när beviljande av certifiering äventyrar en trygg energiförsörjning i den egna medlemsstaten eller i en annan medlemsstat. När en medlemsstat har utsett en annan behörig myndighet för att bedöma punkt 3 b, kan medlemsstaten kräva att tillsynsmyndigheten antar sitt slutliga beslut i överensstämmelse med den behöriga myndighetens bedömning. Den tillsynsmyndighetens slutliga beslut och kommissionens yttrande ska offentliggöras tillsammans. Om det slutliga beslutet avviker från kommissionens yttrande ska den berörda medlemsstaten tillhandahålla och offentliggöra, tillsammans med beslutet, skälen för detta beslut.

9. Inget i denna artikel ska påverka medlemsstaternas rätt att, i överensstämmelse med unionsrätten, utöva inhemsk rättslig kontroll för att skydda legitima intressen som rör allmän säkerhet.
10. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 83 **som kompletterar detta direktiv genom att utfärda [...]** riktlinjer där detaljer anges för förfarandet vid tillämpningen av denna artikel.

Artikel 67

Utseende av operatörer av lagringsanläggningar för naturgas, för vätgas, LNG-anläggningar och vätgasterminaler

Medlemsstaterna ska, för en tid som de själva bestämmer med beaktande av effektivitet och ekonomisk balans, utse eller ålägga de företag som äger lagringssystem för naturgas, lagringsanläggningar för vätgas, eller LNG-anläggningar och vätgasterminaler att utse en eller flera systemansvariga eller operatörer för denna infrastruktur.

AVSNITT 6

SÄRREDOVISNING OCH TRANSPARENS I BOKFÖRINGEN

Artikel 68

Tillgång till räkenskaper

1. Medlemsstaterna eller varje behörig myndighet de utser, inklusive de tillsynsmyndigheter som avses i artikel 70.1 och de tvistlösningsmyndigheter som avses i artikel 24.3, ska i den utsträckning som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter ha tillgång till naturgas- och vätgasföretagens bokföring i enlighet med artikel 71.
2. Medlemsstaterna och varje utsedd behörig myndighet, inklusive de tillsynsmyndigheter som avses i artikel 70.1 och tvistlösningsmyndigheterna, ska behandla kommersiellt känsliga uppgifter konfidentiellt. Medlemsstaterna får föreskriva att sådan information offentliggörs om detta är nödvändigt för att de behöriga myndigheterna ska kunna utföra sina uppgifter.

Särredovisning

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att naturgas- och vätgasföretagens bokföring sker i enlighet med punkterna 2–5.
2. Naturgas- och vätgasföretag ska, oberoende av ägartyp eller juridisk form, upprätta, låta revidera och offentliggöra sina årsredovisningar i enlighet med de bestämmelser i nationell lagstiftning som avser årsredovisning för aktiebolag och som har fastställts i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU²⁷.

Företag som inte enligt lag är skyldiga att offentliggöra sin årsredovisning ska hålla en kopia av denna tillgänglig för allmänheten på sitt huvudkontor.

²⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

3. Företag ska i sin interna bokföring särredovisa verksamhetsgrenarna överföring, distribution, LNG, vätgasterminaler, lagring av naturgas och vätgas och vätgastransport så som de skulle behöva göra om verksamheterna bedrevs av separata företag, för att undvika diskriminering, korssubventionering och snedvridning av konkurrensen. De ska också redovisa, eventuellt genom en sammanställd redovisning, andra verksamheter utan samband med överföring, distribution, LNG, vätgasterminaler, lagring av naturgas och vätgas och vätgastransport. Inkomster från äganderätt till överförings-, distributions- eller vätgasnäten ska specificeras i bokföringen. Vid behov ska de upprätta en sammanställd redovisning för annan verksamhet utanför gassektorn. Den interna bokföringen ska omfatta en balansräkning och en resultaträkning för varje verksamhetsgren.
4. Den revision som anges i punkt 2 ska särskilt verifiera att den i punkt 3 angivna skyldigheten att undvika diskriminering och korssubventioner uppfylls.
5. Företagen ska i sin interna bokföring ange de regler för fördelningen av tillgångar och skulder, utgifter och inkomster samt för avskrivningar som de följer vid upprättandet av den separata bokföring som anges i punkt 3, utan att det påverkar tillämpningen av nationellt tillämpliga bestämmelser om bokföring. Dessa interna regler får ändras endast i undantagsfall. Sådana ändringar ska anges och vara vederbörligen motiverade.
6. Årsredovisningen ska i noter ange alla transaktioner av en viss storlek som har genomförts med anknutna företag.

Kapitel X

Tillsynsmyndigheter

Artikel 70

Tillsynsmyndigheternas utnämning och oberoende

1. Varje medlemsstat ska utse en tillsynsmyndighet på nationell nivå.
2. Punkt 1 ska inte påverka utnämningen av andra tillsynsmyndigheter på regional nivå i medlemsstaterna, förutsatt att det finns en företrädare på hög nivå för representation och kontakt på unionsnivå i den tillsynsnämnd som ingår i Acer i enlighet med artikel 7.1 i förordning (EU) 2019/942.
3. Genom undantag från punkt 1 kan en medlemsstat utse tillsynsmyndigheter för mindre system på ett geografiskt separat område vars konsumtion 2008 understiger 3 % av den samlade konsumtionen i den medlemsstat där området är beläget. Detta undantag ska inte påverka utnämningen av en företrädare på hög nivå för representation och kontakt på unionsnivå i den tillsynsnämnd som ingår i Acer i enlighet med artikel 7.1 i förordning (EU) 2019/942.
4. Medlemsstaterna ska garantera tillsynsmyndighetens oberoende och säkerställa att den utövar sina befogenheter på ett opartiskt och transparent sätt. I detta syfte ska medlemsstaterna säkerställa att tillsynsmyndigheten, när den utför de uppgifter som den tilldelas i enlighet med detta direktiv och tillhörande lagstiftning,
 - a) är juridiskt åtskild från och funktionellt oberoende av alla andra offentliga och privata organ,

- b) säkerställer att dess personal och de personer som svarar för dess ledning
 - i) agerar oberoende av marknadsintressen,
 - ii) inte söker eller tar emot direkta anvisningar från någon regering eller något annat offentligt eller privat organ när den utför sina tillsynsuppgifter. Detta krav inkräktar inte i tillämpliga fall på ett nära samarbete med andra berörda nationella myndigheter eller på de allmänna politiska riktlinjer som regeringen utfärdat och som inte avser tillsynsskyldigheter och tillsynsbefogenheter enligt artikel 72.

5. För att bevara tillsynsmyndighetens oberoende ställning ska medlemsstaterna i synnerhet säkerställa

- a) att tillsynsmyndigheten kan fatta självständiga beslut oberoende av något politiskt organ,
- b) att tillsynsmyndigheten har de personalresurser och ekonomiska resurser som den behöver för att kunna utföra sina uppgifter och utöva sina befogenheter på ett ändamålsenligt och effektivt sätt,
- c) att tillsynsmyndigheten har ett särskilt årligt budgetanslag med självständigt ansvar för den anslagna budgetens genomförande,
- d) att ledamöterna av tillsynsmyndighetens styrelse eller, om sådan inte finns, tillsynsmyndighetens högsta ledning utses för en bestämd period på mellan fem och sju år, som ska kunna förnyas en gång,

- e) att ledamöterna av tillsynsmyndighetens styrelse eller, om sådan inte finns, tillsynsmyndighetens högsta ledning utses på grundval av objektiva, transparenta och offentliggjorda kriterier genom ett oberoende och opartiskt förfarande som säkerställer att kandidaterna har nödvändig kompetens och erfarenhet för berörda positioner inom tillsynsmyndigheten,
- f) att det finns bestämmelser om intressekonflikter och att konfidentialitetsskyldigheterna sträcker sig längre än mandatperioden för ledamöterna av tillsynsmyndighetens styrelse eller, om styrelse saknas, för tillsynsmyndighetens högsta ledning,
- g) att ledamöterna av tillsynsmyndighetens styrelse eller, om styrelse saknas, tillsynsmyndighetens högsta ledning endast får avsättas på grundval av fastställda transparenta kriterier.
- h) Medlemsstaterna får föreskriva att tillsynsmyndigheternas årsräkenskaper ska granskas i efterhand av en oberoende revisor.

Med avseende på första stycket d ska medlemsstaterna säkerställa att det finns ett lämpligt roterande system för styrelsen eller högsta ledningen. Styrelsens ledamöter eller, om styrelse inte finns, medlemmar av högsta ledningen kan avsättas under mandatperioden endast om de inte längre uppfyller villkoren i denna artikel eller har gjort sig skyldiga till fel enligt nationell lag.

6. Senast den 5 juli 2022 och därefter vart fjärde år ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om de nationella myndigheternas efterlevnad av den princip om oberoende som anges i denna artikel.

Tillsynsmyndigheternas allmänna mål

När tillsynsmyndigheten utför de uppgifter som anges i detta direktiv ska den vidta alla rimliga åtgärder för att bidra till följande mål inom ramen för sina skyldigheter och befogenheter enligt artikel 72, i tillämpliga fall i nära samarbete med andra relevanta nationella myndigheter, inklusive konkurrensmyndigheterna och myndigheter från angränsande länder, inbegripet tredjeländer, och utan att inkräkta på deras behörighet:

- a) I nära samarbete med andra medlemsstaters tillsynsmyndigheter, kommissionen och Acer främja en konkurrensutsatt, flexibel, säker och miljömässigt hållbar inre marknad för naturgas, förnybara och koldioxidsnåla gaser och vätgas i unionen och säkerställa att det råder lämpliga villkor för att naturgas- och vätgasnäten fungerar effektivt och tillförlitligt **och att energisystemintegrering främjas**, med beaktande av de långsiktiga målen, och på så sätt bidra till att unionsrätten tillämpas konsekvent, effektivt och ändamålsenligt så att unionens klimat- och energimål uppnås.
- b) Utveckla konkurrensutsatta och väl fungerande regionala gränsöverskridande marknader inom unionen för att de mål som avses i led a ska kunna uppnås.

- c) Undanröja restriktioner för naturgashandeln och vätgashandeln mellan medlemsstater, inbegripet att undanröja restriktioner som beror på skillnader i gaskvalitet, i den volym vätgas som blandas in i naturgassystemet eller i kvaliteten på vätgasen i vätgassystemet, och utveckla den kapacitet för gränsöverskridande överföring och/eller transport som krävs för att tillgodose efterfrågan och förbättra integreringen av nationella marknader, vilket säkerställer driftskompatibilitet i EU:s sammanlänkade naturgassystem eller unionens vätgassystem och som kan underlätta för naturgasflödet inom hela unionen.
- d) Bidra till att det så kostnadseffektivt som möjligt, **och med tillämpning av principen om energieffektivitet först**, utvecklas säkra, pålitliga, effektiva och icke-diskriminerande system som är konsumentinriktade, främja systemens tillräcklighet och, i enlighet med de allmänna energi- och klimatpolitiska målsättningarna, energieffektivitet och integrering i både överförings- och distributionsnäten av stor- och småskalig produktion av gas från förnybara källor och decentraliserad produktion och underlätta driften av dem i förhållande till andra energinät för el och uppvärmning.
- e) Underlätta tillträde till nätet för ny produktionskapacitet, i synnerhet genom att undanröja hinder som skulle kunna förhindra tillträdet för nya marknadsaktörer och för gas och vätgas från förnybara källor.
- f) Säkerställa att systemansvariga och systemanvändare får lämpliga incitament, både på kort och lång sikt, för att öka systemeffektiviteten, särskilt energieffektiviteten, och främja marknadsintegreringen.
- g) Säkerställa att kunderna drar nytta av att den inhemska marknaden fungerar effektivt, främja effektiv konkurrens och bidra till att säkerställa konsumentskyddet i nära samarbete med relevanta konsumentskyddsmyndigheter.
- h) Bidra till uppnåendet av en hög standard på allmännyttiga tjänster på naturgasområdet, bidra till skydd för utsatta kunder, samt bidra till att de processer för utbyte av uppgifter som behövs då kunder byter gashandlare är kompatibla.

Artikel 72

Tillsynsmyndighetens skyldigheter och befogenheter

1. Tillsynsmyndigheten ska ha följande skyldigheter:
 - a) Fastställa eller godkänna, eller både fastställa och godkänna, enligt transparenta kriterier, överförings- eller distributionstariffer eller metoderna för beräkning av dem.
 - b) Från och med den 1 januari [...] **2036** eller från och med den dag då artikel 31.1 i detta direktiv börjar tillämpas, fastställa eller godkänna eller både fastställa och godkänna, enligt transparenta kriterier, tariffer för tillträde till vätgasnät eller metoderna för beräkning av dem.
 - c) Fastställa eller godkänna, enligt transparenta kriterier,
 - i) eller både fastställa och godkänna, storleken på och varaktigheten av den särskilda avgift som avses i artikel 4 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**] eller metoderna för beräkning av den,
 - ii) värdet av de överförda tillgångarna och destinationen för eventuella vinster och förluster som kan uppstå till följd av detta och iii) fördelningen av bidrag till den särskilda avgiften.

- d) d) Säkerställa att systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem och, i relevanta fall, ägare av överförings- och distributionssystem, operatörer av vätgasnät, liksom naturgas- och vätgasföretag och andra marknadsaktörer, inbegripet medborgarenergigemenskaper, fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv, [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**], de nätföreskrifter och riktlinjer som antas enligt artiklarna 52 och 53 i gasförordningen, förordning (EU) 2017/1938 samt övrig tillämplig unionslagstiftning, inbegripet i fråga om gränsöverskridande aspekter, samt de beslut som antas av Acer.
- e) I nära samordning med övriga tillsynsmyndigheter säkerställa att Entso för gas, EU DSO-enheten och ENNOH fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv, [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**], de nätföreskrifter och riktlinjer som antas enligt artiklarna 52–56 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**] och annan relevant unionsrätt, inbegripet i fråga om gränsöverskridande frågor, samt de beslut som antas av Acer, och gemensamt fastställa att Entso för gas, EU DSO-enheten och ENNOH inte fullgör sina respektive skyldigheter. Om tillsynsmyndigheterna inte har kunnat nå en överenskommelse inom fyra månader efter det att samråd inletts i syfte att gemensamt fastställa bristande efterlevnad, ska frågan hänskjutas till Acer för beslut i enlighet med artikel 6.10 i förordning (EU) 2019/942.

- f) Övervaka utvecklingen av gaskvaliteten och den hantering av gaskvaliteten som utförs av systemansvariga för överföringssystem och, i relevanta fall, av systemansvariga för distributionssystem, inbegripet att övervaka kostnadsutvecklingen för de systemansvarigas hantering av gaskvalitet och utvecklingen i fråga om inblandning **och avskiljning [...]** av vätgas i naturgassystemet. **Om en annan behörig myndighet i en medlemsstat redan har fått i uppdrag att samla in denna information ska den behöriga myndigheten dela denna information med tillsynsmyndigheten.**
- g) Övervaka utvecklingen av vätgaskvaliteten och den hantering av vätgaskvaliteten som utförs av operatörer av vätgasnät, i relevanta fall enligt vad som avses i artikel 46, inbegripet att övervaka kostnadsutvecklingen för hanteringen av vätgaskvalitet.
- h) Granska och tillhandahålla en bedömning av den översikt **samt avge ett yttrande och rekommendera ändringar av den rapport** över utvecklingen av transportinfrastruktur för vätgas som lämnas in av operatörer av vätgasnät i enlighet med artikel 52, med beaktande av vätgasnätets övergripande energiekonomiska nödvändighet samt den ram för gemensamma scenarier som utarbetas enligt artikel 51.2 e angående planeringen av nätutveckling **och den unionsomfattande tioåriga nätutvecklingsplanen för vätgas i enlighet med artikel 43 i [omarbetad gasförordning].**

- i) Beakta denna granskning och bedömning av översikten över utvecklingen av transportinfrastruktur för vätgas som begärs enligt led [...] h vid sitt godkännande av särskilda avgifter i den mening som avses i artikel 4 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...]] **804**.
- j) Samarbeta om gränsöverskridande frågor med tillsynsmyndigheten eller tillsynsmyndigheterna i de andra berörda medlemsstaterna och med Acer, särskilt genom deltagande i arbetet i Acers tillsynsnämnd enligt artikel 21 i förordning (EU) 2019/942. För infrastruktur till och från ett tredjeland kan tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där den första sammanlänkningspunkten med medlemsstaternas nät är belägen efter samråd med tillsynsmyndigheterna i andra berörda medlemsstater samarbeta med tredjelandets berörda myndigheter, inbegripet myndigheterna i energigemenskapens fördragsslutande parter, i syfte att för denna infrastruktur uppnå en konsekvent tillämpning av detta direktiv inom medlemsstaternas territorium.

- k) Följa och genomföra de rättsligt bindande och relevanta beslut som fattats av Acer och kommissionen.
- l) Lämna in en årlig rapport om sin verksamhet och om hur dess skyldigheter har fullgjorts till de berörda myndigheterna i medlemsstaterna, Acer och kommissionen. Rapporten ska omfatta de åtgärder som vidtagits och de resultat som uppnåtts med avseende på samtliga de uppgifter som räknas upp i denna artikel.
- m) Förhindra korssubventionering mellan verksamhetsgrenarna överföring, distribution, vätgastransport, lagring av naturgas och vätgas, LNG-anläggningar, vätgasterminaler och leverans av naturgas och vätgas, **om inte annat föreskrivs i unionsrätten**.
- n) Övervaka de investeringsplaner som de systemansvariga för överföringssystem utarbetar och i sin årsrapport presentera en bedömning av i vilken mån dessa investeringsplaner är förenliga med den unionsomfattande nätutvecklingsplan som avses i artikel 29 x i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] 804], varvid bedömningen får innefatta rekommendationer om ändring av dessa investeringsplaner.

- o) Övervaka efterlevnaden av reglerna för nätens säkerhet och tillförlitlighet, se över hur reglerna efterlevts tidigare och fastställa eller godkänna normer för och krav på tjänsternas och leveransernas kvalitet eller bidra till detta tillsammans med andra behöriga myndigheter.
- p) Övervaka graden av transparens, också i grossistpriserna, och säkerställa att naturgas- och vätgasföretagen fullgör sina skyldigheter vad gäller transparens.
- q) Övervaka graden och effektiviteten av marknadsöppnande och konkurrens på grossist- och kund nivå, även när det gäller naturgas- och vätgasbörser, priser för hushållskunder, inklusive system för förskottsbetalning, andel kunder som byter gashandlare, andel kunder som får sina leveranser avstängda, avgifterna för och utförandet av underhållstjänster och hushållskundernas klagomål, samt övervaka eventuell snedvridning eller inskränkning av konkurrensen, inbegripet att tillhandahålla relevant information, och göra de berörda konkurrensmyndigheterna uppmärksamma på relevanta fall.

- r) Övervaka förekomsten av begränsande avtalsvillkor, inbegripet exklusivitetsklausuler, som kan hindra större icke-hushållskunder från att samtidigt teckna avtal med mer än en gashandlare eller begränsa deras möjligheter att göra detta och, om så är lämpligt, underrätta de nationella konkurrensmyndigheterna om sådana avtalsvillkor.
- s) Respektera avtalsfriheten för långsiktiga avtal, förutsatt att dessa stämmer överens med unionsrätten och unionens politik och förutsatt att de bidrar till mål om minskade koldioxidutsläpp. Några långsiktiga avtal om leverans av fossil gas utan inslag av koldioxidminskning får inte ingås med en löptid efter utgången av 2049.
- t) Övervaka den tid som systemansvariga för överförings- och distributions system för naturgas eller operatörer av vätgasnät behöver för att genomföra anslutningar och reparationer.
- u) Övervaka och granska villkoren för tillträde till lagring, lagring av gas i rörledning och andra stödtjänster enligt artikel 29 eller artikel 33. Om reglerna för tillträde till lagring av naturgas fastställs i enlighet med artikel 29.3 ska denna uppgift inte omfatta granskning av tariffer.

- y) Tillsammans med andra relevanta myndigheter bidra till att konsumentskyddsåtgärderna, inklusive åtgärderna i bilaga I, är effektiva och genomförs.
- w) Minst en gång per år offentliggöra rekommendationer om leveransavgifternas överensstämmelse med artikel 6 och vid behov översända dessa rekommendationer till konkurrensmyndigheterna.
- x) Säkerställa en icke-diskriminerande tillgång till kundernas förbrukningsuppgifter, tillhandahållandet för alternativ användning av ett lättbegripligt harmoniserat format på nationell nivå för förbrukningsuppgifter och omedelbar tillgång för alla kunder till sådana uppgifter enligt artiklarna 22 och 23.
- y) Övervaka genomförandet av regler om uppgifter och skyldigheter för systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem, operatörer av vätgasnät, gashandlare och kunder samt andra marknadsaktörer enligt [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] 804].

- z) Övervaka att kriterierna för att avgöra om en lagringsanläggning för naturgas omfattas av artikel 29.3 eller 29.4 tillämpas korrekt.
- aa) Övervaka genomförandet av skyddsåtgärder enligt artikel 77.
- bb) Bidra till inbördes överensstämmelse mellan processer för utbyte av uppgifter för de viktigaste marknadsprocesserna på regional nivå.
- cc) Genomföra nätföreskrifter och riktlinjer som antagits i enlighet med artikel 52 i **[omarbetad gasförordning]** genom nationella åtgärder eller, när så krävs, samordnade regionala eller unionsomfattande åtgärder.
- dd) Säkerställa ett transparent och effektivt förfarande för upprättandet av den nationella nätutvecklingsplanen i linje med kraven i artiklarna 51 och 52.
- ee) Godkänna och ändra nätutvecklingsplanerna **enligt artikel 51 och [...] artikel 52.6 och 52.7.**

[...] [...]

- hh) Övervaka tillgången till jämförelsewebbplatser, inklusive jämförelseverktyg som uppfyller kriterierna i artikel 12.
- ii) Övervaka undanröjandet av omotiverade hinder och begränsningar för utvecklingen av förbrukningen av egenproducerad förnybar naturgas och medborgarenergigemenskaper.

2. Om så är föreskrivet i en medlemsstat får de övervakningsuppgifter som avses i punkt 1 utföras av andra myndigheter än tillsynsmyndigheten. I sådana fall ska den information som är resultatet av övervakningen göras tillgänglig för tillsynsmyndigheten så snart som möjligt.

Utan att inkräkta på den specifika behörighet den har och i överensstämmelse med principerna om bättre lagstiftning ska tillsynsmyndigheten, samtidigt som den bevarar sin självständighet, vid behov rådgöra med systemansvariga för överföringssystem för naturgas och operatörer av vätgasnät och, när så är lämpligt, nära samarbeta med andra relevanta nationella myndigheter när de fullgör de uppgifter som anges i punkt 1.

3. Förutom de skyldigheter som tillsynsmyndigheten tilldelas enligt punkt 1 ska den, när en oberoende systemansvarig eller en oberoende operatör av vätgasnät har utsetts enligt artikel 55 eller artikel 62,
- a) övervaka att överföringssystemets ägare och den oberoende systemansvarige och ägaren till vätgasnätet och den oberoende operatören av vätgasnätet fullgör sina skyldigheter enligt den här artikeln samt besluta om sanktioner då skyldigheterna inte fullgörs i enlighet med punkt 4 d,
 - b) övervaka förbindelser och kommunikation mellan den oberoende systemansvarige och överföringssystemets ägare eller ägaren till vätgasnätet och den oberoende operatören av vätgasnätet för att säkerställa att den oberoende systemansvarige eller den oberoende operatören av vätgasnätet fullgör sina skyldigheter, och särskilt godkänna avtal samt agera som tvistlösande myndighet mellan den oberoende systemansvarige och överföringssystemets ägare eller ägaren till vätgasnätet och den oberoende operatören av vätgasnätet vid klagomål som lämnats av någondera parten i enlighet med punkt 11,

- c) utan att det påverkar förfarandet enligt artikel 55.2 c, för den första tioåriga nätutvecklingsplanen, godkänna den investeringsplanering och den fleråriga nätutvecklingsplan som presenteras årligen av den oberoende systemansvarige eller den oberoende operatören av vätgasnätet,
- d) säkerställa att tariffer för tillträde till nät som tas ut av oberoende systemansvariga eller den oberoende operatören av vätgasnätet inkluderar en ersättning till nätägaren eller nätägarna som ger en adekvat ersättning för användning av nättillgångarna samt för eventuella nyinvesteringar däri, förutsatt att de görs på ett ekonomiskt och effektivt sätt,
- e) ha befogenheter att utföra inspektioner, även oanmälda sådana, i lokaler som tillhör överföringssystemets ägare och oberoende systemansvariga eller ägaren till vätgasnätet och den oberoende operatören av vätgasnätet.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna tilldelas befogenheter som gör det möjligt för dem att utföra de uppgifter som anges i punkterna 1, 3 och 6 på ett effektivt och snabbt sätt. För detta ändamål ska tillsynsmyndigheten åtminstone få befogenheter att
- a) fatta bindande beslut för naturgas- och vätgasföretag,
 - b) göra undersökningar av marknadernas för gaser funktion och att besluta om och införa nödvändiga och proportionerliga åtgärder för att främja effektiv konkurrens och säkerställa att marknaderna för gaser fungerar korrekt, och vid behov ska tillsynsmyndigheten också ha befogenhet att samarbeta med den nationella konkurrensmyndigheten och tillsynsmyndigheterna för finansmarknaden eller kommissionen när undersökningen gäller konkurrenslagstiftningen,
 - c) begära den information från naturgas- och vätgasföretagen som är relevant för utförandet av dess uppgifter, bland annat skäl till vägran att ge tredje part tillträde och uppgifter om åtgärder som krävs för att stärka nätet,

- d) besluta om effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner för naturgas- och vätgasföretag som inte fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv eller enligt relevanta och rättsligt bindande beslut som fattats av tillsynsmyndigheten eller Acer, eller att föreslå en behörig domstol att besluta om sådana sanktioner, inbegripet befogenhet att införa eller att föreslå att det beslutas om sanktioner på upp till 10 % av den systemansvariges för överföringssystemet eller operatörens av vätgasnätets årliga omsättning eller på upp till 10 % av det vertikalt integrerade företags årliga omsättning för den systemansvarige för överföringssystemet eller operatören av vätgasnätet eller det vertikalt integrerade företaget, alltefter omständigheterna, för att de inte uppfyllt sina skyldigheter enligt detta direktiv,
- e) göra erforderliga undersökningar och utöva relevanta befogenheter vad gäller instruktioner för tvistlösning enligt punkterna 11 och 12.

5. Tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där Entso för gas, det europeiska nätverket av operatörer av vätgasnät eller EU DSO-enheten har sitt säte ska ha befogenhet att införa effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner för dessa enheter när de inte fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv, [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**] eller relevanta rättsligt bindande beslut som fattas av tillsynsmyndigheten eller Acer, eller att föreslå att en behörig domstol ska påföra sådana sanktioner.

6. Utöver de skyldigheter och befogenheter som tilldelats tillsynsmyndigheten enligt punkterna 1 och 4 när en oberoende systemansvarig för överföring eller en integrerad operatör av vätgasnätet har utsetts i enlighet med kapitel IX avsnitt 3, ska tillsynsmyndigheten ha åtminstone följande skyldigheter och befogenheter:
- a) Besluta om sanktioner enligt punkt 4 d för diskriminerande beteende till förmån för det vertikalt integrerade företaget.
 - b) Övervaka kommunikationerna mellan den systemansvarige för överföringssystemet eller en integrerad operatör av vätgasnät och det vertikalt integrerade företaget i syfte att säkerställa att den systemansvarige för överföringssystemet eller den integrerade operatören av vätgasnätet uppfyller sina skyldigheter.
 - c) Agera som tvistlösande myndighet mellan det vertikalt integrerade företaget och den systemansvarige för överföringssystemet eller den integrerade operatören av vätgasnätet vad avser klagomål som framförts enligt punkt 11.
 - d) Övervaka kommersiella och ekonomiska förbindelser, bl.a. lån, mellan det vertikalt integrerade företaget och den systemansvarige för överföringssystemet eller den integrerade operatören av vätgasnätet.

- e) Godkänna alla kommersiella och ekonomiska avtal mellan det vertikalt integrerade företaget och den systemansvarige för överföringssystemet eller den integrerade operatören av vätgasnätet, på villkor att de följer marknadsvillkoren.
- f) Begära motivering av det vertikalt integrerade företaget när det anmälts av den övervakningsansvarige enligt artikel 64.4, särskilt inbegripet bevis på att inget diskriminerande beteende har skett till förmån för det vertikalt integrerade företaget.
- g) Utföra inspektioner, även oanmälda sådana, i det vertikalt integrerade företags och den systemansvariges för överföringssystemet eller den integrerade operatörens av vätgasnätet lokaler.
- h) Överlåta den systemansvariges för överföringssystemet eller den integrerade operatörens av vätgasnätet alla eller specifika uppgifter på en oberoende systemansvarig eller en oberoende operatör av vätgasnät som utsetts i enlighet med artikel 64 när den systemansvarige för överföringssystemet eller den integrerade operatören av vätgasnätet upprepade gånger inte uppfyllt sina skyldigheter enligt detta direktiv, särskilt vid upprepat diskriminerande beteende till förmån för det vertikalt integrerade företaget.

7. Tillsynsmyndigheterna ska ansvara för att tillräckligt lång tid i förväg innan dessa träder i kraft, fastställa eller godkänna åtminstone metoder för att beräkna eller fastställa villkoren för
- a) anslutning och tillträde till nationella nät för naturgas, inbegripet överförings- och distributionstariffer, samt villkor och tariffer för tillträde till LNG-anläggningar, varvid; tariffer eller metoder ska utformas så att nödvändiga investeringar i näten och LNG-anläggningarna kan göras på ett sätt som gör det möjligt att säkra nätens och LNG-anläggningarnas funktion på längre sikt,
 - b) anslutning och tillträde till nationella vätgasnät, inklusive, från och med den 1 januari 2031, tariffer för vätgasnät **i tillämpliga fall** samt villkor och tariffer för tillträde till lagringsanläggningar för vätgas och vätgasterminaler[...],
 - c) tillhandahållande av balanstjänster, vilket ska göras så ekonomiskt som möjligt och ge goda incitament för nätanvändarna att balansera sin inmatning och sitt uttag och på ett rättvist sätt utan diskriminering och på grundval av objektiva kriterier,
 - d) godkännande och övervakning av särskilda avgifter i enlighet med artikel 4 i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**],
 - e) tillträde till gränsöverskridande infrastruktur, inbegripet förfaranden för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.
8. Metoderna eller villkoren som avses i punkt 7 ska offentliggöras.

9. När det gäller fastställande eller godkännande av tariffer eller metoder och av balanstjänster ska tillsynsmyndigheterna säkerställa att de systemansvariga för överförings- och distributionssystemen och, från och med den 1 januari 2023[...]**6, eller från och med den dag då artikel 31.1 börjar tillämpas**, operatörer av vätgasnät både på kort och lång sikt ges lämpliga incitament att öka effektiviteten, främja integrationen av marknaden och försörjningstryggheten samt stödja forskningsverksamheten på området.
10. Tillsynsmyndigheterna ska övervaka hur överbelastningssituationer hanteras inom nationella överföringsnät, vätgasnät och sammanlänkningsnät och hur reglerna för hantering av överbelastning tillämpas. För detta ändamål ska de systemansvariga för överföringssystemen, operatörerna av vätgasnät eller marknadsaktörerna översända sina regler för hantering av överbelastning, inbegripet kapacitetstilldelning, till tillsynsmyndigheterna. Tillsynsmyndigheterna får begära ändringar av dessa regler.

Beslut och klagomål

1. Tillsynsmyndigheterna ska ha befogenhet att vid behov begära att de systemansvariga för överförings-, lagrings-, LNG- och distributionssystemen för naturgas, operatörer av lagringsanläggningar för vätgas och vätgasterminaler och [...] **operatörer** av vätgasnät ändrar villkoren, inbegripet de tariffer och metoder som avses i denna artikel, för att säkerställa att de är proportionerliga och tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. Om reglerna för tillträde till lagring fastställs i enlighet med artikel 29.3 ska denna uppgift inte omfatta ändring av tariffer. **Om systemet för tillträde till lagring av vätgas eller till vätgasnät baseras på förhandlat tillträde för tredje part i enlighet med artikel 31.4, artikel 32.1 eller artikel 33.1 ska denna uppgift inte omfatta ändring av tariffer.** Om fastställandet av överförings- och distributionstariffer för naturgas och, i tillämpliga fall, tariffer för vätgasnät försenas ska tillsynsmyndigheterna ha befogenhet att fastställa eller godkänna preliminära överförings- och distributionstariffer, eller metoder härför, och tariffer och metoder för vätgasnät och att fatta beslut om lämpliga kompensationsåtgärder om de slutliga tarifferna eller metoderna skiljer sig från dessa preliminära tariffer eller metoder.

2. Varje part som har ett klagomål mot en systemansvarig för överförings-, lagrings-, LNG- eller distributionssystemet för naturgas eller en operatör av vätgasnät, en lagringsanläggning för vätgas eller en vätgasterminal vad avser den systemansvariges eller operatörens skyldigheter i enlighet med detta direktiv får inte klagomålet till tillsynsmyndigheterna, som i egenskap av tvistlösande myndigheter ska fatta ett beslut inom två månader från det att klagomålet mottagits. Denna period får förlängas med två månader om tillsynsmyndigheterna begär ytterligare upplysningar. Den förlängda perioden får förlängas ytterligare om den klagande samtycker till detta. Tillsynsmyndigheternas beslut ska vara bindande så länge det inte och fram till dess att det har upphävts vid ett överklagande.
3. Varje berörd part som har rätt att inte klagomål mot ett beslut om metoder som fattats i enlighet med denna artikel eller, om tillsynsmyndigheterna är skyldiga att samråda, mot de föreslagna tarifferna eller metoderna, får senast inom två månader efter offentliggörandet av beslutet eller förslaget till beslut, eller inom en kortare tidsperiod om medlemsstaterna föreskriver detta, inte ett klagomål för behandling. Ett sådant klagomål ska inte utgöra hinder för verkställighet.

4. Medlemsstaterna ska inrätta lämpliga och effektiva mekanismer för reglering, kontroll och transparens för att förhindra missbruk av en dominerande ställning, särskilt om det är till konsumenternas nackdel, och underprissättning. Dessa mekanismer ska beakta bestämmelserna i EUF-fördraget, särskilt artikel 102.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga åtgärder, inbegripet administrativa åtgärder eller straffrättsliga förfaranden i enlighet med nationell lagstiftning, vidtas mot ansvariga fysiska eller juridiska personer när de bestämmelser om konfidentialitet som föreskrivs i detta direktiv inte har följts.
6. Klagomål enligt punkterna 2 och 3 ska inte påverka rätten att överklaga enligt unionsrätten eller den nationella lagstiftningen.
7. Tillsynsmyndigheternas beslut ska vara fullt motiverade för att medge domstolsprövning. Besluten ska vara tillgängliga för allmänheten, samtidigt som den konfidentiella karaktären hos kommersiellt känsliga uppgifter bevaras.
8. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns lämpliga mekanismer på nationell nivå som ger den part som berörs av ett beslut fattat av tillsynsmyndigheten rätt att överklaga till ett organ som är oberoende av de berörda parterna och av någon regering.

Regionalt samarbete mellan tillsynsmyndigheter om gränsöverskridande frågor

1. Tillsynsmyndigheterna ska nära samråda och samarbeta med varandra, särskilt med Acer, och ska bistå varandra och Acer med sådan information som krävs för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt detta direktiv. När det gäller den information som utbyts ska den mottagande myndigheten säkerställa samma grad av konfidentialitet som den som krävs av den myndighet som lämnade informationen.
2. Tillsynsmyndigheterna ska samarbeta åtminstone på regional nivå för att
 - a) främja skapandet av operativa arrangemang för att möjliggöra en optimal näthantering, främja gemensamma gas- och vätgasbörser och fördela gränsöverskridande kapacitet, liksom för att möjliggöra en adekvat nivå på sammanlänkningskapaciteten, inbegripet genom ny sammanlänkning, inom regionen och mellan regioner så att en effektiv konkurrens kan utvecklas och försörjningstryggheten kan förbättras utan diskriminering mellan gashandelsföretag i de olika medlemsstaterna,
 - b) samordna utvecklingen av alla nätföreskrifter som gäller för relevanta systemansvariga för överföringssystem, operatörer av vätgasnät och för andra marknadsaktörer,
 - c) samordna utvecklingen av reglerna för hanteringen av överbelastning,
 - d) säkerställa regelbundenhet hos rättsliga enheter som utför systemansvarigas för överföring och nätoperatörers uppgifter på gränsöverskridande eller regional nivå.

3. Tillsynsmyndigheterna ska ha rätt att ingå samarbetsarrangemang med varandra i syfte att främja tillsynssamarbetet.
4. De åtgärder som avses i punkt 2 ska vid behov vidtas i nära samråd med andra berörda nationella myndigheter utan att detta påverkar deras specifika befogenheter.
5. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 83 med avseende på att komplettera detta direktiv genom att fastställa riktlinjer om i vilken utsträckning tillsynsmyndigheterna är skyldiga att samarbeta med varandra och med Acer.
6. Tillsynsmyndigheterna eller, i tillämpliga fall, andra behöriga myndigheter kan samråda och samarbeta med de berörda myndigheterna i tredjeländer, inbegripet fördragsslutande parter i energigemenskapen, när det gäller driften av gas - och vätgasinfrastruktur till och från tredjeländer, i syfte att, vad gäller den berörda infrastrukturen, säkerställa att detta direktiv tillämpas konsekvent i medlemsstatens territorium och territorialvatten.

Överensstämmelse med nätföreskrifterna och riktlinjerna

1. Varje tillsynsmyndighet och kommissionen får begära ett yttrande från Acer angående huruvida ett beslut som fattats av en tillsynsmyndighet överensstämmer med de nätföreskrifter och riktlinjer som avses i detta direktiv eller i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**].
2. Acer ska inom tre månader från dagen för mottagandet av begäran avge sitt yttrande till den tillsynsmyndighet som har begärt det eller till kommissionen och till den tillsynsmyndighet som har fattat det aktuella beslutet.
3. Om den tillsynsmyndighet som har fattat beslutet inte följer Acers yttrande inom fyra månader från dagen för mottagandet av yttrandet ska Acer informera kommissionen härom.

4. Varje tillsynsmyndighet får informera kommissionen om den anser att ett beslut som fattats av en annan tillsynsmyndighet och som är relevant för gränsöverskridande handel inte överensstämmer med **nätföreskrifterna** och de riktlinjer som avses i detta direktiv eller i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**] inom två månader räknat från dagen för det beslutet.
5. Om kommissionen, inom två månader efter att ha informerats av Acer i enlighet med punkt 3 eller av en tillsynsmyndighet i enlighet med punkt 4 eller på eget initiativ inom tre månader från dagen för beslutet, finner att det beslut som fattats av en tillsynsmyndighet ger anledning till allvarliga tvivel beträffande dess förenlighet med de nätföreskrifter och riktlinjer som avses i det här direktivet eller i [omarbetad gasförordning enligt förslag i COM(2021) [...] **804**] får kommissionen besluta att undersöka ärendet ytterligare. Kommissionen ska i sådana fall uppmana tillsynsmyndigheten och parterna i förfarandet hos tillsynsmyndigheten att yttra sig.
6. Om kommissionen beslutar att undersöka ärendet ytterligare ska den inom fyra månader från dagen för det beslutet fatta ett slutgiltigt beslut om att
 - a) inte göra några invändningar mot tillsynsmyndighetens beslut, eller
 - b) begära att den berörda tillsynsmyndigheten återkallar sitt beslut på grund av att nätföreskrifterna och riktlinjerna inte har följts.

7. Om kommissionen inte beslutar att undersöka ärendet ytterligare eller inte fattar något slutgiltigt beslut inom den tidsgräns som fastställs i punkt 5 respektive punkt 6 ska det anses att den inte haft några invändningar mot tillsynsmyndighetens beslut.
8. Tillsynsmyndigheten ska följa kommissionens beslut att återkalla beslutet inom två månader, och ska informera kommissionen om detta.
9. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 83 **för att** komplettera [...] detta direktiv genom att fastställa riktlinjer för det förfarande som ska följas vid tillämpningen av denna artikel.

Bevarande av information

1. Medlemsstaterna ska kräva att gashandelsföretag under minst fem år håller relevanta uppgifter om samtliga transaktioner avseende natur- och vätgasleveransavtal och natur- och vätgasderivat med grossister, systemansvariga för överföringssystem, operatörer av lagrings- och LNG-anläggningar och operatörer av vätgasnät, lagringsanläggningar för vätgas och vätgasterminaler tillgängliga för de nationella myndigheterna, inklusive de nationella tillsynsmyndigheterna, de nationella konkurrensmyndigheterna och kommissionen, för fullgörandet av deras uppgifter.
2. Uppgifterna ska innehålla information om relevanta transaktioner, såsom regler om löptid, tillhandahållande och fullgörande samt information om mängd, datum och tider för verkställande, transaktionspriser och metoder för att identifiera den berörda grossisten liksom detaljerad information om natur- och vätgasleveransavtal och natur- och vätgasderivat som inte fullgjorts.
3. Tillsynsmyndigheten får besluta att göra delar av denna information tillgänglig för marknadsaktörer, förutsatt att kommersiellt känslig information om enskilda marknadsaktörer eller individuella transaktioner inte lämnas ut. Denna punkt får inte tillämpas på information om finansiella instrument som omfattas av direktiv 2014/65/EU.

4. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 83 **för att** komplettera [...] detta direktiv genom att fastställa riktlinjer som fastställer metoder och villkor för bevarande av information liksom form och innehåll när det gäller de uppgifter som ska bevaras.
5. När det gäller transaktioner avseende natur- och vätgasderivat mellan gashandelsföretag å ena sidan och grossister, systemansvariga för överföringssystem och operatörer av lagrings- och LNG-anläggningar för naturgas och operatörer av vätgasnät, lagringsanläggningar för vätgas och vätgasterminaler å andra sidan, ska denna artikel tillämpas först när kommissionen har antagit de riktlinjer som avses i punkt 4.
6. Bestämmelserna i den här artikeln får inte skapa ytterligare skyldigheter i förhållande till de myndigheter som avses i punkt 1 för de enheter som omfattas av direktiv 2014/65/EU.
7. Om de myndigheter som avses i punkt 1 behöver tillgång till de uppgifter som innehas av enheter som omfattas av direktiv 2014/65/EU, ska de ansvariga myndigheterna enligt det direktivet tillhandahålla dem de begärda uppgifterna.

Kapitel XI

Slutbestämmelser

Artikel 77

Skyddsåtgärder

1. I händelse av en plötslig kris på energimarknaden eller i fall av hot mot personers, anordningars eller anläggningars fysiska trygghet eller säkerhet eller mot ett systems funktionsduglighet, får en medlemsstat **vidta de åtgärder som föreskrivs i den nationella krisplanen och, i tillämpliga fall, tillkännage en kris i enlighet med artikel 11 i förordning (EU) 2017/1938)[...]**.

Artikel 78

Lika villkor

1. De åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att säkerställa lika villkor i enlighet med detta direktiv ska vara förenliga med EUF-fördraget, särskilt artikel 36, och unionslagstiftningen.
2. De åtgärder som avses i punkt 1 ska vara proportionerliga, icke-diskriminerande och transparenta. Dessa åtgärder får bara sättas i kraft efter anmälan till kommissionen och med kommissionens medgivande.
3. Kommissionen ska reagera på den anmälan som avses i punkt 2 inom två månader efter anmälans mottagande. Denna period ska börja dagen efter det att fullständig information har erhållits. Om kommissionen inte handlat inom denna tvåmånadersperiod, ska det anses att kommissionen inte har några invändningar mot de anmälda åtgärderna.

Artikel 79

Tekniska avtal avseende driften av rörledningar för naturgas och vätgas med tredjeländer

Detta direktiv **ska** [...] inte påverka friheten för systemansvariga för överföringssystem, operatörer av vätgasnät eller andra ekonomiska aktörer att ingå tekniska avtal om frågor som rör driften av rörledningar mellan en medlemsstat och ett tredjeland eller låta dem fortsätta att gälla, i den mån avtalen är förenliga med unionsrätten och relevanta beslut av tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna. Sådana avtal ska anmälas till de berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter.

Undantag för naturgassystem

1. Medlemsstater som inte är direkt anslutna till det sammanlänkade systemet i någon annan medlemsstat får **göra [...] undantag** från artikel 3, 7, **30**, 54 eller 27.1. Ett sådant undantag ska upphöra att gälla från och med den tidpunkt då den första sammanlänkningen till medlemsstaten har färdigställts. **Varje sådant undantag ska anmälas till kommissionen.**
2. Medlemsstaterna får ansöka hos kommissionen om undantag från att tillämpa artikel 3, 7, 54 eller 27 på yttersta randområden i den mening som avses i artikel 349 i EUF-fördraget eller på andra geografiskt isolerade områden. Varje sådant undantag ska upphöra att gälla så snart en anslutning från regionen eller området till en medlemsstat med ett sammanlänkat system har färdigställts.
- 2a. **Luxemburg får göra undantag från artikel 54. Varje sådant undantag ska anmälas till kommissionen.**
3. Kommissionen ska underrätta medlemsstaterna om ansökningar om sådana undantag som avses i punkt[...] 2 [...] innan den fattar ett beslut, med beaktande av motiverade begäranden om konfidentiell behandling av kommersiellt känsliga uppgifter.

4. Undantag som beviljas av kommissionen **enligt punkt 2** ska vara tidsbegränsade och underkastade villkor som syftar till att öka konkurrensen på och integrationen av den inre marknaden och säkerställa att undantagen inte hindrar övergången till förnybar energi eller tillämpningen av principen om energieffektivitet först i den mening som avses i artikel 2.18 i förordning (EU) 2018/1999.
5. Undantag enligt direktiv 2009/73/EG utan sista giltighetsdag **eller utan fastställd tillämpningsperiod** ska upphöra att gälla den 31 december 2025. Medlemsstater som vid tidpunkten för det här direktivets ikraftträdande fortfarande omfattas av dessa undantag får **besluta om ett nytt undantag enligt punkt 1 eller 5a, eller** ansöka hos kommissionen om ett nytt undantag i enlighet med de villkor som fastställs i **punkt 2 [...]**.
- 5a. [...]Medlemsstater som tar emot den första kommersiella leveransen enligt sitt första långsiktiga avtal om leverans av naturgas efter ikraftträdandet av detta direktiv får göra undantag [...] från [...] artiklarna 3.1–3.4, 4.1, 7, 27.1, 30, 35.1–35.5, 39, 40.6, 42, 54, 55 och 69.[...] Varje sådant undantag ska anmälas till kommissionen.
6. Anmälningar av [...]undantag och [...]beslut om att bevilja undantag som avses i **punkterna 1, 2, 2a och 5a** ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 80a

Undantag för vätgas

Till och med den 31 december 2030 får Estland, Lettland och Litauen göra undantag från artikel 63. Varje sådant undantag ska anmälas till kommissionen.

Artikel 81

Undantag när det gäller överföringsledningar för naturgas till och från tredjeländer

1. När det gäller gasöverföringsledningar mellan en medlemsstat och ett tredjeland som färdigställts före den 23 maj 2019, får den medlemsstat i vilken den första anslutningspunkten för en sådan överföringsledning till en medlemsstats nät är belägen, av objektiva skäl, till exempel kostnadstäckningsskäl eller försörjningstrygghetsskäl, besluta att göra undantag från artiklarna 54, 65, 66 och 27 samt artiklarna 72.7, 72.9 och 73.1 för avsnitten av sådana gasöverföringsledningar i dess territorium och territorialvatten, förutsatt att ett sådant undantag inte skadar konkurrensen i unionen eller en effektivt fungerande inre marknad för naturgas, eller för en trygg energiförsörjning i unionen.

Undantaget ska vara tidsbegränsat upp till 20 år, på grundval av en objektiv motivering, kan förnyas om det är berättigat och får förenas med villkor som bidrar till uppnåendet av de förhållanden som avses i första stycket.

Sådana undantag ska inte vara tillämpliga på överföringsledningar mellan en medlemsstat och ett tredjeland som är skyldigt att införliva detta direktiv och som på ett ändamålsenligt sätt har genomfört detta direktiv enligt ett avtal som ingåtts med unionen.

2. Om den berörda överföringsledningen är belägen i mer än en medlemsstats territorium ska den medlemsstat i vars territorium den första anslutningspunkten till medlemsstaternas nät ligger efter samråd med samtliga berörda medlemsstater besluta om att bevilja undantag för den överföringsledningen.

På begäran av de berörda medlemsstaterna kan kommissionen besluta att inta en observatörsroll i samrådet mellan den medlemsstat på vars territorium den första anslutningspunkten är belägen och tredjelandet med avseende på konsekvent tillämpning av detta direktiv i medlemsstatens territorium och territorialvatten där den första sammanlänkningspunkten är belägen, inbegripet beviljandet av undantag för sådana överföringsledningar.

3. Beslut enligt punkterna 1 och 2 ska antas senast den 24 maj 2020. Medlemsstaterna ska anmäla dessa beslut till kommissionen och offentliggöra dem.

Bemyndigande

1. Befintliga avtal mellan en medlemsstat och ett tredjeland om driften av en överföringsledning eller ett tidigare led i rörledningsnätet får, utan att det påverkar andra skyldigheter som följer av unionsrätten, eller fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna, fortsätta att gälla till dess att ett efterföljande avtal mellan unionen och samma tredjeland träder i kraft eller till dess att förfarandet i punkterna 2–15 i denna artikel tillämpas.
2. Om en medlemsstat har för avsikt att inleda förhandlingar med ett tredjeland i syfte att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland om driften av en överföringsledning **eller en sammanlänkning för vätgas med ett tredjeland**, och det gäller frågor som helt eller delvis omfattas av detta direktivs tillämpningsområde eller av **tillämpningsområdet för [omarbetad gasförordning]**, ska den anmäla detta skriftligen till kommissionen, utan att det påverkar fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna.

En sådan anmälan ska inbegripa relevant dokumentation och uppgift om vilka bestämmelser som ska tas upp vid förhandlingarna eller omförhandlas, syftet med förhandlingarna samt all annan relevant information, och den ska översändas till kommissionen senast fem månader före det planerade inledandet av förhandlingarna.

3. Efter det att kommissionen har fått den anmälan som avses i punkt 2 ska den bemyndiga den berörda medlemsstaten att inleda formella förhandlingar med ett tredjeland avseende den del som kan påverka unionens gemensamma regler såvida den inte anser att inledande av sådana förhandlingar skulle
- a) vara oförenligt med unionsrätten av andra skäl än fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna,
 - b) skada den inre naturgasmarknadens **eller den inre vätgasmarknadens** funktion, konkurrensen eller försörjningstryggheten i en medlemsstat eller unionen, **med beaktande av principen om solidaritet mellan medlemsstaterna enligt artikel 194.1 i EUF-fördraget**,
 - c) undergräva målen för unionens pågående förhandlingar om [...] **internationella** avtal med ett tredjeland,
 - d) vara diskriminerade.
4. Vid genomförandet av bedömningen enligt punkt 3 ska kommissionen ta hänsyn till huruvida det planerade avtalet gäller en överföringsledning eller en rörledning i tidigare led som bidrar till diversifiering av naturgasförsörjning och leverantörer genom nya naturgaskällor.

5. Inom 90 dagar från mottagandet av den anmälan som avses i punkt 2 ska kommissionen anta ett beslut om att bemyndiga eller att vägra att bemyndiga en medlemsstat att inleda förhandlingar i syfte att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland. Om ytterligare information krävs för att anta ett beslut ska perioden på 90 dagar börja löpa från den dag den ytterligare informationen mottogs.
6. Om kommissionen antar ett beslut om att vägra att bemyndiga en medlemsstat att inleda förhandlingar i syfte att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland, ska den informera den berörda medlemsstaten om detta och ange skälen för detta.
7. Beslut om att bemyndiga eller vägra att bemyndiga en medlemsstat att inleda förhandlingar i syfte att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland ska antas genom genomförandeakter, i enlighet med förfarandet i artikel 83.2.
8. Kommissionen får ge vägledning och begära att specifika klausuler införs i det planerade avtalet i syfte att säkerställa förenlighet med unionsrätten i enlighet med Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2017/684²⁸.

²⁸ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2017/684 av den 5 april 2017 om inrättandet av en mekanism för informationsutbyte om mellanstatliga avtal och icke-bindande instrument mellan medlemsstaterna och tredjeländer på energiområdet och om upphävande av beslut nr 994/2012/EU (EUT L 99, 12.4.2017, s. 1).

9. Kommissionen ska hållas informerad om framstegen i och resultaten av förhandlingarna om att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal under de olika faserna och får begära att få delta i sådana förhandlingar mellan medlemsstaten och tredjelandet i enlighet med beslut (EU) 2017/684.
10. Kommissionen ska underrätta Europaparlamentet och rådet om de beslut som antas enligt punkt 5.
11. Innan ett avtal med ett tredjeland undertecknas ska den berörda medlemsstaten till kommissionen anmäla utgången av förhandlingarna och översända texten till det förhandlade avtalet till kommissionen.
12. När kommissionen har mottagit anmälan enligt punkt 11 ska den bedöma det framförhandlade avtalet enligt punkt 3. Om kommissionen finner att förhandlingarna har resulterat i ett avtal som är förenligt med punkt 3 ska den bemyndiga medlemsstaten att underteckna och ingå avtalet.

13. Inom 90 dagar efter det att den anmälan som avses i punkt 11 har mottagits, ska kommissionen anta ett beslut om att bemyndiga eller vägra att bemyndiga en medlemsstat att underteckna och ingå ett avtal med ett tredjeland. Om ytterligare information krävs för att anta ett beslut ska perioden på 90 dagar börja löpa från den dag den ytterligare informationen mottogs.
14. Om kommissionen antar ett beslut enligt punkt 13 om att bemyndiga en medlemsstat att underteckna och ingå avtalet med tredjeland, ska den berörda medlemsstaten till kommissionen anmäla ingåendet och ikraftträdandet av avtalet samt senare ändringar av det avtalets status.
15. Om kommissionen antar ett beslut i enlighet med punkt 13 om att vägra att bemyndiga en medlemsstat att underteckna och ingå avtalet med tredjeland, ska den informera den berörda medlemsstaten om detta och ange skälen.

Artikel 83

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 8, 56, 66, 74, 75 och 76 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den [dag för ikraftträdande].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 8, 56, 66, 74, 75 och 76 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 8, 56, 66, 74, 75 och 76 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 84

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Översyn och rapportering

1. Senast den 31 december 2030 ska kommissionen se över detta direktiv och lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, **vid behov åtföljd av lämpliga lagstiftningsförslag**. Översynen ska särskilt granska följande:
 - i) Tillämpningen av artikel 8, och tillhörande definitioner i artikel 2, för att bedöma om anläggningar som tas i drift från och med den 1 januari 2031 bör visa att användningen av koldioxidsnåla bränslen och koldioxidsnål vätgas leder till större minskningar av växthusgasutsläppen för att erhålla certifiering i enlighet med den artikeln.
 - ii) **Tillämpningen av ett enhetligt regelverk för operatörer av vätgasnät utan åtskillnad mellan funktionerna överföring av vätgas och distribution av vätgas, inbegripet konsekvenserna av att tillämpa kraven i artikel 62 på alla vätgasnät.**
2. Senast den 31 december 2031 [...]ska kommissionen bedöma genomförandet av reglerna om oberoende systemansvariga för överföring av naturgas för utsedda integrerade operatörer av vätgasnätet, med beaktande av hur marknaden för vätgas fungerar och av konkurrensen, likviditeten och vätgasinfrastrukturens utveckling, och lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska innehålla en redogörelse för kommissionens bedömning. I lämpliga fall ska kommissionen föreslå en översyn av bestämmelserna i denna punkt.

Artikel 86

Ändringar av direktiv 2012/27/EU

Direktiv 2012/27/EU ska ändras på följande sätt:

1. Artiklarna 9, 10 och 11 ska utgå.
2. Bilaga VII ska utgå.

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa **artiklarna 2–5, 7 –[...]27, [...] 29, 31–34, 35.1 a, 35.3, 35.4, 35.7, 35.8, 35.9, 37, 38, 40.1, 40.2, 40.7, 40.8, 40.9, 41, 42.2, 46–53, 56, 58.11, 62–69, 70.5, 70.6, 71–73, 75.1, 75.5, 75.6, 75.9, 76 och 77 samt bilagorna I och II [...]senast den [...]två år efter detta direktivs ikraftträdande].** De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 88

Upphävande

Direktiv 2009/73/EG, i dess lydelse enligt de akter som anges i del A i bilaga III, ska upphöra att gälla med verkan från och med den [1 januari 2023], utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell rätt och datum för tillämpning av direktiven som anges i del B i bilaga III.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga IV.

Artikel 89

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

Artikel 90

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA I

**MINIMIKRAV FÖR FAKTURERING OCH FAKTURERINGSINFORMATION FÖR
GASER**

1. MINIMIINFORMATION PÅ FAKTURAN OCH I FAKTURERINGSINFORMATIONEN FÖR GASER

1.1. Följande viktiga information ska tydligt anges på slutkundernas fakturor, och vara klart åtskild från andra delar av fakturan:

- a) Det belopp som ska betalas och, om det är möjligt, en uppdelning av beloppet i komponenter, tillsammans med en tydlig angivelse av att alla energikällor också kan omfattas av incitament som inte finansieras av de avgifter som anges i uppdelningen av beloppet.
- b) Förfallodag.

- 1.2. Följande viktiga information ska tydligt anges på slutkundernas fakturor och i deras faktureringsinformation, och vara klart åtskild från andra delar av fakturan och faktureringsinformationen:
- a) Gasförbrukning under faktureringsperioden.
 - b) Gashandlarens namn och kontaktuppgifter, inklusive jourtelefonnummer och e-postadress till kundtjänst.
 - c) Tariffens beteckning.
 - d) I tillämpliga fall, avtalets slutdatum.
 - e) Uppgifter om möjligheter till och fördelar med byte av gashandlare.
 - f) Slutkundens byteskod eller unika identifieringskod för sin leveranspunkt.
 - g) Information om slutkundens rättigheter när det gäller tvistlösning utanför domstol, inklusive kontaktuppgifter för den ansvariga enheten enligt artikel [...] 24.
 - h) Den gemensamma kontaktpunkt som avses i artikel [...] 23.
 - i) Endast för naturgas: en länk eller hänvisning till de jämförelseverktyg som avses i artikel [...] 12.

1.3. När fakturor baseras på faktisk förbrukning eller fjärravläsning utförd av den systemansvarige/operatören ska följande information göras tillgänglig för slutkunderna i, tillsammans med eller genom hänvisningar i deras fakturor och regelbundna avräkningsfakturor:

- a) Jämförelser i grafisk form mellan slutkundens nuvarande gasförbrukning och dennes förbrukning under samma period föregående år.
- b) Kontaktuppgifter för konsumentorganisationer, energimyndigheter eller liknande organ, inklusive adresser till webbplatser, där information kan fås om tillgängliga åtgärder för att göra energiförbrukande utrustning mer energieffektiv.
- c) Jämförelser med en normaliserad eller genom riktmärkning framtagen genomsnittsslutkund i samma användarkategori.

2. FAKTURERINGSFREKVENNS OCH TILLHANDAHÅLLANDE AV FAKTURERINGSINFORMATION:

- a) En fakturering baserad på faktisk förbrukning ska göras minst en gång per år.
- b) Om slutkunden inte har en mätare som kan fjärravläsas av den systemansvarige/operatören eller om slutkunden aktivt har valt att inaktivera fjärravläsning i enlighet med nationell rätt ska korrekt faktureringsinformation baserad på faktisk förbrukning göras tillgänglig för slutkunden åtminstone var sjätte månad, eller en gång var tredje månad på begäran eller om slutkunden har valt elektronisk fakturering.

- c) Om slutkunden inte har en mätare som kan fjärravläsas av den systemansvarige/operatören eller om slutkunden aktivt har valt att inaktivera fjärravläsning i enlighet med nationell rätt, får skyldigheterna i leden a och b fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning, där slutkunden meddelar den systemansvarige/operatören de värden som avlästs från mätaren. Faktureringen eller faktureringsinformationen får inte baseras på uppskattad förbrukning eller en schablonavgift utom i fall där slutkunden inte har tillhandahållit någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.
- d) Om slutkunden har en mätare som kan fjärravläsas av den systemansvarige/operatören ska korrekt faktureringsinformation baserad på faktisk förbrukning tillhandahållas minst varje månad. Denna information får också göras tillgänglig via internet och ska uppdateras så ofta som de använda mätanordningarna och systemen tillåter.

3. UPPDELNING AV SLUTKUNDSPRISET I KOMPONENTER

Det pris som kunden ska betala är summan av de tre komponenterna energi- och leveranskomponent, nätkomponent (överföring, distribution och transport) och den komponent som omfattar skatter, avgifter och övriga pålagor.

I de fall där fakturan visar hur slutkundspriset är sammansatt ska de gemensamma definitionerna av prisets tre komponenter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1952 användas i hela unionen.

4. Tillgång till kompletterande information om historisk förbrukning

I den utsträckning som kompletterande information om historisk förbrukning finns tillgänglig ska medlemsstaterna kräva att den informationen, på begäran av slutkunden, görs tillgänglig för den gashandlare eller tjänsteleverantör som slutkunden har utsett.

Om slutkunden har en installerad mätare som kan fjärravläsas av den systemansvarige/operatören ska slutkunden ha enkel tillgång till kompletterande information om sin historiska förbrukning så att denne kan göra detaljerade självkontroller.

Kompletterande information om historisk förbrukning ska innefatta följande:

- a) Samlade uppgifter från åtminstone de tre föregående åren eller från det att [...] **gas**leveransavtalet trädde i kraft, om den perioden är kortare. Dessa uppgifter ska motsvara de intervaller för vilka frekvent faktureringsinformation har framställts. och
- b) Detaljerade uppgifter baserade på användningstid för alla dagar, veckor, månader och år, vilka ska göras tillgängliga för slutkunden utan onödigt dröjsmål via internet eller via mätargränssnittet för en period som minst omfattar de föregående 24 månaderna eller från det att [...] **gas**leveransavtalet trädde i kraft, om den perioden är kortare.

5. Redovisning av energikällor

Gashandlarna ska i fakturorna specificera andelen förnybar och andelen koldioxidsnål gas som köpts av slutkunden i enlighet med avtalet om leverans av gas (information på produktnivå). När det gäller blandningar ska gashandlaren tillhandahålla samma information separat för olika kategorier av gaser, inklusive förnybar gas eller koldioxidsnål gas.

Följande information ska göras tillgänglig för slutkunderna i, tillsammans med eller genom hänvisningar i deras fakturor och faktureringsinformation:

- a) Andelen förnybar och koldioxidsnål gas i den energimix som gashandlaren levererat (på nationell nivå, dvs. i den medlemsstat där avtalet om leverans av gas har ingåtts, liksom på gashandlarens nivå om denne är verksam i flera medlemsstater) under det gångna året, på ett sätt som är begripligt och tydligt jämförbart.
- b) Information om miljöpåverkan, åtminstone uttryckt som koldioxidutsläpp från de gaser som gashandlaren levererat under det föregående året.

När det gäller andra stycket a i fråga om gas som anskaffats på en gasbörs eller importerats från ett företag som är beläget utanför unionen, får aggregerade uppgifter som börsen eller företaget tillhandahållit för det föregående året användas.

Offentliggörandet av andelen förnybar gas som köpts av slutkunderna ska ske med hjälp av ursprungsgarantier **på grundval av direktiv (EU) 2018/2001. När kunderna förbrukar gas från ett vätgas- eller naturgasnät, ska det säkerställas att de annullerade ursprungsgarantierna motsvarar de relevanta nätegenskaperna.**

Tillsynsmyndigheten eller annan behörig nationell myndighet ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den information som gashandlare tillhandahåller slutkunder i enlighet med denna punkt är tillförlitlig och att den på nationell nivå tillhandahålls på ett tydligt jämförbart sätt.

BILAGA II**SMARTA MÄTARSYSTEM FÖR NATURGAS OCH VÄTGAS**

[...]1. Medlemsstaterna ska säkerställa att det på deras territorier införs [...] system med smarta mätare, vilket kan göras till föremål för en ekonomisk bedömning av alla kostnader och all nytta de för med sig på lång sikt för marknaden och den enskilde konsumenten eller av vad slags smarta mätare som är ekonomiskt rimliga och kostnadseffektiva och vilken tidsfrist som är rimlig för deras distribution.

2. Vid en sådan bedömning ska hänsyn tas till den metod för kostnads-nyttoanalys och de minimifunktioner för smarta mätarsystem som föreskrivs i kommissionens rekommendation 2012/148/EU²⁹, i den mån de är tillämpliga på naturgas **och vätgas**, samt bästa tillgängliga teknik för att säkerställa högsta möjliga nivå av cybersäkerhet och dataskydd.

Vid en sådan bedömning ska det också tas vederbörlig hänsyn till potentiella synergier med en redan utbyggd infrastruktur för smarta mätare för el, eller alternativ för selektiv utbyggnad i situationer som snabbt kan ge nettovinster, så att kostnaderna hålls under kontroll.

²⁹ Kommissionens rekommendation 2012/148/EU av den 9 mars 2012 om förberedelser för uppsättning av smarta mätsystem (EUT L 73, 13.3.2012, s. 9).

3. Med utgångspunkt i denna bedömning ska medlemsstaterna ta fram en tidsplan med ett mål på upp till tio år för införandet av [...] system med smarta mätare. Om införandet av smarta mätarsystem blir föremål för en positiv bedömning, ska minst 80 % av slutkunderna ha utrustats med smarta mätare inom sju år från datumet för den positiva bedömningen.

BILAGA III

Del A

Upphävt direktiv
och en förteckning över ändringar av detta
(som det hänvisas till i artikel 90)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94)	
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1)	Endast artikel 51
Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/692 (EUT L 117, 3.5.2019, s. 1)	

Del B

Tidsfrister för införlivande med nationell rätt och datum för tillämpning

(som det hänvisas till i artikel 90)

Direktiv	Tidsfrist för införlivande	Datum för tillämpning
Direktiv 2009/73/EG	3 mars 2011	3 mars 2011, utom när det gäller artikel 11 3 mars 2013, när det gäller artikel 11
Direktiv (EU) 2019/692	24 februari 2020	

BILAGA IV

JÄMFÖRELSETABELL

Direktiv 2009/73/EG	Detta direktiv
Artikel 1.1	Artikel 1.1
Artikel 1.2	–
–	Artikel 1.2, 1.3 och 1.4
Artikel 2 inledningsfrasen	Artikel 2 inledningsfrasen
–	Artikel 2.1–2.13
Artikel 2.1	Artikel 2.14
Artikel 2.2	Artikel 2.15
Artikel 2.3	Artikel 2.16
Artikel 2.4	Artikel 2.17
Artikel 2.5	Artikel 2.18
Artikel 2.6	Artikel 2.19
–	Artikel 2.20–2.22
Artikel 2.7	Artikel 2.23
Artikel 2.8	Artikel 2.24
Artikel 2.9	Artikel 2.25
Artikel 2.10	Artikel 2.26
Artikel 2.11	Artikel 2.27
Artikel 2.12	Artikel 2.28
Artikel 2.13	Artikel 2.29

Artikel 2.14	Artikel 2.30
Artikel 2.15	Artikel 2.31
Artikel 2.16	Artikel 2.32
Artikel 2.17	Artikel 2.33
–	Artikel 2.34
Artikel 2.18	Artikel 2.35
Artikel 2.19	Artikel 2.36
Artikel 2.20	Artikel 2.37
Artikel 2.21	Artikel 2.38
Artikel 2.22	Artikel 2.39
Artikel 2.23	Artikel 2.40
Artikel 2.24	Artikel 2.41
Artikel 2.25	Artikel 2.42
Artikel 2.26	Artikel 2.43
Artikel 2.27	Artikel 2.44
Artikel 2.28	Artikel 2.45
–	Artikel 2.46–2.47
Artikel 2.32	Artikel 2.48
Artikel 2.34	Artikel 2.49
Artikel 2.35	Artikel 2.50
Artikel 2.36	Artikel 2.51

–	Artikel 2.52–2.71
Artikel 37	Artikel 3
–	Artikel 4
Artikel 3	Artikel 5.1 och 5.2
–	Artikel 5.3 och 5.4
Artikel 5.11	Artikel 5.5
Artikel 7	Artikel 6
Artikel 4.1	Artikel 7.1
–	Artikel 7.2
Artikel 4.2	Artikel 7.3
–	Artikel 7.4
–	Artikel 7.5–7.9
Artikel 4.3	Artikel 7.10
Artikel 4.4	Artikel 7.11
–	Artikel 8
Artikel 8	Artikel 9
–	Artikel 10
–	Artikel 11
–	Artikel 12
–	Artikel 13
–	Artikel 14

–	Artikel 15
–	Artikel 16
–	Artikel 17
–	Artikel 18
–	Artikel 19
–	Artikel 20
–	Artikel 21
–	Artikel 22
–	Artikel 23
–	Artikel 24
–	Artikel 25
–	Artikel 26
Artikel 32	Artikel 27
–	Artikel 27.3
Artikel 34	Artikel 28
Artikel 33	Artikel 29
Artikel 38	Artikel 30
–	Artikel 31
–	Artikel 32
–	Artikel 33
Artikel 35	Artikel 34

–	Artikel 34.3
Artikel 13.1–13.2	Artikel 35.1–35.2
–	Artikel 35.3–35.4
Artikel 13.3	Artikel 35.5
–	Artikel 35.7–35.9
Artikel 13.5	Artikel 35.10
Artikel 16	Artikel 36
–	Artikel 37
Artikel 23	Artikel 38
Artikel 24	Artikel 39
Artikel 25.1	Artikel 40.1
–	Artikel 40.2
Artikel 25.2	Artikel 40.3
Artikel 25.3	Artikel 40.4
Artikel 25.4	Artikel 40.5
Artikel 25.5	Artikel 40.6
–	Artikel 40.7–40.9
–	Artikel 41
Artikel 26	Artikel 42
Artikel 27	Artikel 43
Artikel 28.1–28.4	Artikel 44.1–44.4

–	Artikel 44.5
Artikel 29	Artikel 45
–	Artikel 46
–	Artikel 47
–	Artikel 48
–	Artikel 49
–	Artikel 50
Artikel 22	Artikel 51
–	Artikel 52
–	Artikel 53
Artikel 9	Artikel 54
Artikel 14	Artikel 55
Artikel 15	Artikel 56
Artikel 17	Artikel 57
Artikel 18.1–18.10	Artikel 58.1–58.10
–	Artikel 58.11
Artikel 19	Artikel 59
Artikel 20	Artikel 60
Artikel 21	Artikel 61
–	Artikel 62
–	Artikel 63

–	Artikel 64
Artikel 10	Artikel 65
Artikel 11	Artikel 66
Artikel 12	Artikel 67
Artikel 30	Artikel 68
Artikel 31	Artikel 69
Artikel 39	Artikel 70.1–70.5
–	Artikel 70.6
Artikel 40	Artikel 71
Artikel 41	Artikel 72
–	Artikel 72.5
Artikel 41.5–41.9	Artikel 72.6–72.10
Artikel 41.10–41.17	Artikel 73.1–73.8
Artikel 42.1–42.4	Artikel 74.1–74.4
–	Artikel 74.5
Artikel 42.6	Artikel 74.6
Artikel 43	Artikel 75
Artikel 44	Artikel 76
Artikel 46	Artikel 77
Artikel 47	Artikel 78
Artikel 48a	Artikel 79

–	Artikel 80
Artikel 49a	Artikel 81
Artikel 49b	Artikel 82
–	Artikel 83
–	Artikel 84
–	Artikel 85
–	Artikel 86
Artikel 54	Artikel 87
Artikel 53	Artikel 88
Artikel 55	Artikel 89
Artikel 56	Artikel 90
Bilaga I	Bilaga I
–	Bilaga II
–	Bilaga III
Bilaga II	Bilaga IV